VUOSIKATSAUS

KONE 2018

Sisällysluettelo

KONE lyhyesti 1

KONEen strategia 4

Hallituksen toimintakertomus 6

Osakkeet ja osakkeenomistajat 22
Tunnusluvut ja taloudellinen kehitys 25
Tunnuslukujen laskentakaavat 26

Konsernitilinpäätös 27

Konsernituloslaskelma 27
Konsernitase 28
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista 29
Konsernin rahavirtalaskelma 30

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot 31

1. Laadintaperiaatteet 31

2. Taloudellinen kehitys 34
2.1 Liikevaihto 35
2.2 Kulut 36
2.3 Poistot 36
2.4 Valuuttakurssiherkkyys 37
2.5 Rahoitustuotot ja -kulut 38
2.6 Tuloverot 39
2.7 Osakekohtainen tulos 39
2.8 Muut laajan tuloksen erät 40

3. Nettokäyttöpääoma 41
3.1 Vaihto-omaisuus 42
3.2 Myyntisaamiset sekä asiakassopimuksiin perustuvat omaisuuserät ja velat 42
3.3 Siirtosaamiset 44
3.4 Siirtovelat 44
3.5 Varaukset 45
3.6 Laskennalliset verosaamiset ja -velat 46

4. Yritysostot ja investoinnit 47
4.1 Hankitut liiketoiminnot 48
4.2 Liikearvo 49
4.3 Aineettomat hyödykkeet 50
4.4 Aineelliset hyödykkeet 51

5. Pääomarakenne 53
5.1 Pääomanhallinta 54
5.2 Oma pääoma 55
5.3 Rahoitusriskit ja -instrumentit 57
5.4 Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset 60
5.5 Talletukset ja lainasaamiset 61
5.6 Sijoitukset osakkuusyhtiöihin 61
5.7 Työsuhde-etuudet 62
5.8 Rahoitusleasingvelat 64
5.9 Vastuut 64

6. Muut 65
6.1 Johdon henkilöstöetuudet 65
6.2 Osakeperusteiset maksut 66
6.3 Oikaistua tietoa liittyen uusiin standardeihin 69

Emoyhtiön tilinpäätös 71

Tytäryhtiöt 81

Hallituksen voitonjakoehdotus ja allekirjoitukset 84

Tilintarkastuskertomus 85

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 90

Hallinnointiperiaatteet 90
Hallitus 94
Johtokunta 95

KONE lyhyesti

KONEen tavoitteena on tehdä kaupungeista parempia paikkoja elää. Olemme alallamme yksi maailman johtavista yrityksistä. Valmistamme hissejä, liukuportaita ja automaattiovia sekä tarjoamme ratkaisuja laitteiden huoltoon ja modernisointiin rakennusten koko elinkaaren ajan. Teemme ihmisten liikkumisesta korkeammissa ja älykkäämmissä rakennuksissa turvallista, mukavaa ja luotettavaa.

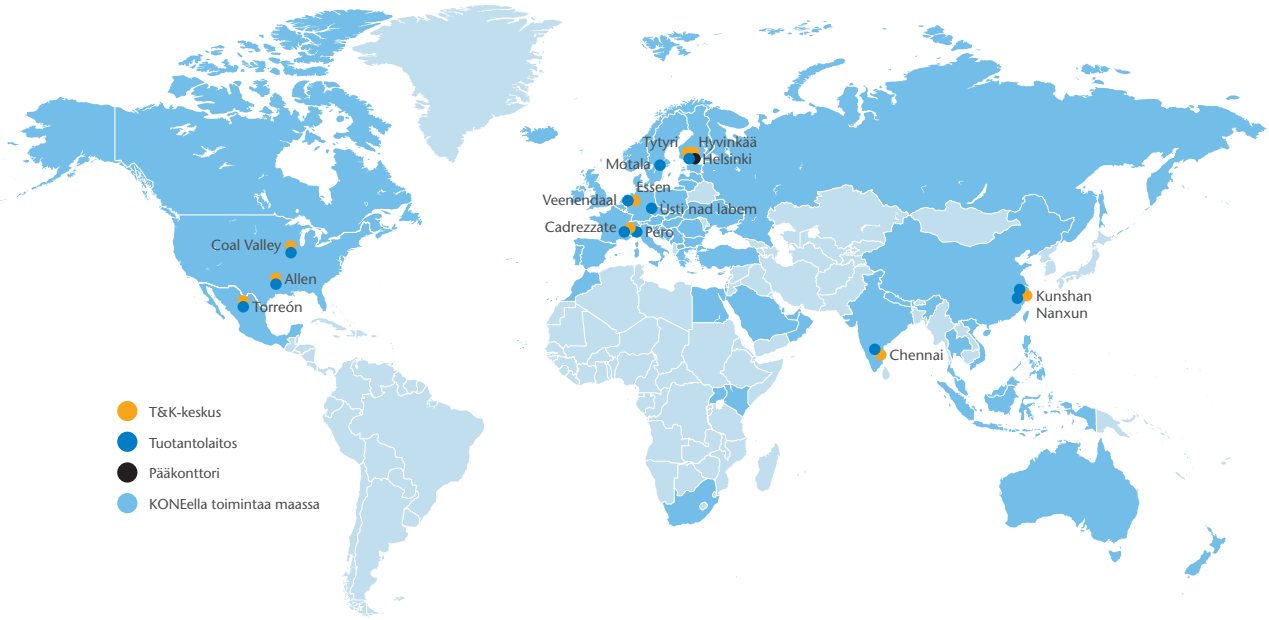

Liikevaihto **9 071** Me
vuonna 2018

>57 000
työntekijää

Liikutamme yli
miljardia
hissien ja liukuportaiden käyttäjää päivittäin

>450 000
asiakasta

~1 300 000
laitetta KONEen huoltokannassa

Toimintaa yli
60 maassa

Valtuutettuja jakelijoita ja agentteja lähes 100 maassa

Avainluvut

Avainluvut

		1–12/2018	1–12/2017	Muutos	Vertailu-kelpoinen muutos
Saadut tilaukset	Me	7 797,0	7 554,0	3,2 %	6,6 %
Tilauskanta	Me	7 950,7	7 357,8	8,1 %	8,0 %
Liikevaihto	Me	9 070,7	8 796,7	3,1 %	6,3 %
Liikevoitto (EBIT)	Me	1 042,4	1 192,3	-12,6 %	
Liikevoittomarginaali (EBIT-marginaali)	%	11,5	13,6		
Oikaistu liikevoitto (adjusted EBIT)*	Me	1 112,1	1 205,5	-7,8 %	
Oikaistu liikevoittomarginaali (adjusted EBIT margin)*	%	12,3	13,7		
Voitto ennen veroja	Me	1 087,2	1 250,4	-13,1 %	
Tilikauden voitto	Me	845,2	960,2	-12,0 %	
Laimentamaton osakekohtainen tulos	e	1,63	1,86	-12,3 %	
Rahavirta liiketoiminnasta (ennen rahoituseriä ja veroja)	Me	1 150,1	1 263,3		
Korollinen nettovelka	Me	-1 704,0	-1 690,2		
Omavaraisuusaste	%	49,9	50,0		
Oman pääoman tuotto	%	27,7	32,1		
Nettokäyttöpääoma (sisältäen rahoituserät ja verot)	Me	-757,8	-772,6		
Nettovelkaantumisaste	%	-55,3	-55,8		

* KONE otti syyskuussa 2017 käyttöön oikaistun liikevoiton (adjusted EBIT) uutena vaihtoehtoisena tunnuslukuna. Oikaistun liikevoiton tavoitteena on parantaa raportointikausien vertailtavuutta Accelerate-ohjelman aikana. Accelerate-ohjelmaan liittyvät uudelleenjärjestelykustannukset eivät sisälly oikaistun liikevoiton laskelmaan.

Saadut tilaukset*, Me

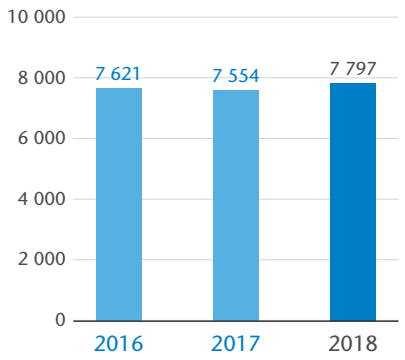

*) Saadut tilaukset eivät sisällä huoltosopimuksia

Liikevaihto, Me

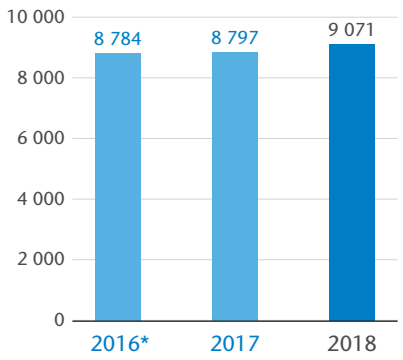

*) 2016 ei oikaistu IFRS 15 - ja IFRS 9 -muutosten perusteella

Oikaistu liikevoitto (Me) ja oikaistu liikevoittomarginaali (%)

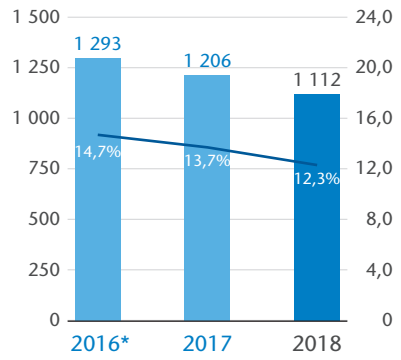

*) 2016 ei oikaistu IFRS 15 - ja IFRS 9 -muutosten perusteella

Oikaistu liikevoitto
Oikaistu liikevoittomarginaali

Liikevaihto markkina-alueittain

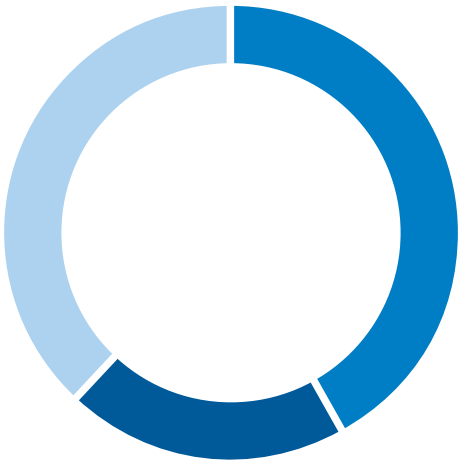

- EMEA 42 % (41 %)
- Amerikka 20 % (20 %)
- Aasian ja Tyynenmeren alue 38 % (39 %)

1–12/2018 (1–12/2017)

Liikevaihto liiketoiminnoittain

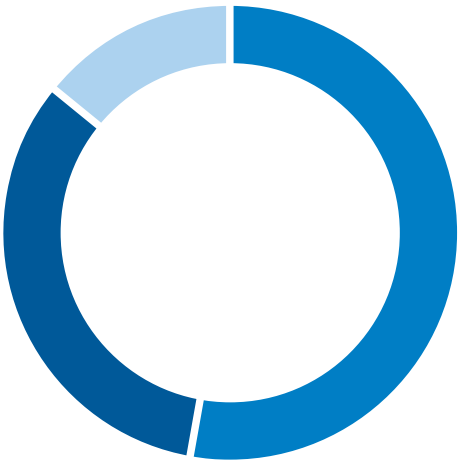

- Uudet laitteet 53 % (53 %)
- Huolto 33 % (33 %)
- Modernisointi 14 % (14 %)

1–12/2018 (1–12/2017)

Rahavirta*, Me

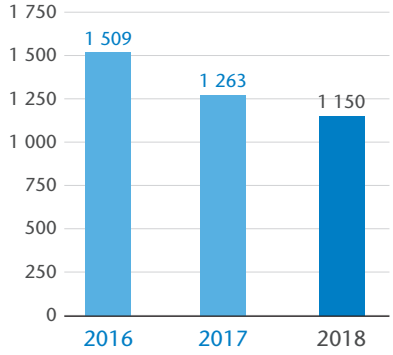

*) Rahavirta liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja

Laimentamaton osakekohtainen tulos, e

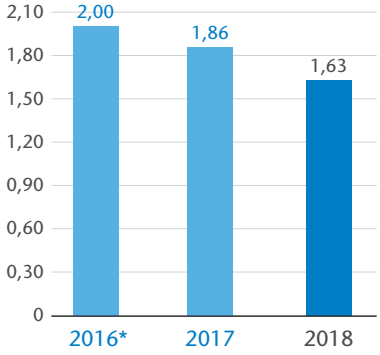

*) 2016 ei oikaistu IFRS 15 - ja IFRS 9 -muutosten perusteella

Osinko/B-sarjan osake, e

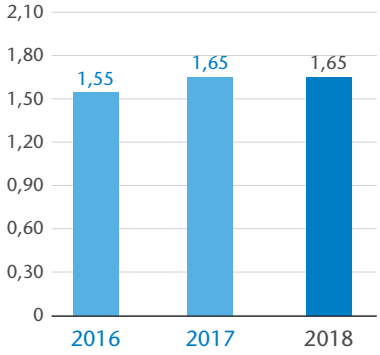

KONEen strategia: ”Menestymme asiakkaan kanssa”

Visiomme on tarjota paras käyttäjäkokemus tarjoamalla asiakkaille ja loppukäyttäjille helppoutta, tehokkuutta ja elämyksiä rakennusten koko elinkaaren ajan. Uskomme, että kaupungeilla on keskeinen rooli paremman tulevaisuuden rakentamisessa, ja tavoitteemme on tehdä kaupungeista parempia paikkoja elää.

Kaupunkimme kasvavat huimaa vauhtia. YK arvioi, että 6,7 miljardia ihmistä elää kaupungeissa vuoteen 2050 mennessä. Noin 200 000 ihmistä muuttaa kaupunkiin joka ikinen päivä. Ymmärtämällä kaupungistumista ja tarjoamalla ihmisille sujuvampaa liikkumista voimme tehdä rakennuksista paremmin toimivia tiloja, vähähiilisempiä kaupunkeja ja paremman maailman.

Teknologian nopea kehitys eli paremmat tietoyhteydet ja mobiiliratkaisut sekä tehokkaammat tietokoneet muuttavat elämäämme monin tavoin. Teknologinen murros muuttaa ja nopeuttaa liiketoimintaa, ja se luo uudenlaisia odotuksia työtapoihin liittyen. Uusi teknologia antaa meille erinomaisen tilaisuuden tarjota asiakkaillemme ja laitteidemme käyttäjille älykkäämpiä ja kiinnostavampia palveluja.

Kaikki lähtee asiakkaasta

KONEen strateginen vaihe 2017–2020 on nimeltään Menestymme asiakkaan kanssa. Tavoitteemme on erottautua kilpailijoista entistä selkeämmin asettamalla asiakkaan ja käyttäjän tarpeet kaiken kehitystyön keskiöön.

Jokainen asiakkaistamme on erilainen. Haluamme tarjota heille lisäarvoa ja vastata heidän yksilöllisiin tarpeisiinsa. Tätä varten investoimme enemmän kuin koskaan aikaisemmin uusiin teknologioihin, verkottumiseen ja uusiin ratkaisuihin. Uusien toimintatapojen ja läheisemmän asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa tehtävän yhteistyön avulla autamme asiakkaitamme kehittämään heidän liiketoimintaansa.

KONEen syyskuussa 2017 käynnistämän Accelerate-ohjelman tavoitteena on vauhdittaa strategian toteutusta ja tukea kannattavaa kasvua. Ohjelman tavoitteena on luoda nopeampi ja asiakaslähtöisempi organisaatio, joka hyödyntää tehokkaasti mittakaavaetuja voimakkaasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Ohjelma sisältää sekä organisaation rakenteellisia muutoksia että roolien, prosessien ja työkalujen kehitystä ja harmonisointia.

Neljä keinoa menestyä

Neljä keinoa menestyä auttavat meitä muuttamaan strategiamme teoiksi. Ne koostuvat kehitysohjelmista, jotka ohjaavat meitä käytännön työssämme. Neljä keinoa menestyä ovat seuraavat:

1 Yhdessä innovointi ja uudenlainen osaaminen

Voidaksemme tuoda uusia tuotteita ja palveluita asiakkaillemme nopeammin on meidän tehtävä yhä enemmän yhteistyötä kumppaneidemme ja asiakkaidemme kanssa. Henkilöstömme on avainasemassa tämän muutoksen onnistumisessa, ja muutos edellyttää meiltä kaikilta uusien kykyjen oppimista ja uudenlaista innovatiivisuutta.

2 Asiakaslähtöiset ratkaisut ja palvelut

Asiakkaamme valitsevat yhteistyökumppanikseen sen, joka parhaiten ymmärtää heidän muuttuvia tarpeitaan ja auttaa heitä menestymään. Me ymmärrämme kunkin asiakkaan tarpeet ja tarjoamme joustavia ratkaisuja ja palveluja, jotka hyödyttävät asiakkaita ja loppukäyttäjiä eniten.

3 Nopea ja fiksu toteutus

Asiakkaamme haluavat rakennus- ja talotekniikkaprojekteihinsa ammattimaisen, nopean ja luotettavan yhteistyökumppanin. He valitsevat yhteistyökumppanin, joka kehittää toimintaansa jatkuvasti ja keskittyy olennaiseen. Toimimme nopeammin ja fiksummin keskittyäksemme asiakkaan arvostamiin asioihin.

4 Aito palveluasenne

Asiakkaamme arvostavat kumppaneita, jotka pyrkivät ymmärtämään heitä ja joiden toiminta ylittää odotukset. Voimme erottautua muista palvelemalla asiakkaitamme paremmin kuin kukaan muu.

Strategiset tavoitteemme

Strategiset tavoitteemme ovat tapamme mitata menestystämme. Tavoitteemme on uskolliset asiakkaat, olla erinomainen työpaikka, markkinoita nopeampi kasvu, paras taloudellinen kehitys toimialallamme ja olla kestävän kehityksen edelläkävijä.

Kulttuurimme

Turvallisuus, laatu ja arvomme muodostavat vahvan pohjan yrityskulttuurillemme. Yrityksemme kulttuuri rakentuu arvoillemme asiakkaan ilahduttaminen, tahto uudistua, into saada aikaan ja yhdessä onnistuminen.

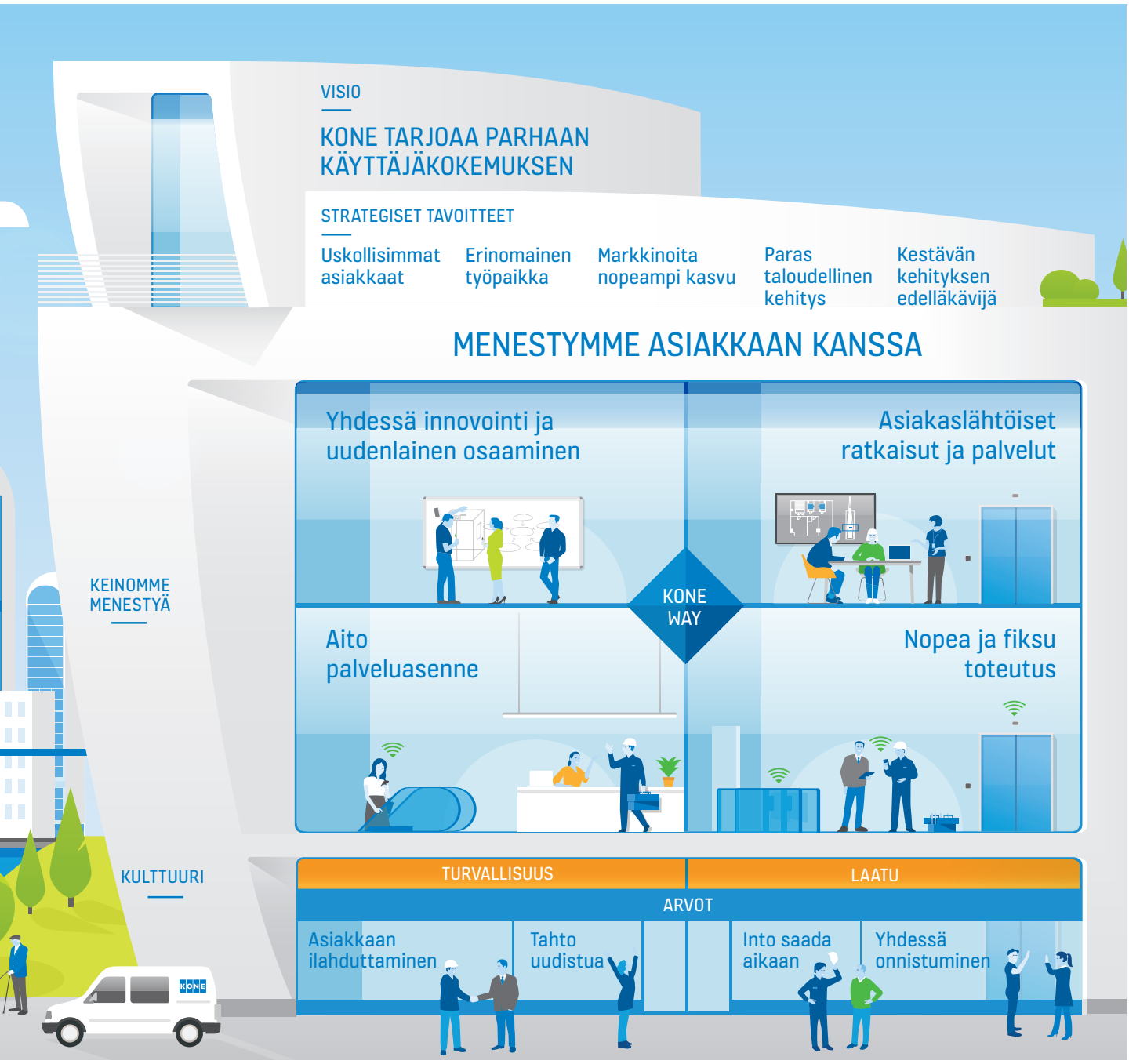

Hallituksen toimintakertomus

KONEen liiketoimintamalli

KONE luo arvoa asiakkaille jokaisessa rakennuksen elinkaaren vaiheessa. Uuslaiteliiketoiminnassa tarjoamme asiakkaille innovatiivisia ja ympäristöystävällisiä hissejä, liukuportaita, automaattiovia ja integroituja kulunvalvontaratkaisuja tarjotaksemme parhaan käyttäjäkokemuksen rakennuksessa liikkuville ihmisille. Huoltoliiketoiminnassa varmistamme käytössä olevien laitteiden toimivuuden ja turvallisuuden, ja modernisointiliiketoiminnassa tarjoamme ratkaisuja ikääntyville laitteille komponenttipäivityksistä täysmodernisointiratkaisuihin.

LUOMME ARVOA TEKEMÄLLÄ KAUPUNGEISTA PAREMPIA PAIKKOJA ELÄÄ

RESURSSIT

IHMISET JA JOHTAMINEN

- >57 000 työntekijää >60 maassa, joista noin puolet työskentelee kentällä
- Henkilöstön vapaaehtoinen vaihtuvuus 8,5 %
- Laajat kouluttautumismahdollisuudet kaikilla organisaatiotasoilla maailmanlaajuisesti
  - 39 koulutuskeskusta
  - 4 700 kurssia 30 eri kielellä
- Laatu- ja johtamisjärjestelmät sekä sertifikaatit (esim. ISO 14001, ISO 9001, OHSAS 18001)
- Hallintorakenteet ja Code of Conduct

INNOVAATIOT, PROSESSIT JA JÄRJESTELMÄT

- >3 000 patenttia
- Tutkimus- ja kehitysmenojen osuus liikevaihdosta 1,8 %, 9 globaalia tuotekehitysyksikköä
- Yli 1 000 teknologia-alan ammattilaista tutkimus- ja kehitystyössä
- Globaalit KONE Way -prosessit ja -järjestelmät
- Turvalliset ja tehokkaat huolto- ja asennusmenetelmät

BRÄNDI JA MAINE

- Yksi johtavista brändeista hissi- ja liukuporrasalalla

KUMPPANUUDET

- Innovointi yhdessä asiakkaiden kanssa
- Kumppanit uusien teknologioiden kehittämisessä
- Yhteistyö >300 yliopiston ja oppilaitoksen kanssa
- Jakelijat ja agentit tärkeässä roolissa markkinoille pääsyssä

TUOTANTO- JA TOIMITUSKETJU

- 13 tuotantoyksikköä 9 maassa
- noin 2 000 komponenttitoimittajaa
- tuhansia asennustoimittajia
- Logistiikkaverkosto

TALOUDELLINEN PÄÄOMA

- Oma pääoma 3,1 miljardia euroa
- Korollinen nettovelka -1,7 miljardia euroa
- Nettokäyttöpääoma -0,8 miljardia euroa
- Investointien osuus 1,2 % liikevaihdosta

LUONNONVARAT*

- Käytetyt materiaalit 737 200 tonnia
- Lämmitys ja ajoneuvokaluston polttoaineet 424 600 MWh
- Sähkönkulutus ja kaukolämpö 82 000 MWh
- Vedenkulutus 403 000 m³

LIIKETOIMINTAMALLI

MENESTYMME ASIAKKAAN KANSSA

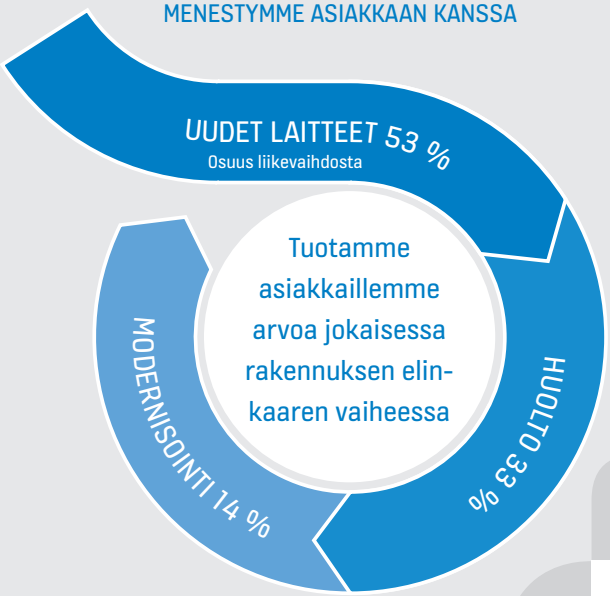

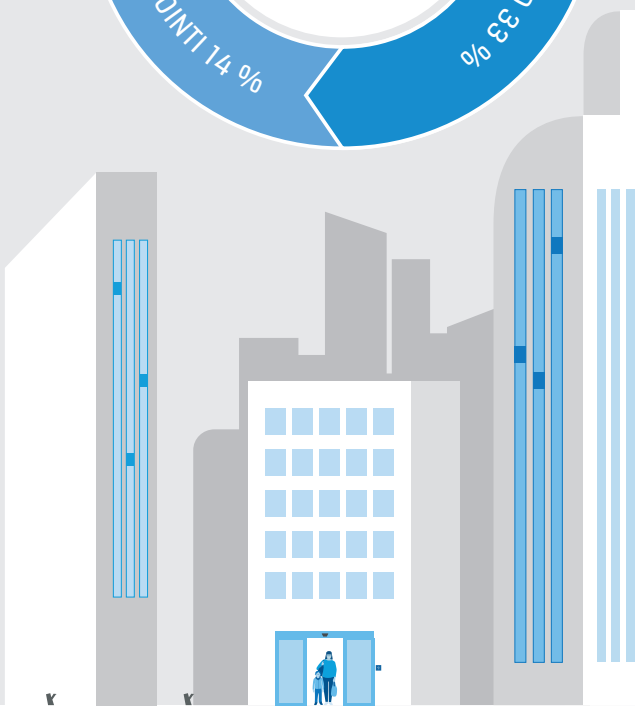

* Vuoden 2017 lukuja. Julkaisemme vuoden 2018 luvut Yritysvastuuraportissa vuoden 2019 toisella vuosineljänneksellä.

Kasvun ajurit

Uuslaiteliiketoiminnassa tärkeimmät kasvun ajurit ovat kaupungistuminen ja muutokset väestörakenteessa. Uusien laitteiden toimitukset ovat puolestaan huoltoliiketoiminnan tärkein kasvun ajuri, koska suurin osa uusista laitteista saadaan KONEen huoltokantaan. KONE huoltaa kuitenkin myös muiden laitetoimittajien hissejä. Huoltoliiketoiminnassa KONE pyrkii vauhdittamaan kasvua tuomalla markkinoille palveluita, jotka hyödyntävät uusia teknologioita luomaan asiakkaille arvoa uusilla tavoilla. Modernisointiliiketoiminnassa tärkeimmät kasvun ajurit ovat ikääntyvä laitekanta ja kasvavat vaatimukset ihmisten tehokkaan liikkumisen, turvallisuuden ja ympäristönäkökulmien suhteen. Vahva huoltokanta on myös keskeinen modernisoinnin kasvun ajuri.

Liiketoiminnan ominaispiirteitä

KONEen liiketoiminta sitoo vain vähän pääomaa. Käyttöpääoma on negatiivinen kaikissa liiketoiminnoissa ja komponenttitoimittajat toimivat oman valmistuskapasiteettimme lisänä. Huoltoliiketoiminta on luonteeltaan hyvin vakaata laitteiden korkeiden turvallisuus- ja luotettavuusvaatimusten johdosta ja asiakassuhteet ovat tyypillisesti vakaita ja pitkäkestoisia (vuotuinen pysyvyysaste yli 90 %). Uuslaiteliiketoiminta ja modernisointiliiketoiminta ovat luonteeltaan syklisempiä ja seuraavat rakentamisen suhdanteita.

Tärkeimmät arvonluonnin ajurit

KONE on tunnistanut viisi strategista resurssia, jotka ovat avainroolissa arvonluonnissa asiakkaille, osakkeenomistajille ja yhteiskunnalle. Nämä ovat: **1)** osaavat ja sitoutuneet ihmiset ja vahva johtajuus, **2)** innovatiiviset tuotteet ja palvelut sekä globaalit prosessit ja järjestelmät, **3)** parhaat kumppanit, **4)** tehokas tuotanto- ja toimitusketju sekä **5)** vahva brändi ja hyvä maine.

Näitä on kuvattu tarkemmin alla olevassa kuvassa. Näiden lisäksi, KONEen liiketoimintamallilla ja nykyisellä 1,3 miljoonan yksikön huoltokannalla on keskeinen rooli arvonluonnissa. Eri liiketoiminnot tukevat toistensa kasvua ja tuovat yhdessä vakautta liiketoiminnalle.

TUOTOKSET

VASTUULLISIMMAT TUOTTEET JA PALVELUT

- Noin 166 000 tilattua uutta hissiä ja liukuporrasta vuonna 2018
- Huolto- ja modernisointipalvelut, ~1,3 miljoonaa laitetta huoltokannassa
- Edelläkävijä energiatehokkuudessa, ISO 25745 A-energiatehokkuusluokitus ensimmäisenä hissiyhtiönä
- Jopa 70 % energiasäästöt hissimodernisoinneista
- Esteettömyys ja turvallisuus keskiössä

PÄÄSTÖT JA JÄTTEET*

- Oman toiminnan hiilijalanjälki 319 600 tCO_2e
- Jäte 40 600 tonnia
- Jätevesi 9 tonnia

LIIKUTAMME YLI MILJARDIA HISSIEN JA LIUKUPORTAIDEN KÄYTTÄJÄÄ PÄIVITTÄIN

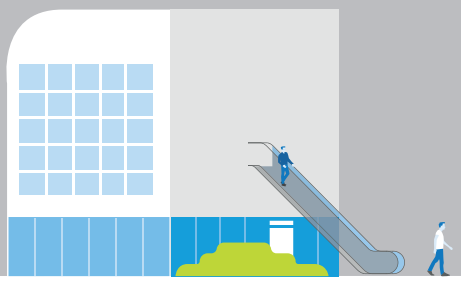

VAIKUTUKSET

OSAKKEENOMISTAJAT

- Osinkoehdotus 1,65 e per B-sarjan osake
- Osakekohtainen tulos 1,63 e
- Oman pääoman tuotto 27,7 %

YHTEISKUNTA

- Panos kestävän kaupunkiympäristön luomiseen
- Palkat, muut henkilöstösivukulut sekä eläkekulut 2,8 miljardia euroa
- Tapaturmataajuus (IIFR) 2,1
- Monimuotoisuuden ja tasavertaisuuden edistäminen
- Ammattitaitoisen työvoiman lisääminen
- Materiaalit ja alihankinta 3,6 miljardia euroa
- Verot 241,9 Me, efektiivinen veroaste 22,3 %

YMPÄRISTÖ*

- KONEen toimintojen liikevaihtoon suhteutetun hiilijalanjäljen vähennys 0,2 % vuositasolla
- Scope 1 ja scope 2 liikevaihtoon suhteutetun hiilijalanjäljen vähennys 2,6 % vuositasolla
- Vihreän sähkön osuus 30 %
- 93 % jätteestä kierrätettiin tai poltettiin
- Konsernitoiminnot ja kaikki tuotanto- ja T&K-yksiköt ovat ISO 14001- ja ISO 9001 -sertifioituja
- Strategisista toimittajista 90 % on ISO 14001 -sertifioitu

KONEen toimintaympäristö vuonna 2018

Toimintaympäristö alueittain

	Uuslaitemarkkina yksiköissä	Huoltomarkkina	Modernisointimarkkina
Kokonaismarkkina	+	+	+
EMEA	Vakaa	+	Vakaa
Keski- ja Pohjois-Eurooppa	Vakaa	+	Vakaa
Etelä-Eurooppa	+	+	Vakaa
Lähi-itä	–	+	+
Pohjois-Amerikka	+	+	+
Aasian ja Tyynenmeren alue	+	++	+++
Kiina	+	++	+++

– – – Huomattavaa laskua (>10 %), – – Selvää laskua (5–10 %), – Hienoista laskua (<5 %), Vakaa, + Hienoista kasvua (<5 %), ++ Selvää kasvua (5–10 %), +++ Huomattavaa kasvua (>10 %)

Vuonna 2018, **globaali uuslaitemarkkina** kasvoi hieman tilatuissa yksiköissä vuoteen 2017 verrattuna. **Aasian ja Tyynenmeren alueella** uusien laitteiden volyymit kasvoivat hieman. **Kiinassa** uuslaitemarkkina kasvoi hieman tilatuissa yksiköissä mitattuna. **Muualla Aasian ja Tyynenmeren alueella** uuslaitemarkkina kasvoi hieman erityisesti Intian ja Kaakkois-Aasian markkinoiden ansiosta. **EMEA-alueella** uuslaitemarkkina oli melko vakaa. Uuslaitemarkkina Keski- ja Pohjois-Euroopassa oli melko vakaa ja korkealla tasolla, kun taas Etelä-Euroopassa markkina jatkoi hienoista kasvua matalalta tasolta. Lähi-Idässä markkina kasvoi ensimmäisellä vuosipuoliskolla, mutta laski toisella vuosipuoliskolla alueella kasvaneesta epävarmuudesta johtuen. **Pohjois-Amerikassa** uuslaitemarkkina jatkoi hienoista kasvua korkealta tasolta.

Globaalin palvelumarkkinan positiivinen kehitys jatkui. Sekä huolto- että modernisointimarkkinan kasvu jatkui kautta alueiden. Kasvu oli vahvinta Aasian ja Tyynenmeren alueella, kun taas Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa kehitys oli vakaampaa.

Hinnoittelun kehitys pysyi vaihtelevana tammi–joulukuussa. Kustannusten nousu kautta alueiden, niin materiaaleissa kuin työvoimassa, aiheutti tarvetta nostaa hintoja. Kiinassa kilpailu jatkui tiukkana, mutta uuslaitemarkkinan hinnoittelu oli melko vakaata. EMEA-alueella tiukka kilpailu hinnoittelussa jatkui, erityisesti Lähi-Idässä ja joissakin Etelä-Euroopan maissa. Pohjois-Amerikassa kilpailu kasvoi joissakin segmenteissä, mutta kokonaisuudessaan hinnoitteluympäristö oli suotuisampi kuin joillakin muilla alueilla.

Saadut tilaukset

Saadut tilaukset ja tilauskanta, Me

Me	2018	2017	Muutos	Muutos vertailukelpoisin valuuttakurssein
Saadut tilaukset	7 797	7 554	3,2 %	6,6 %
Tilauskanta	7 951	7 358	8,1 %	8,0 %

Saatujen tilausten kehitys alueittain*

	Uuslaitetilaukset	Modernisointitilaukset	Kokonaistilaukset
EMEA	++	++	++
Amerikka	+	+++	++
Aasian ja Tyynenmeren alue	++	+++	++
Kiina	++	+++	++

*) rahamääräisesti mitattuna vertailukelpoisin valuuttakurssein

– – – Huomattavaa laskua (>10 %), – – Selvää laskua (5–10 %), – Hienoista laskua (<5 %), Vakaa, + Hienoista kasvua (<5 %), ++ Selvää kasvua (5–10 %), +++ Huomattavaa kasvua (>10 %)

Saadut tilaukset koostuvat pääosin uusien laitteiden ja modernisoinnin tilauksista. KONE ei sisällytä huoltosopimuksia saatuihin tilauksiin, mutta niihin luetaan huoltoliiketoimintaan liittyviä tilauksia, kuten korjauksia.

Saadut tilaukset kasvoivat 3,2 % verrattuna tammi–joulukuuhun 2017 ja olivat 7 797 miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein laskettuna saadut tilaukset kasvoivat 6,6 %.

KONEen uusien laitteiden tilaukset hissien ja liukuportaiden määrissä laskettuna olivat noin 166 000 laitetta (2017: noin 158 000 laitetta).

Vertailukelpoisin valuuttakurssein laskettuna uusien laitteiden tilaukset kasvoivat selvästi. Tilaukset kasvoivat hieman volyymiliiketoiminnassa ja huomattavasti suurprojekteissa. Modernisoinnin tilaukset kasvoivat myös selvästi volyymiliiketoiminnan kasvaessa selvästi ja suurprojektien kasvaessa huomattavasti.

Saatujen tilausten suhteellinen kate oli vakaa vertailukauteen verrattuna. KONE on toteuttanut kohdistettuja hinnoittelutoimenpiteitä ja parantanut tuottavuuttaan kompensoidakseen korkeammista raaka-ainekustannuksista johtuvaa hintapainetta.

EMEA-alueella saadut tilaukset kasvoivat selvästi vertailukelpoisin valuuttakurssein tammi–joulukuuhun 2017 verrattuna. Uusien laitteiden saatujen tilausten selvää kasvua ajoi huomattava kasvu Euroopassa. Modernisoinnin saadut tilaukset kasvoivat selvästi alueella.

KONEen uusien laitteiden tilaukset hissien ja liukuportaiden määrissä laskettuna olivat noin 166 000 laitetta (2017: noin 158 000 laitetta).

Amerikan alueella saadut tilaukset kasvoivat selvästi vertailukelpoisin valuuttakurssein tammi–joulukuuhun 2017 verrattuna. Modernisoinnin saadut tilaukset huomattavasti ja uusien laitteiden saadut tilaukset kasvoivat hieman.

Aasian ja Tyynenmeren alueella saadut tilaukset kasvoivat selvästi vertailukelpoisin valuuttakurssein tammi–joulukuuhun 2017 verrattuna. Kiinassa uusien laitteiden tilaukset kasvoivat selvästi tilatuissa yksiköissä mitattuna sekä rahamääräisesti. Vertailukelpoiset hinnat nousivat hieman vertailukaudesta ja mix oli hieman negatiivinen. Muualla Aasian ja Tyynenmeren alueella uusien laitteiden saadut tilaukset kasvoivat selvästi. Modernisoinnin tilaukset kasvoivat huomattavasti Kiinassa ja hieman muualla Aasian ja Tyynenmeren alueella.

Tilauskanta kasvoi selvästi joulukuun 2017 loppuun verrattuna ja oli vahvalla 7 951 miljoonan euron tasolla raportointikauden lopussa.

Tilauskannan kate pysyi hyvällä tasolla. Tilausten peruutukset pysyivät hyvin alhaisella tasolla.

Liikevaihto

Liikevaihto markkina-alueittain, Me

	2018	2017	Muutos	Muutos vertailukelpoisin valuuttakurssein
EMEA	3 791	3 595	5,5 %	7,6 %
Amerikka	1 805	1 778	1,5 %	6,1 %
Aasian ja Tyynenmeren alue	3 475	3 424	1,5 %	4,9 %
Yhteensä	9 071	8 797	3,1 %	6,3 %

Liikevaihto liiketoiminnoittain, Me

	2018	2017	Muutos	Muutos vertailukelpoisin valuuttakurssein
Uudet laitteet	4 797	4 654	3,1 %	6,6 %
Palvelut	4 274	4 143	3,2 %	5,9 %
Huolto	2 969	2 887	2,8 %	5,4 %
Modernisointi	1 305	1 256	3,9 %	7,1 %
Yhteensä	9 071	8 797	3,1 %	6,3 %

Liikevaihdon kehitys markkina-alueittain ja liiketoiminnoittain*

	Uudet laitteet	Huolto	Modernisointi
EMEA	+++	+	+
Amerikka	++	+	+++
Aasian ja Tyynenmeren alue	+	+++	+++

*) rahamääräisesti vertailukelpoisin kurssein

– – – Huomattavaa laskua (>10 %), – – Selvää laskua (5–10 %), – Hienoista laskua (<5 %), Vakaa, + Hienoista kasvua (<5 %), ++ Selvää kasvua (5–10 %), +++ Huomattavaa kasvua (>10 %)

KONEen liikevaihto kasvoi 3,1 % edellisvuoteen verrattuna ja oli 9 071 miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein liikevaihto kasvoi 6,3 %. Vuonna 2018 toteutuneilla yrityskaupoilla ei ollut olennaista vaikutusta KONEen tilikauden liikevaihtoon.

Uusien laitteiden liikevaihto oli 4 797 miljoonaa euroa, mikä vastaa 3,1 % kasvua vuoteen 2017 verrattuna. Vertailukelpoisin valuuttakurssein uusien laitteiden liikevaihto kasvoi 6,6 %.

Palveluiden (huolto ja modernisointi) liikevaihto kasvoi 3,2 % ja oli yhteensä 4 274 miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein palveluiden liikevaihto kasvoi 5,9 %. Huollon liikevaihto kasvoi 2,8 % (5,4 % vertailukelpoisin valuuttakurssein) ja oli 2 969 miljoonaa euroa. Modernisoinnin liikevaihto kasvoi 3,9 % (7,1 % vertailukelpoisin valuuttakurssein) ja oli 1 305 miljoonaa euroa.

KONEen hissien ja liukuportaiden huoltokanta kasvoi edelleen ja oli noin 1,3 miljoonaa laitetta vuoden 2018 lopussa (yli 1,2 miljoonaa laitetta vuoden 2017 lopussa).

KONEen hissien ja liukuportaiden huoltokanta kasvoi edelleen ja oli noin 1,3 miljoonaa laitetta vuoden 2018 lopussa (yli 1,2 miljoonaa laitetta vuoden 2017 lopussa).

Huoltokannan kasvu oli seurausta ennen kaikkea hyvänä jatkuneesta uusien toimitettujen laitteiden siirtymisestä huoltokantaan. Yritysostot myötävaikuttivat vain vähän huoltokannan kasvuun. Raportointikauden aikana kilpailijoilta voitettujen tai näille hävittyjen huoltosopimusten erotus oli hieman negatiivinen.

Suurimmat maat liikevaihdolla mitattuna olivat Kiina (>25 % liikevaihdosta),

Yhdysvallat (>15 %), Saksa (~6 %) ja Ranska (~5 %).

EMEA-alueen liikevaihto kasvoi 5,5 % ja oli 3 791 miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein kasvu oli 7,6 %. Uusien laitteiden liikevaihto kasvoi huomattavasti. Huollon ja modernisoinnin liikevaihto kasvoi kasvoi hieman.

Amerikan alueella liikevaihto kasvoi 1,5 % ja oli 1 805 miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein liikevaihto kasvoi 6,1 %. Modernisoinnin liikevaihto kasvoi huomattavasti, uusien laitteiden liikevaihto kasvoi selvästi ja huollon liikevaihto kasvoi hieman.

Aasian ja Tyynenmeren alueella liikevaihto kasvoi 1,5 % ja oli 3 475 miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein liikevaihto kasvoi 4,9 %. Uusien laitteiden liikevaihto kasvoi hieman, kun taas huollon ja modernisoinnin liikevaihto kasvoi huomattavasti.

Tulos

Tulos

	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Liikevoitto, Me	1 042,4	1 192,3
Liikevoittomarginaali, %	11,5	13,6
Oikaistu liikevoitto, Me	1 112,1	1 205,5
Oikaistu liikevoittomarginaali, %	12,3	13,7
Voitto ennen veroja, Me	1 087,2	1 250,4
Tilikauden voitto, Me	845,2	960,2
Laimentamaton osakekohtainen tulos, e	1,63	1,86

KONEen liikevoitto (EBIT) laski 1 042 miljoonaan euroon ja oli 11,5 % liikevaihdosta. Oikaistu liikevoitto (adjusted EBIT), johon ei sisällytetä Accelerate-ohjelmaan liittyviä uudelleenjärjestelykustannuksia, oli 1 112 miljoonaa euroa ja 12,3 % liikevaihdosta.

Useat tekijät rasittivat kannattavuutta. Kompensoidakseen niitä KONE toteutti toimia tuottavuuden parantamiseksi sekä kohdistettuja hinnoittelutoimenpiteitä.

Valuuttojen muuntokursseilla oli hieman yli 40 miljoonan euron negatiivinen vaikutus liikevoittoon ja Accelerate-ohjelmaan liittyvät uudelleenjärjestelykustannukset olivat 69,6 miljoonaa euroa.

Nettorahoituserät olivat 47,2 (58,3) miljoonaa euroa. Nettorahoituserät koostuvat pääosin sijoitusten korkotuotoista.

KONEen voitto ennen veroja oli 1 087 miljoonaa euroa. Verot olivat 241,9 (290,2) miljoonaa euroa. Tämä vastaa 22,3 % (23,2 %) efektiivistä veroastetta koko tilikaudelle. Tilikauden 2018 liiketoiminnan tulokseen perustuva efektiivinen veroaste oli 22,9 % ilman Yhdysvaltojen verouudistuksen sekä yhtiöverokantojen muutosten vaikutusta. Tilikauden voitto tällä katsauskaudella oli 845,2 (960,2) miljoonaa euroa.

Laimentamaton osakekohtainen tulos oli 1,63 euroa.

Rahavirta ja tase

Rahavirta ja tase

	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Rahavirta liiketoiminnasta (ennen rahoituseriä ja veroja), Me	1 150,1	1 263,3
Nettokäyttöpääoma (sisältäen rahoituserät ja verot), Me	-757,8	-772,6
Korollinen nettovelka, Me	-1 704,0	-1 690,2
Nettovelkaantumisaste, %	-55,3	-55,8
Omavaraisuusaste, %	49,9	50,0
Osakekohtainen oma pääoma, e	5,94	5,85

KONEen tase oli erittäin vahva joulukuun 2018 lopussa.

Liiketoiminnan rahavirta (ennen rahoituseriä ja veroja) laski tammi–joulukuussa 2018 vertailukaudesta 1 150 miljoonaan euroon pääasiassa liikevoiton laskusta johtuen.

Nettokäyttöpääoma (sisältäen rahoituserät ja verot) oli -757,8 miljoonaa euroa joulukuun 2018 lopussa ja oli melko vakaa vuoden alkuun verrattuna.

Korollinen nettovelka oli -1 704 miljoonaa euroa joulukuun 2018 lopussa. Rahavarat yhdessä lyhytaikaisten talletusten ja lainasaamisten kanssa olivat 2 043 (31.12.2017: 2 065) miljoonaa euroa raportointikauden lopussa. Korolliset velat olivat 369,1 (387,4) miljoonaa euroa sisältäen eläkevastuisiin liittyvän 147,0 (152,2) miljoonan euron nettovelvoitteen ja lyhytaikaisia lainoja 17,9 (30,1) miljoonaa euroa. Korolliset nettovelat sisälsivät lisäksi yritysostojen optiovelkaa 10,4 (10,3) miljoonaa euroa. Nettovelkaantumisaste oli -55,3 % ja omavaraisuusaste 49,9 % joulukuun 2018 lopussa.

Osakekohtainen oma pääoma oli 5,94 euroa.

Investoinnit ja yritysostot

Investoinnit

Me	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Käyttöomaisuus	92,7	94,6
Leasingsopimukset	19,3	21,7
Yritysostot	27,8	35,1
Yhteensä	139,8	151,3

KONEen investoinnit yritysostot mukaan lukien olivat 139,8 miljoonaa euroa tammi–joulukuussa 2018. Muut investoinnit kuin yritysostot olivat pääasiassa investointeja tutkimukseen ja kehitykseen, tietojenkäsittelyn, operatiivisen liiketoiminnan sekä tuotannon välineisiin, tiloihin ja laitteisiin.

Yritysostot olivat 27,8 miljoonaa euroa tammi–joulukuussa 2018. Raportointikauden aikana KONE osti muutamia pieniä huoltoliiketoimintoja Euroopassa ja Yhdysvalloissa ja teki pienen divestoinnin Yhdysvalloissa. Raportointikauden yritysostoilla erikseen tai kokonaisuutena ei ollut merkittävää vaikutusta KONEen tulokseen tai taloudelliseen asemaan.

Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista

Yksi KONEen strategisista tavoitteista on olla kestävän kehityksen edelläkävijä. KONE on ylpeä liiketoimintansa vastuullisuudesta ja kestävyydestä, ja odotamme samanlaista sitoutumista kaikilta yhteistyökumppaneiltamme. Olemme sitoutuneita noudattamaan toimintamaidemme lakeja ja muuta sääntelyä. KONE on YK:n Global Compact -aloitteen jäsen ja on sitoutunut noudattamaan sen kymmentä periaatetta, joiden tavoitteena on edistää kestävää ja reilua liiketoimintaa.

Olemme myös saaneet ulkoista tunnustusta pyrkimyksestämme harjoittaa vastuullista liiketoimintaa. Vuonna 2018 KONE esimerkiksi otettiin jälleen mukaan FTSE4Good-indeksiin, ja ylsimme huippuluokitukseen CDP:n listalla, joka arvioi yritysten toimenpiteitä ja strategioita ilmastonmuutoksen torjumiseksi. KONE on saanut joko "A" tai "A-" -luokituksen jo kuutena vuonna peräkkäin, mikä kuvastaa pitkäkestoista sitoutumisestamme ympäristötyöhön ja kestävän kehityksen mukaiseen yritystoimintaan. Talouslehti Forbes myös listasi KONEen yhdeksi maailman parhaista työnantajista sekä yhdeksi maailman innovatiivisimmista yrityksistä. Lisäksi, KONEelle myönnettiin Ecovadis-kultamitali kehityksestä vastuullisuudessa.

KONEen liiketoimintamalli kuvataan sivuilla 6–7 ja alla oleviin teemoihin liittyvät riskit ja niiden hallinta sivuilla 18–19.

Lisätietoa KONEen lähestymistavasta vastuullisuuteen on saatavilla yritysvastuuraportista. KONE julkaisi vuoden 2017 yritysvastuuraporttinsa huhtikuussa 2018. KONEen yritysvastuuraportti vuodelta 2018 julkistetaan huhtikuussa 2019. Raportti tulee noudattamaan uudistettuja GRI-standardeja.

KONEen yritysvastuuraportti 2018

- Julkistetaan vuoden 2019 toisella vuosineljänneksellä
- Yritysvastuuraportti sisältää lisää yritysvastuutietoa

Ei-taloudelliset tunnusluvut

Ympäristöön liittyvät asiat	KONEen toiminnan hiilijalanjäljen vuosittainen lasku suhteutettuna liikevaihtoon, %
	ISO 14001 -sertifioitujen strategisten toimittajien osuus, %
	Vihreän sähkön osuus toimitiloissamme, %
	Kaatopaikkajätteen osuus tuotantoyksiköissämme, %
Henkilöstö ja sosiaaliset asiat	Henkilöstön sukupuolijakauma, %
	Sukupuolijakauma johtajatason tehtävissä, %
	Henkilöstön vapaaehtoinen vaihtuvuus, %
	Työntekijöiden sitoutuneisuus
	Työtapaturmataajuus (Industrial Injury Frequency Rate, IIFR)
Ihmisoikeudet, korruptionvastaisuus ja lahjonta	Eettisen ohjesäännön koulutuksen saaneiden työntekijöiden osuus, %
	Toimittajien eettisen ohjesäännön allekirjoittaneiden keskeisimpien toimittajien osuus, %
	Jakelijoiden eettisen ohjesäännön allekirjoittaneiden jakelijoiden osuus, %

YMPÄRISTÖÖN LIITTYVÄT ASIAT

KONEen ympäristötavoitteet vuosille 2017–2021 ovat johtava asema vähähiilisten People Flow® -ratkaisujen toimittajana sekä tehokkaat vähähiiliset toiminnot. Erinomaisuus ympäristöasioissa -ohjelmamme tukee meneillään olevaa kaupunkiympäristön muutosta älykkäiksi ekokaupungeiksi, vähähiilisiksi yhteisöiksi ja nollaenergiarakennuksiksi. Resurssitehokkuuden parantaminen on yksi tärkeimmistä painopistealueistamme.

Ympäristöpolitiikkansa mukaisesti KONE tarjoaa innovatiivisia, turvallisia, korkealaatuisia ja ekotehokkaita tuotteita ja palveluita. Pyrimme jatkuvasti vähentämään kaikkia toiminnastamme aiheutuvia ympäristövaikutuksia. Työskentelemme myös yhdessä toimittajiemme ja asiakkaidemme kanssa lisätäksemme ympäristötietoisuutta ja minimoidaksemme toimintojemme hiilijalanjäljen. Haluamme tällä tavalla tehostaa energian, materiaalien ja veden käyttöä. KONEen tai sen yhteistyökumppaneiden toiminnan kannalta olennaisia ympäristövaatimuksia asetetaan myös KONEen eettisessä ohjesäännössä, toimittajien eettisessä ohjesäännössä, jakelijoiden eettisessä ohjesäännössä ja KONEen globaalissa toimitilapolitiikassa.

Merkittävimmät liiketoiminnastamme aiheutuvat ympäristövaikutukset liittyvät KONEen ratkaisujen sähkönkulutukseen niiden elinkaaren aikana. Tämä korostaa energiatehokkuutta parantavien innovaatioiden merkitystä. Vuoden aikana, KONEen tuotteet saivat lisää ISO 25745 –energiatehokkuusstandardin mukaisia luokituksia, kun korkean rakennuksen KONE MiniSpace™ -hissi ja KONE 3000 TranSys™ -hissi saivat parhaan mahdollisen A-luokituksen. Huippuluokituksia on myönnetty aiemmin 15 KONEen hissille tai liukuportaalle.

Vuonna 2018, neljä KONEen tuotetta - KONE TransitMaster™ 140 -liukuportaat ja KONE S MonoSpace®- , KONE S MiniSpace™ ja KONE 3000 TranSys™ -hissit - saivat Singaporen Green Building Product -luokituksen huippuarvioilla. KONE oli ensimmäinen hissi- ja liukuporrasalan yritys, joka saavutti nämä huippuarviot vertikaalisen liikenteen kategoriassa. Kolme muuta KONE-tuotetta on saanut SGBP-luokituksen aiemmin. Luokituksen perusteella näitä tuotteita suositellaan Green Mark -luokiteltuihin vihreisiin rakennuksiin.

KONEen tavoitteena on pienentää hiilijalanjälkeä suhteessa liikevaihtoon 3 prosenttia vuosittain. Vuoden 2018 toiminnan hiilijalanjälki julkistetaan vuoden 2019 toisella vuosineljänneksellä. Vuonna 2017, hiilijalanjälki (scope 1, 2 ja 3) suhteessa liikevaihtoon pieneni 0,2 % (4,1 %) vuoteen 2016 verrattuna, kun liikevaihdon kehitys lasketaan vertailukelpoisin valuuttakurssein. Scope 1 ja 2 -kasvihuonekaasupäästöjen hiilijalanjälki suhteessa liikevaihtoon laski 2,6 %. KONEen omassa toiminnassa eniten hiilidioksidipäästöjä

syntyy yhtiön logistiikkatoiminnoista, ajoneuvokannasta sekä ja sähkönkulutuksesta KONEen toimipaikoissa. Suurin syy siihen, miksi vuositavoitetta hiilijalanjäljen pienentämisestä kolmella prosentilla ei saavutettu liittyy kasvaneisiin logistiikkapäästöihin, joita aiheutui esimerkiksi pidemmistä kuljetusetäisyyksistä. KONE on sitoutunut vähentämään toimintojensa sähkönkulutusta ja edistää vihreän sähkön käyttöä toimipisteissä. Vuonna 2017, 30 % kaikesta KONEen toimipisteissä kulutetusta sähköstä oli tuotettu uusiutuvilla energianlähteillä. Tavoitteenamme on, että tämä luku ylittää 50 % vuoteen 2021 mennessä. Lisäksi, KONEen pitkän aikavälin tavoite (2030) jätteenkäsittelylle on 0 % kaatopaikkajätettä tuotantoyksiköistämme. Vuonna 2017, vain 0,8 % (2016: 9,7 %) 13 tuotantolaitoksen jätteestä meni kaatopaikalle. KONEen kasvihuonekaasupäästöt, sisältäen hiilijalanjäljen sekä energiankulutusta ja jätettä koskeva datan, on ulkoisesti varmennettu.

Uudessa-Seelannissa KONEen maaorganisaatio säilytti Enviro-Mark Solutionsin myöntämän carboNZero™-sertifioinnin ja organisaatio myös listattiin 20 parhaimman kasvihuonekaasupäästöjen vähentäjän listalle. Sertifiointi antaa yhtiöille tunnustusta niiden pyrkimyksistä hallita, vähentää ja neutralisoida kasvihuonekaasupäästöjä. Lisäksi, KONE Itävalta oli hiilineutraali vuonna 2018 kompensoimalla päästöjään uusiutuvan energian tuottamisen tukemisella Malissa ja Intiassa.

KONE käyttää ISO 14001 -ympäristöjärjestelmää ympäristösuorituskykynsä parantamiseksi. Järjestelmä kattaa konsernitoiminnot sisältäen kaikki tutkimus- ja tuotekehitys- sekä tuotantoyksiköt, ja 20 merkittävää tytäryhtiötä. Vuonna 2018, KONE uusi ISO 9001 -laatujärjestelmästandardin ja ISO 14001 -ympäristöjärjestelmästandardin sertifioinnin vuonna 2015 julkaistuihin versioihin standardeista. Vuoden 2018 lopussa 90 % (94 %) strategisista toimittajista oli ISO 14001 -sertifioituja, kun tavoite on 100 prosenttia.

HENKILÖSTÖ JA SOSIAALISET ASIAT

Työntekijöiden lukumäärä

	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Työntekijöiden keskimääräinen lukumäärä	56 119	53 417
Työntekijöiden lukumäärä kauden lopussa	57 359	55 075

Henkilöstö markkina-alueittain

	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
EMEA	22 645	22 013
Amerikka	7 465	7 320
Aasian ja Tyynenmeren alue	27 249	25 742
Yhteensä	57 359	55 075

KONEen henkilöstöstrategian tavoitteena on varmistaa yrityksen henkilöstön saatavuus, sitoutuneisuus, motivaatio ja jatkuva kehittyminen. Eettiset periaatteet ohjaavat kaikkia KONEen toimintoja. Henkilöstöllä on oikeus turvalliseen ja terveelliseen työympäristöön, henkilökohtaiseen hyvinvointiin, yhdistymisvapauteen, kollektiiviseen neuvotteluoikeuteen sekä kaikenlaisesta syrjinnästä ja häirinnästä vapaaseen työympäristöön.

Edistämme aktiivisesti monimuotoisuutta ja arvomme tukevat meitä osallistavan yrityskulttuurin rakentamisessa. Vahvistaaksemme globaalia näkemystämme ja ymmärrystämme asiakkaista ja markkinoista, olemme asettaneet tavoitteita tiimiemme monimuotoisuudelle. Raportointivuonna KONEen palveluksessa oli 139 (129) kansallisuuden edustajia. Valtaosa, 88 % (88 %), työntekijöistämme on miehiä. Vuonna 2018 johtajatason positioissa olevista 17 % (17 %) oli naisia. Tavoitteenamme on tasapainoisempi sukupuolijakauma.

Yksi strategisista tavoitteistamme on olla erinomainen työpaikka, ja mittaamme tavoitteessa onnistumista henkilöstön sitoutumisella. Toisen vuosineljänneksen aikana toteutimme kaikki työntekijät kattavan vuosittaisen henkilöstökyselymme. Kyselyyn vastasi 91 % kaikista työntekijöistä ja henkilöstön sitoutuneisuus oli edelleen korkealla tasolla. Tulokset jaettiin ja toimenpiteitä suunniteltiin yhdessä työntekijöidemme kanssa kaikissa maissa ja yksiköissä.

Haluamme, että jokaisessa tehtävässä työskentelee siihen parhaiten sopiva ammattilainen, jolla on tehtävän edellyttämät taidot. Edistämme tätä tavoitetta, henkilöstön motivaation ja sitoutuneisuuden kasvua sekä jatkuvaa kehitystä järjestämällä säännöllisesti kehityskeskusteluita vähintään kaksi kertaa vuodessa. Lisäksi työntekijöitä kannustetaan tekemään henkilökohtainen kehityssuunnitelma.

KONEen ”Menestymme asiakkaan kanssa”-strategiassa asiakkaiden ja käyttäjien tarpeet on asetettu kaiken kehittämisen keskiöön. Henkilöstö on avainasemassa tässä strategiassa, ja tämä vaatii uusien kykyjen hankkimista ja kehittämistä johtamisen, digitalisaation, kumppanuuksien, asiakkaan liiketoiminnan ymmärtämisen ja projektinhallinnan osalta. Vuonna 2018, lanseerasimme uuden Johtajuuden perusteet -koulutusohjelman kaikille uusille johtajille KONEella sekä asiakaskeskeisyyttä ja ketteryyttä painottavan johtajakoulutusohjelman yhdessä sveitsiläisen liikkeenjohdon koulutuslaitoksen IMD:n kanssa. Jatkoimme myös koulutuskapasiteettimme lisäämistä avaamalla uudet koulutuskeskukset Malesiaan, Intiaan ja Vietnamiin. KONEella on uusien keskusten avaamisen jälkeen yhteensä 39 (35) koulutuskeskusta ympäri maailmaa.

Vahvistaakseen työntekijöiden osaamisen kehittämistä KONE tarjosi raportointivuonna yli 4 700 koulutusohjelmaa ja verkkokurssia, ja lukuisia uusia koulutusohjelmia lanseerattiin raportointivuoden aikana. Yli 14 500 työntekijällä oli mahdollisuus kokeilla uusia oppimismenetelmiä kuten virtuaalitodellisuutta, pelillistämistä ja mobiilioppimista. Lisäksi, ammatillinen kehittyminen sisäisten työkiertomahdollisuuksien kautta oli edelleen tärkeä painopistealue.

Syyskuussa 2017 KONE käynnisti ohjelman, jonka tavoitteena on vauhdittaa strategian toteutusta ja tukea kannattavaa kasvua. Accelerate-nimisen ohjelman tarkoitus on luoda asiakaskeskeisempiä työtapoja maa- ja alue-tasolla sekä globaalisti koko KONEen laajuisesti. Vuonna 2018, teimme organisaatiomuutoksia useissa toiminnoissa, kuten talous-, Customer Solutions and Engineering – sekä hankintatoiminnoissa, tehdäksemme organisaatiostamme nopeamman ja asiakaslähtöisemmän sekä tehokkaammin skaalaetuja hyödyntävän.

Yksi keskeisimmistä osa-alueista KONEen henkilöstöstrategiassa on parhaiden mahdollisten ammattilaisten kartoittaminen. Vuonna 2018, uudenlaisten kykyjen etsiminen ja monimuotoisuuden lisääminen rekrytointien kautta olivat yksi KONEen rekrytointitiimien fokusalue. Panostus monimuotoisuuden lisäämiseen rekrytoinneissa näkyi suurena määränä hissi- ja liukuporrasalan ulkopuolelta tulevina hakijoina avoimiin työpaikkoihin KONEella. Vuoden aikana 79 prosenttia kaikista hakijoista tuli muilta aloilta. Lisäksi, saimme yli 2 400 hakemusta KONEen vuotuiseen kansainväliseen harjoittelijaohjelmaan (International Trainee Program, ITP). Ohjelma tarjoaa useita harjoittelupaikkoja maissa, joissa KONE on läsnä ja se on tarkoitettu yliopisto-opiskelijoille, jotka ovat ainakin puolivälissä opintojaan. KONE myös jatkoi työnantajakuvansa vahvistamista edelleen aktiivisella yhteistyöllä oppilaitosten kanssa.

KONE järjestää vuosittain European Employee Forum -tapahtuman, jossa ylin johto ja työntekijöiden edustajat keskustelevat eri aihepiireistä työturvallisuudesta liiketoiminnan kehittämiseen. Henkilöstön jatkuva osallistuminen yhtiön kehittämiseen varmistetaan 2–4 kertaa vuodessa kokoontuvan pienemmän työryhmän tapaamisissa. Vuonna 2018, uudet edustajat käsittelivät vastuullisuusaiheita.

Työehtosopimuksia hallitaan kansallisella tasolla, sillä niitä koskeva lainsäädäntö vaihtelee maittain.

Työturvallisuuden parantaminen oli edelleen yksi KONEen ensisijaisista prioriteeteista. KONE lanseerasi yhtiönlaajuisen turvallisuudenjohtamisjärjestelmän, joka ohjaa meitä jatkuvaan parantamiseen. KONEen työntekijöille järjestetään kullekin tehtävälle relevanttia työterveys- ja turvallisuuskoulutusta, joka mahdollistaa ammattimaisen ja turvallisen työnteon. Uusi interaktiivinen oppimissovellus kehitettiin muistuttamaan työntekijöitä olemassaolevasta tiedosta ja auttamaan turvallisuustietoisuuden nostamisessa päivittäisissä toimissa. Esimiehet valvovat säännöllisin auditoinnein KONEen periaatteiden, sääntöjen ja työtapojen noudattamista. Mikäli poikkeamia havaitaan, ryhdytään korjaaviin toimenpiteisiin. Myös prosessiauditoinneissa kiinnitetään huomiota turvallisuuteen. Jos auditoinneissa löydetään puutteita, työ keskeytetään kunnes turvallinen työmetodi on tunnistettu.

Vuonna 2018 KONEen työtapaturmataajuus (Industrial Injury Frequency Rate, IIFR) oli edelleen matala, 2,1 (2017: 1,9). Tavoitteemme on edelleen nolla tapaturmaa. Työtapaturmasta keskimäärin aiheutuneiden poissaolopäivien määrä laski 27,4 päivään (2017: 28,9). Lisäksi turvallisuushavainnot, jotka auttavat KONEtta parantamaan turvallisuutta proaktiivisesti, kasvoivat 4 prosenttia. Vuoden 2018 tavoitteena oli parantaa näiden turvallisuushavaintojen laatua, analyysia ja tutkintaa.

Hissien, liukuportaiden ja automaattiovien turvallisuuden parantaminen on kaikkien osapuolten – teknologiatoimittajien, huoltopalvelujen toimittajien, kiinteistöjen omistajien ja laitteiden käyttäjien – asia. KONE auttaa asiakkaitaan tunnistamaan ja ratkaisemaan tilanteita, jotka voisivat johtaa turvallisuusriskeihin. Kommunikoimme aktiivisesti turvallisuudesta, järjestämme tapahtumia ja tarjoamme asiakkaillemme ja laajemmallekin joukolle koulutusta ja opetusmateriaalia edistääksemme laitteiden turvallista käyttöä.

KONEella oli joulukuun 2018 lopussa 57 359 (31.12.2017: 55 075) työntekijää. Keskimääräinen työntekijöiden määrä oli 56 119 (1–12/2017: 53 417). Henkilöstön vapaaehtoinen vaihtuvuus oli 8,5 % (7,6 %). Raportointikauden henkilöstökulut olivat yhteensä 2 818 (2 725) miljoonaa euroa. KONEen työntekijöistä maantieteellisesti 39 % (31.12.2017: 40 %) oli EMEA-alueella, 13 % (13 %) Amerikassa ja 48 % (47 %) Aasian ja Tyynenmeren alueella.

IHMISOIKEUDET, KORRUPTION VASTAISUUS JA LAHJONTA

KONEen eettisessä ohjesäännössä määritellään sitoutumisemme lahjomattomuuteen, rehellisyyteen ja reiluun peliin. Eettisessä ohjesäännössä käsitellään lakien ja määräysten noudattamiseen, työympäristöön ja ihmisoikeuksiin, petosten, lahjonnan ja korruption torjuntaan (sisältäen ohjeistuksen liikelahjoihin ja edustustoimintaan liittyen), terveyteen ja turvallisuuteen, syrjintään, reiluun kilpailuun, eturistiriitoihin, tuotteiden ja palveluiden markkinointiin sekä ympäristöön ja kestävään kehitykseen liittyviä asioita.

Kaikilta KONEen työntekijöiltä edellytetään eettiseen ohjesääntöön tutustumista ja sen noudattamista sekä ohjesäännön vastaisesta toiminnasta raportointia sitä varten järjestettyjen kanavien kautta. Sisäisten raportointikanavien lisäksi KONEella on luottamuksellinen ulkoisen palveluntarjoajan raportointikanava, KONE Complicance Line, johon kaikilla työntekijöillä on pääsy puhelimitse tai verkossa. Työntekijät voivat tehdä ilmoituksen omalla kielellään ja nimettömästi, mikäli paikallinen tietosuojalaki sen sallii.

KONEen Compliance-yksikön henkilöstö tukee työntekijöitä eettisen ohjesäännön noudattamiseen liittyvissä asioissa. Lisäksi sekä konserni- että paikallistasolla toimivat komiteat antavat neuvoja ja tekevät päätöksiä esimerkiksi työntekijöiden rikkomuksiin sekä ihmisoikeuksiin ja korruptioon liittyvien väitteiden tutkinnassa.

Vuonna 2018, KONE suunnitteli ja lanseerasi uuden eettisen ohjesäännön verkkokurssin kaikille KONEen työntekijöille. Kurssi kattaa esimerkiksi eturistiriitoihin, reiluun kilpailuun, lahjonnanvastaisuuteen, yksityisyydensuojaan, työturvallisuuteen sekä lahjoihin ja edustustoimintaan liittyviä aiheita. Kurssi keskittyy vahvasti sellaisiin skenaarioihin, jotka voisivat olla työntekijöiden päivittäin kohtaamia tilanteita. Kun maailmanlaajuinen lanseeraus saadaan päätökseen, kurssi tulee olemaan saatavilla 30 kielellä. 94 % niistä 25 000 työntekijästä 16 maassa, jotka saivat koulutukseen tehtäväkseen, on suorittanut sen. Uuden kurssin lanseeraus saadaan päätökseen vuoden 2019 aikana. Esimiehille ja muille kohderyhmille järjestetään säännöllisesti myös henkilökohtaista koulutusta. Vuonna 2018, lähes 4 000 työntekijää sai henkilökohtaista koulutusta.

KONEen yleistä eettistä ohjesääntöä täydentävät toimittajien eettinen ohjesääntö ja jakelijoiden eettinen ohjesääntö, jotka ovat saatavilla useilla eri kielillä. KONEen toimittajia koskevassa eettisessä ohjesäännössä määritellään toimittajille asetetut vaatimukset. Siinä käsitellään esimerkiksi lakien noudattamista,

eettistä käytöstä, nollatoleranssiamme lahjonnan ja korruption suhteen sekä työelämään ja ihmisoikeuksiin, terveyteen ja turvallisuuteen sekä ympäristöön liittyviä edellytyksiämme. KONE voi päättää sopimuksensa ohjetta rikkovan toimittajan kanssa.

KONE edellyttää toimittajiensa noudattavan toimittajien eettistä ohjesääntöä kaikessa toiminnassaan KONEen, omien työntekijöidensä ja alihankkijoidensa kanssa sekä kolmansien osapuolten kanssa, mukaan lukien julkis- ja paikallishallinnon edustajat. Kaikkien uusien toimittajien on allekirjoitettava ohjesääntö. Vuoden 2018 lopussa 89 % (98 %) keskeisistä komponenttitoimittajistamme on allekirjoittanut ohjesäännön. Kyseisen ryhmän laajuutta laajennettiin vuodesta 2017. KONE tekee ajoittaisia tarkastuksia siitä, miten toimittajat noudattavat eettistä ohjesääntöä.

KONEen eettinen ohjesääntö käsittelee samoja aiheita kuin toimittajien eettinen ohjesääntö. Yhteistyökumppaneina jakelijoidemme odotetaan yhtä lailla noudattavan ohjesäännön vaatimuksia kaikessa toiminnassaan KONEen, omien työntekijöidensä, asiakkaidensa ja alihankkijoidensa kanssa sekä kolmansien osapuolten kanssa, mukaan lukien julkis- ja paikallishallinnon edustajat. Tavoitteenamme on, että kaikki jakelijamme ovat allekirjoittaneet ohjesäännön. Vuoden 2018 lopussa 100 % (100 %) jakelijoistamme Kiinassa ja 75 % (60 %) jakelijoistamme muualla maailmassa on allekirjoittanut uuden (tai sitä vastaavan) ohjesäännön.

Kaikki kolme ohjesääntöä ovat saataville KONEen verkkosivuilla osoitteessa www.kone.com.

Tutkimus ja kehitys

Tutkimus- ja kehitysmenot

Me	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Tutkimus- ja kehitysmenot	164,0	158,4
Osuus liikevaihdosta, %	1,8	1,8

KONEen visiona on tarjota paras käyttäjäkokemus tarjoamalla asiakkaille ja loppukäyttäjille helppoutta, tehokkuutta ja elämyksiä. Menestymme asiakkaan kanssa -strategian mukaisesti KONEen tavoitteena on erottautua kilpailijoista entistä selkeämmin asettamalla asiakkaiden ja käyttäjien tarpeet kaiken kehittämisen keskiöön. KONE nopeuttaa uusien palveluiden ja ratkaisujen tuontia markkinoille tekemällä läheisempää yhteistyötä asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot olivat 164,0 miljoonaa euroa eli 1,8 % liikevaihdosta tammi–joulukuussa 2018. Tutkimus- ja tuotekehitysmenot sisältävät sekä uusien tuote- ja palvelukonseptien kehittämisen että olemassa olevien ratkaisujen ja palveluiden jatkokehityksen.

Ensimmäisen vuosineljänneksen 2018 aikana KONE lanseerasi uuden digitaalisen alustan, joka hyödyntää alan viimeisintä teknologiaa ja on avoin kolmansien osapuolten ratkaisuille. KONEen digitaalinen alusta yhdistää asiakkaat, loppukäyttäjät ja henkilöstön laitteisiin ja dataan parantaen siten hissien ja liukuportaiden käyttäjäkokemusta rakennuksissa ja kaupungeissa. Digitaalisen alustan julkaisun yhteydessä KONE esitteli myös uusitun tuote- ja palveluvalikoiman, joka hyödyntää alustaa ja koostuu kolmesta tasosta: 1) KONEen perusratkaisut 2) Edistykselliset People Flow -ratkaisut 3) People Flow -suunnittelu- ja konsultointipalvelut. Lisäksi KONEen 24/7 Connected Services -palvelut, KONEen edistyksellisiä IoT-teknologioita hyödyntävä perusratkaisu, lanseerattiin liukuportaille ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Toisella vuosineljänneksellä KONE sijoittui vuoden 2018 maailman innovatiivisimpien yritysten joukkoon Forbesin listauksessa. KONEen sijoitus oli 59. ja KONE oli listan ainoa hissi- ja liukuporrasalan yritys.

KOHOKOHTIA 2018

- KONE lanseerasi uuden digitaalisen alustan sekä uudistetun tuote- ja palveluvalikoiman
- KONE sijoittui Forbesin maailman innovatiivisimpien yritysten listalla sijalle 59

Raportointikauden aikana KONE myös lanseerasi uusia hissimalleja sekä päivitti ja paransi tarjoomaansa. Ensimmäisen vuosineljänneksen aikana KONE lanseerasi Intiassa uusia hissimalleja, konehuoneettoman U MonoSpace® -hissin sekä U MiniSpace™ -hissin, jossa on pieni konehuone. Toisen vuosineljänneksen aikana KONE laajensi tarjoomaansa asuinrakennuksissa ja kaupallisessa segmentissä sekä lanseerasi uuden version JumpLiftistä Kiinassa. Kolmannen vuosineljänneksen aikana KONE teki useita parannuksia MonoSpace-, EcoSpace- ja TranSys-hissimalleihin EMEA-alueella. Kiinassa KONE 24/7 Connected Services -palveluita laajennettiin liukuportaiden ja -käytävien toimituksiin. Neljännellä vuosineljänneksellä KONE lanseerasi Amerikassa uuden liukuporrastuotteen, KONE TransitMaster™ 210 ja 220. KONE Residential Flow -palvelun saatavuutta laajennettiin kattamaan suurin osa asuinrakentamissegmentin modernisointitarjoomasta Euroopassa.

Muutokset johtokunnassa

Vuonna 2018 johtokunnassa ei tapahtunut muutoksia.

Muita tapahtumia

Euroopan komissio teki vuonna 2007 päätöksen liittyen johtavien hissi- ja liukuporrasyhtiöiden, mukaan lukien KONEen paikallisten tytäryritysten, väitettyihin kilpailua rajoittaviin toimiin paikallisilla markkinoilla Saksassa, Luxemburgissa, Belgiassa ja Hollannissa ennen vuoden 2004 alkua. Vuonna 2007 myös Itävallan kartellioikeus teki päätöksen liittyen suurimpien hissi- ja liukuporrasyhtiöiden, mukaan lukien KONEen paikallisen tytäryrityksen, väitettyihin kilpailua rajoittaviin toimiin Itävallan paikallisilla markkinoilla ennen vuoden 2004 puoliväliä. KONEen aiemmin tiedottaman mukaisesti eräät yritykset ja julkisyhteisöt ovat nostaneet kyseisiin vuoden 2007 päätöksiin liittyviä vahingonkorvauskanteita päätösten osalta kyseisissä maissa. Kanteet on nostettu useita päätöksiin liittyviä yhtiöitä vastaan tietyt KONEen yhtiöt mukaanlukien. Kaikki kanteita koskevat oikeudenkäynnit ovat erillisiä ja ne ovat eri vaiheissa. Vastaajien yhteisvastuullisesti korvattavaksi vaadittu summa oli yhteensä 198 miljoonaa euroa joulukuun 2018 lopussa (31.12.2017: 219 miljoonaa euroa). KONE pitää vahingonkorvauskanteita perusteettomina. Varausta ei ole tehty.

Merkittävimmät riskit

KONE on alttiina riskeille, jotka voivat johtua yhtiön operatiivisesta toiminnasta tai liiketoimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista. Alla kuvatuilla riskitekijöillä voi mahdollisesti olla haitallinen vaikutus KONEen liiketoimintaan tai taloudelliseen tilaan ja siten yhtiön arvoon. Myös muut riskit, joista KONE ei ole tällä hetkellä tietoinen, tai joiden ei tällä hetkellä katsota olevan merkittäviä, voivat kuitenkin muodostua merkittäviksi tulevaisuudessa.

STRATEGISET RISKIT

Taloudelliset syklit ja erityisesti rakennusmarkkinoiden aktiviteetin taso vaikuttavat KONEen tuotteiden ja palveluiden kysyntään. Kiina muodostaa yli 25 % KONEen liikevaihdosta, minkä johdosta erityisesti Kiinan rakennusmarkkinan pitkittyneellä laskulla voisi olla negatiivinen vaikutus KONEen kasvuun ja kannattavuuteen.

Geopolittiisiin jännitteisiin ja protektionismiin liittyvät riskit ovat kasvaneet kuluneen vuoden aikana. Sen lisäksi, että niillä on mahdollisia negatiivisia vaikutuksia yleiseen taloudelliseen aktiviteettiin, ne voivat myös vaikuttaa KONEen tuotantoketjun kilpailukykyyn ja johtaa kauppa- ja tullitariffeista johtuvaan kustannusten kasvuun. Merkittävä osa KONEen komponenttitoimittajista sekä tehdaskapasiteetista sijaitsee Kiinassa. Ison-Britannian sopimukseton ero EU:sta voisi myös kasvattaa kustannuksia, aiheuttaa häiriöitä KONEen toimintaan Isossa-Britanniassa ja vaikuttaa KONEen maassa toimiviin toimittajiin.

Markkinakysynnän tason lisäksi KONEen tarjooman kilpailukyky on avaintekijä KONEen toiminnan kasvulle ja kannattavuudelle. Epäonnistuminen asiakkaiden vaatimusten, kilpailijoiden tarjooman, ekosysteemien ja liiketoimintamallien muutosten ennakoimisessa tai niihin vastaamisessa voisi johtaa KONEen tarjooman kilpailukyvyn heikentymiseen.

OPERATIIVISET RISKIT

Digitalisaatio muovaa myös hissi- ja liukuporrasalan liiketoimintamalleja ja työskentelytapoja. Tässä muutoksessa onnistuminen edellyttää organisaatiolta uudenlaisia valmiuksia ja yksittäisiltä työntekijöiltä uudenlaisten taitojen kehittämistä. Kyky tuoda uusia palveluita ja ratkaisuja markkinoille nopeasti sekä uudenlaiset myyntitaidot ovat menestyksen kannalta tärkeimpiä tekijöitä. Epäonnistumisella näiden kykyjen kehittämisessä voisi olla negatiivinen vaikutus KONEen kasvuun ja kannattavuuteen.

Valtaosa KONEen toimitusketjussa käytetyistä komponenteista on alihankittu ulkoisilta toimittajilta. KONE myös käyttää huomattavasti alihankittuja asennusresursseja ja on ulkoistanut joitakin liiketoiminnan tukiprosesseja. Tämän vuoksi KONE altistuu komponenttien ja taitavan työvoiman saatavuuteen ja kustannuksiin liittyville riskeille. Mahdolliset haasteet näiden komponenttien tai resursseiden hankkimisessa tai mahdolliset laatuongelmat niihin liittyen voisivat aiheuttaa liiketoiminnan häiriöitä ja nostaa kustannuksia.

Yhtenä toimialan johtavista yrityksistä KONEella on vahva brändi ja maine. Brändi- ja mainehaitoilla voisi olla vaikutus KONEen liiketoimintaan ja taloudelliseen kehitykseen. Mahdollinen mainehaitta voisi syntyä esimerkiksi onnettomuuden tai merkittävän toimitus- tai tuotelaatuongelman johdosta. Tuotelaadusta tai tuotteiden turvallisuudesta johtuvilla ongelmilla voisi olla myös vaikutus KONEen taloudelliseen kehitykseen ja asiakkaiden toimintaan.

TURVALLISUUTEEN JA YLLÄTTÄVIIN TAPAHTUMIIN LIITTYVÄT RISKIT

KONEen liiketoiminnot ovat riippuvaisia tuotantolaitosten, hankintakanavien, operatiivisten palvelujärjestelmien ja logistiikkaprosessien toimintavarmuudesta, laadusta ja luotettavuudesta. Fyysiset vahingot, jotka aiheutuvat esimerkiksi tulipaloista, äärimmäisistä sääilmiöistä, luonnonkatastrofeista tai terrorismista voisivat aiheuttaa häiriöitä KONEen liiketoimintaan. Lisäksi, tietotekniikka on merkittävässä roolissa KONEen ja KONEen toimittajien toiminnassa, ja KONEen liiketoiminta on riippuvainen tiedon laadusta, oikeellisuudesta ja saatavuudesta. Tämä altistaa KONEen kyberturvallisuusriskeille, sillä operatiiviset informaatiojärjestelmät ja tuotteet voivat olla alttiita toiminnan keskeytymiselle, tiedon häviämiselle tai manipuloimiselle sekä toimintahäiriöille, mikä puolestaan voi johtaa prosessien ja tuotteiden saatavuuden keskeytyksiin. Arkaluontoisen työntekijä- tai asiakasdatan tietovuodot voivat myös johtaa merkittäviin taloudellisiin seurauksiin ja mainehaittoihin. Kyseiset ongelmat voisivat johtua muun muassa kyberrikoksista, kyberhyökkäyksistä, haittaohjelmista, tietovarkauksista, petoksista, väärinkäytöksistä tai työntekijöidemme tai myyjiemme tahattomista virheistä.

RAHOITUSRISKIT

Merkittävä osa KONEen liikevaihdosta ja tuloksesta on muissa valuutoissa kuin euroissa, mikä altistaa KONEen valuuttakurssien muutoksista aiheutuville riskeille. KONE on myös alttiina rahoituslaitoksiin liittyville vastapuoliriskeille, koska KONEella on merkittäviä summia likvidejä varoja talletettuna, rahoituslaitosten kautta sijoitettuna ja johdannaisissa. Lisäksi, KONE on alttiina riskeille, jotka liittyvät sen asiakkaiden maksukykyyn ja aikatauluun, ja jotka voivat vaikuttaa kassavirtaan tai johtaa luottotappioihin. Merkittävillä muutoksilla eri maiden rahoitus- tai verosääntelyssä tai niiden tulkinnoissa voi myös olla merkittävä vaikutus KONEen taloudelliseen kehitykseen. Tarkempia tietoja rahoitusriskeistä on julkaistu tilinpäätöksen 2018 liitetiedoissa 2.4 ja 5.3.

Riskienhallinta

Riski	Toimenpiteet riskien lieventämiseksi
Taloustilanteen heikentyminen, erityisesti Kiinassa	KONE pyrkii jatkuvasti parantamaan kilpailukykyään kaikissa liiketoiminnoissa sekä kaikilla liiketoiminta-alueilla. KONEella on laaja maantieteellinen kattavuus ja tasapainoinen liiketoimintaportfolio, josta suuri osa on huoltoliiketoimintaa.
Geopoliittiset jännitteet, jotka vaikuttavat KONEen toimitusketjun kilpailukykyyn johtavat kustannusten kasvuun tai aiheuttavat mahdollisia häiriöitä	KONE seuraa aktiivisesti sovellettavan ja relevantin sääntelyn, toimintaperiaatteiden ja kauppasääntöjen kehitystä ja arvioi KONEen toimitusketjun ja hankintakanavien kilpailukykyä ja elinvoimaisuutta.
KONEen tarjooman kilpailukykyyn vaikuttavat muutokset asiakkaiden vaatimuksissa tai kilpailijoiden tarjoomissa	KONEen tavoitteena on olla toimialan johtaja investoimalla tutkimus- ja kehitystyöhön ja käyttämällä avoimen innovaation lähestymistapaa. KONE myös seuraa tarkasti markkinan ja toimialan nousevia trendejä.
Epäonnistuminen digitaalisen muutoksen vaatimien kykyjen kehittämisessä	KONE arvioi jatkuvasti valitun strategian toteutukseen vaadittavia taitoja ja kyvykkyyksiä ja kehittää ja/tai hankkii näitä kykyjä sisäisistä kykypooleista tai ulkoisilta toimittajilta. KONEella on myös kattava määrä koulutusohjelmia kriittisten kyvykkyyksien kehittämiseen.
Komponenttien ja alihankitun työvoiman saatavuuteen liittyvät riskit	KONEen hankintaprosesseissa tunnistetaan kriittiset toimittajat sekä hankintakategoriat ja tehdään hankintojen hajauttamista, monivuotisia sopimuksia, optioita ja muita toimenpiteitä tarjonnan saatavuuden varmistamiseksi. KONE on myös kehittänyt monikansallisia alihankintapooleja varmistaakseen alihankkijoiden kapasiteetin paikallisella tasolla. Alihankkijoiden kykyjä ja kyvykkyyksiä seurataan ja kehitetään jatkuvasti vastaavasti kuin KONEen omien työntekijöiden kanssa.
Ongelmat tuotelaadussa, turvallisuudessa sekä mainehaitat	Vähentääkseen tuoteriskejä KONE on määritellyt suunnittelu-, toimitus-, tuotanto-, asennus- ja huoltoprosessit sisältäen tiukat laadunvarmistusprosessit. Lisäksi KONEen tavoitteena on läpinäkyvä ja luotettava kommunikointi mainehaittojen ehkäisemiseksi ja haitallisten tapausten hallitsemiseksi. KONEella on myös tiukat hallinnointiperiaatteet.
Keskeytykset KONEen tai sen toimittajien toimintaan	Vähentääkseen toimitusketjun mahdollisten häiriöiden todennäköisyyttä ja niiden vaikutuksia KONE kehittää aktiivisesti liiketoiminnan jatkuvuuden hallintamenetelmiä. KONE myös seuraa merkittävimpien alihankkijoidensa toimintaa, liiketoiminnan jatkuvuuden hallintamenetelmiä ja vakavaraisuutta. Tavoitteena on myös varmistaa kriittisten komponenttien ja palveluiden osalta vaihtoehtoisten hankintakanavien saatavuus. KONEella on lisäksi globaali omaisuus- ja keskeytysvakuutusohjelma.
IT-järjestelmien laatu ja luotettavuus sekä kyberturvallisuusriskit	KONEen turvallisuusohjeet määrittelevät kontrollikeinot tiedon suojaukselle sekä toiminnassa ja kehitystyön alla oleville tietojärjestelmille kyberturvallisuusuhkien havaitsemiseksi ja niistä palautumiseksi mahdollisimman nopeasti. KONE toimii ulkopuolisten turvallisuuspalveluntarjoajien kanssa sekä tunnettujen ja luotettavien teknologiapartnereiden kanssa hallitakseen riskejä. KONE tekee testejä, arviointeja ja harjoituksia identifioidakseen riskejä ja varmistaakseen asianmukaisen valmiuden. Löydösten perusteella KONE jatkaa kyberturvallisuuteen liittyvien kyvykkyyksien parantamista.
Rahoitusriskit	KONEen rahoitustoiminto vastaa keskitetysti KONEen rahoitusriskien hallinnasta. Tarkempia tietoja rahoitusriskeistä on julkaistu tilinpäätöksen 2018 liitetiedoissa 2.4 ja 5.3.

SELVITYKSEEN MUISTA KUIN TALOUDELLISISTA TIEDOISTA LIITTYVÄT RISKIT JA NIIDEN HALLINTA

KONEen merkittävimpien riskien arviointi kattaa myös olennaiset ei-taloudelliset riskit. Kirjanpitolain vaatimusten mukaisesti KONE on tunnistanut myös alla oleviin teemoihin liittyvät keskeisimmät riskit riippumatta siitä, ovatko ne KONEelle olennaisia kokonaiskuvassa. Tyypillinen ei-taloudellisen riskin vaikutus riskin toteutuessa olisi mainehaitta. Alla mainittujen riskienhallintakeinojen lisäksi KONE pyrkii maineriskejä ehkäistäkseen avoimeen ja luotettavaan viestintään sekä mahdollisten haitallisten tapausten proaktiiviseen johtamiseen ja niistä oppimiseen.

Ympäristöriskit

KONE tunnistaa, arvioi ja valvoo olemassaolevia ja nousevia ympäristöriskejä aktiivisesti. KONEen ISO 14001-ympäristöjärjestelmän vaatimuksiin ja johtamistapaan kuuluu jatkuva ympäristöriskien arviointi. Ympäristöriskejä hallitaan esimerkiksi tekemällä sisäisiä ja ulkoisia tarkastuksia sekä osallistumalla aktiivisesti erilaisten ympäristöön liittyvien tutkimus- ja keskustelufoorumien toimintaan.

Vaikka KONEen toimintaan liittyvät ympäristöriskit eivät ole kokonaisuudessaan kovin merkittäviä, merkittävimmät tunnistetut ympäristöriskit liittyvät ilmastonmuutokseen. KONE tekee jatkuvasti töitä esimerkiksi äärimmäisiin sääilmiöihin valmistautumisessa ja niiden liiketoimintaan ja toimitusketjuun mahdollisesti aiheuttamien vahinkojen ja keskeytysten minimoimisessa.

Sosiaaliset ja työntekijöihin liittyvät riskit

Turvallisuus on KONEelle tärkeä asia ja mahdolliset onnettomuudet ovat suurimpien sosiaalisten ja työntekijöihin liittyvien riskien joukossa. Onnettomuuksien todennäköisyyttä pienennetään esimerkiksi kattavan koulutuksen, viestinnän, johdonmukaisten turvallisuuteen liittyvien riskienhallintaperiaatteiden, standardoitujen huolto- ja asennusmenetelmien sekä säännöllisten prosessiauditointien avulla. Suuret korjaukset tai jälkikäteisasennukset julkisissa infrastruktuureissa voivat vaikuttaa useiden ihmisten päivittäiseen elämään, ja niillä voi siten olla mainevaikutuksia. Turvallisuudella ja laadulla on suuri merkitys tuotteiden suunnittelussa, toimituksessa, tuotannossa, asennuksessa ja huollossa sisältäen tiukat laadunvarmistusprosessit. KONE myös noudattaa globaalisti hyväksyttyjä periaatteita mahdollisten onnettomuuksien hallinnassa ja parannusten toteuttamisessa.

Ihmisoikeuksiin liittyvät riskit

Merkittävimmät ihmisoikeuksiin liittyvät riskit esiintyvät toimitusketjussa ja liittyvät työehtoihin ja -oloihin. Kaikkien uusien toimittajien on allekirjoitettava KONEen toimittajien eettinen ohjesääntö (KONE Supplier Code of Conduct), jossa määritellään eettisten liiketoimintaperiaatteiden vaatimukset sisältäen työelämään ja ihmisoikeuksiin liittyvät edellytyksemme. KONE on ottanut ulkopuolisen tahon tekemään ihmisoikeuksiin liittyvää riskiarviota, jotta toimenpiteitä tällä alueella voidaan priorisoida vielä paremmin.

Korruption vastaisuus ja lahjontaan liittyvät riskit

KONE edellyttää korkeita eettisiä standardeja ja eettisten ohjesääntöjen noudattamista omilta työntekijöiltään sekä KONEen yhteistyökumppaneilta. Nämä ohjesäännöt kattavat lukuisia aiheita, esimerkiksi kilpailulainsäädännön, kauppapakotteiden noudattamisen, työelämä- ja ihmisoikeudet sekä korruption ja lahjonnan kieltämisen. KONEen työntekijöiden tai sen eri sidosryhmien epäeettiset toimintatavat voivat aiheuttaa KONEelle mainehaittoja, minkä lisäksi niillä voi olla myös taloudellisia vaikutuksia. Riski tällaisten toimintapojen tai käytäntöjen toteutumisesta on otettu huomioon KONEen säännöllisissä auditointiprosesseissa. Lisäksi, globaalin toimivalta- ja hyväksymisohjesäännön alle kuuluvat prosessit auttavat KONEtta pienentämään luvattomiin maksuihin, lahjoituksiin ja sponsorointiin liittyviä riskejä. Tärkein keino tällaisten riskien vähentämiseen sisäisesti on kuitenkin edelleen yrityskulttuurin kehittäminen koulutusten avulla sekä tietoisuutta lisäämällä.

Yhtiökokouksen päätökset

KONE Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 26. helmikuuta 2018. Kokous vahvisti tilinpäätöksen ja myönsi tilivelvollisille vastuuvapauden tilikaudelta 1.1.–31.12.2017.

Hallituksen jäsenten lukumääräksi vahvistettiin kahdeksan. Hallituksen jäseninä jatkavat Matti Alahuhta, Anne Brunila, Antti Herlin, Iiris Herlin, Jussi Herlin, Ravi Kant, Juhani Kaskeala sekä Sirpa Pietikäinen.

Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään kokouksessa hallitus valitsi keskuudestaan puheenjohtajaksi Antti Herlinin ja varapuheenjohtajaksi Jussi Herlinin.

Jussi Herlin valittiin tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi ja Anne Brunila, Antti Herlin ja Ravi Kant jäseniksi. Anne Brunila ja Ravi Kant ovat riippumattomia sekä yhtiöstä että merkittävistä osakkeenomistajista.

Antti Herlin valittiin nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajaksi sekä Matti Alahuhta, Jussi Herlin ja Juhani Kaskeala jäseniksi. Matti Alahuhta ja Juhani Kaskeala ovat riippumattomia sekä yhtiöstä että merkittävistä osakkeenomistajista.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen puheenjohtajan palkkioksi 55 000 (ennen 54 000) euroa, varapuheenjohtajan palkkioksi 45 000 (44 000) euroa ja jäsenten palkkioksi 40 000 (37 000) euroa. Lisäksi vahvistettiin 500 euron kokouspalkkio hallituksen ja valiokuntien kokouksista kuitenkin siten, että muualla kuin Suomessa asuville valiokuntien jäsenille em. kokouspalkkio valiokuntien kokouksista on 2 000 euroa. Vuosipalkkiosta 40 prosenttia suoritetaan KONE Oyj:n B-sarjan osakkeina ja loput rahana.

Yhtiökokous myönsi hallitukselle valtuuden omien osakkeiden hankkimiseen. Osakkeita voidaan hankkia enintään 52 440 000 kappaletta siten, että A-sarjan osakkeita voidaan hankkia enintään 7 620 000 kappaletta ja B-sarjan osakkeita enintään 44 820 000 kappaletta. Valtuutus on voimassa yhden vuoden ajan yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Tilintarkastajiksi valittiin tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy ja KHT Heikki Lassila.

Osakepääoma ja markkina-arvo

KONEella on käytössä kaksi erillistä osakepohjaista kannustinjärjestelmää. Toinen osakepohjainen kannustinjärjestelmä on suunnattu KONEen ylimmälle johdolle kattaen n. 60 henkilöä (toimitusjohtaja, johtokunta ja muu ylin johto) ja toinen muille erikseen määriteltäville KONEen avainhenkilöille, yhteensä n. 450 henkilölle. Molempien kannustinjärjestelmien mahdollinen palkkio määräytyy hallituksen vuosittain asettamien strategisia tavoitteita tukevien KPI-mittareiden perusteella. Vuonna 2018 palkkio perustui molemmissa kannustinjärjestelmissä saatujen tilausten kehitykseen, huoltoliiketoiminnan kasvuun sekä liikevoittoon. Mahdollinen palkkio maksetaan KONE Oyj:n B-sarjan osakkeina sekä rahana siltä osin, mikä tarvitaan kattamaan osakkeista aiheutuvat verot ja veronluontoiset maksut. Kannustinjärjestelmissä on kahden vuoden pituinen rajoitusjakso. Jos kannustinjärjestelmään kuuluvan henkilön työ- tai toimisuhde päättyy rajoitusjakson aikana, on jo saadut osakkeet palautettava ja oikeus niihin osakkeisiin, joita ei ole vielä saatu, menetetään. Osana ylimmän johdon osakepohjaista kannustinjärjestelmää on asetettu pitkän aikavälin tavoite omistukselle. Omistustavoite johtokunnan jäsenille on, että jäsenet omistaisivat KONEen osakkeita vähintään viiden vuoden peruspalkkaa vastaavan määrän. Muille ylimmän johdon edustajille omistustavoite on vähintään kahden vuoden peruspalkkaa vastaava määrä.

Joulukuussa 2013 KONE myönsi ehdollisen 2014-optio-ohjelman. Optio-oikeudet 2014 otettiin julkisen kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilistalla 1.4.2016. Optio-oikeuksia oli yhteensä 1 500 000 kappaletta, joista 133 000 oli KONE Oyj:n tytäryhtiön hallussa. Kullakin optio-oikeudella voitiin merkitä yksi (1) KONEen B-sarjan uusi osake merkintähinnan ollessa 27.2.2018 alkaen 25,00 euroa osakkeelta. Katsauskauden aikana optio-oikeuksilla 2014 merkittiin 865 638 uutta B-sarjan osaketta. Osakkeiden merkintäaika päättyi 30.4.2018. KONEen tytäryhtiön hallussa olleet 133 000 optio-oikeutta sekä muutoin merkintä-aikana käyttämättömät 4 060

KONEen 2014-optio-oikeutta ovat rauenneet merkintäajan päätyttyä.

Joulukuussa 2014 KONE myönsi ehdollisen 2015-optio-ohjelman. Optio-oikeudet 2015 otettiin julkisen kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilistalla 1.4.2017. Optio-oikeuksia oli yhteensä 1 500 000 kappaletta, joista 131 000 omistaa KONE Oyj:n tytäryhtiö. Katsauskauden aikana optio-oikeuksilla 2015 merkittiin 46 622 uutta B-sarjan osaketta. Joulukuun 2018 lopussa jäljellä ulkona olevilla optio-oikeuksilla voitiin merkitä enintään 1 309 303 osaketta. Kullakin optio- oikeudella voi merkitä yhden (1) KONEen B-sarjan uuden osakkeen merkintähinnan ollessa 27.2.2018 alkaen 30,40 euroa osakkeelta. Osakkeiden merkintäaika on 1.4.2017–30.4.2019.

31. joulukuuta 2018, KONEen osakepääoma oli 66 011 583 euroa. Osakepääoma koostui 451 883 955 listatusta B-sarjan osakkeesta ja 76 208 712 listaamattomasta A-sarjan osakkeesta. KONEen markkina-arvo 31. joulukuuta 2018 oli 21 489 miljoonaa euroa ilman konsernin hallussa olevia omia osakkeita. Markkina-arvo lasketaan sekä listaamattomien A-sarjan osakkeiden että listattujen B-sarjan osakkeiden perusteella lukuun ottamatta hankittuja omia osakkeita. A-sarjan osakkeet on arvostettu B-sarjan osakkeen raportointikauden päätöskurssiin.

Omat osakkeet

Joulukuun 2018 lopussa konsernilla oli hallussaan 12 031 814 B-sarjan osaketta. Yhtiön hallussa olevat osakkeet edustavat 2.7 % kaikista listatuista B-sarjan osakkeista, mikä vastaa 1,0 % kaikista äänistä.

Kaupankäynti Nasdaq Helsinki Oy:ssä

Nasdaq Helsinki Oy:n lisäksi KONEen B-sarjan osakkeella käydään kauppaa myös useilla vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla. KONEen B-osakkeiden vaihdon volyymi Nasdaq Helsinki Oy:ssä vastasi noin 30,0 % koko niiden vaihdon volyymista tammi–joulukuussa 2018 (lähde: Fidessa Fragmentation Index, http://fragmentation.fidessa.com).

Rekisteröityjen osakkeenomistajien lukumäärä oli katsauskauden alussa 61 139 ja lopussa 62 491. Yksityisten osakkeenomistajien lukumäärä katsauskauden lopussa oli 58 738, mikä vastaa noin 12,8 % listatuista B-sarjan osakkeista. Katsauskauden lopussa yhteensä 52,7 % KONEen listatuista B-sarjan osakkeista oli hallintarekisteröidyssä ja ulkomaisessa omistuksessa.

Liputusilmoitukset

Tammi–joulukuun 2018 aikana KONE vastaanotti useita Arvopaperimarkkinalain 9. luvun 5. pykälän mukaisia ilmoituksia BlackRock, Inc.:iltä. Ilmoitukset vastaanotettiin 29. maaliskuuta, 13. kesäkuuta, 26. kesäkuuta ja 19. lokakuuta. Kaikki ilmoitukset on pörssitiedotettu ja ne ovat saatavilla KONE Oyj:n internet-sivuilta osoitteessa www.kone.com. Viimeisimmän ilmoituksen mukaan BlackRock, Inc.:in ja sen hallinnoimien rahastojen omistusosuus KONE Oyj:n osakkeiden kokonaismäärästä laski alle viiden (5) prosentin 18. lokakuuta 2018. BlackRock, Inc.:in ja sen hallinnoimien rahastojen yhteenlaskettu omistusosuus mukaan lukien AML 9:6a:n mukaiset rahoitusvälineet KONE Oyj:n osakkeiden kokonaismäärästä pysyi yli viiden (5) prosentin 18. lokakuuta 2018.

Markkinanäkymät 2019

Kasvanut epävarmuus monilla isoilla markkinoilla vaikuttaa vuoden 2019 markkinakehityksen näkyvyyteen. Uuslaitemarkkinan odotetaan olevan vakaa tai laskevan hieman. Kiinan markkinan odotetaan laskevan hieman tai olevan vakaa tilatuissa yksiköissä, kun taas muualla Aasian ja Tyynenmeren alueella markkinan odotetaan kasvavan hieman. Pohjois-Amerikassa sekä Euroopan, Lähi-idän ja Afrikan alueella odotetaan vakaampaa kehitystä.

Huoltomarkkinan odotetaan kasvavan voimakkaimmin Aasian ja Tyynenmeren alueella ja kasvavan hieman muilla alueilla.

Modernisointimarkkinan odotetaan olevan vakaa Euroopan, Lähi-idän ja Afrikan alueella, kasvavan hieman Pohjois-Amerikassa ja kehittyvän vahvasti Aasian ja Tyynenmeren alueella.

Markkinanäkymät 2019

Pohjois Amerikka	
Uudet laitteet	Palvelut
Vakaa	Huolto Hienoista kasvua Modernisointi Hienoista kasvua

EMEA	
Uudet laitteet	Palvelut
Vakaa	Huolto Hienoista kasvua Modernisointi Vakaa

Aasian ja Tyynenmeren alue	
Uudet laitteet	Palvelut
Kiina Hienoista laskua tai vakaa Kiinan ulkopuolella Hienoista kasvua	Huolto Vahvaa kasvua Modernisointi Vahvaa kasvua

Liiketoimintanäkymät vuodelle 2019

Vuonna 2019 KONEen liikevaihdon kasvun arvioidaan olevan 2 % ja 7 % välillä vertailukelpoisin valuuttakurssein verrattuna vuoden 2018 liikevaihtoon. Oikaistun liikevoiton (adjusted EBIT) arvioidaan olevan 1 120–1 240 miljoonaa euroa olettaen, että valuuttakurssit pysyisivät tammikuun 2019 tasolla. Valuuttakursseilla arvioidaan olevan vajaan 10 miljoonan euron positiivinen vaikutus liikevoittoon.

Liiketoimintanäkymät perustuvat KONEen huolto- ja tilauskantaan sekä markkinanäkymiin. Uuslaiteliiketoiminnassa KONEella on vahva tilauskanta vuodelle 2019 ja palveluliiketoiminnan odotetaan jatkavan kasvuaan. Kohdistettujen hinnoittelutoimenpiteiden sekä tuottavuudenparannustoimenpiteiden odotetaan tukevan kannattavuutta yhdessä Accelerate-ohjelmasta saatavien säästöjen kanssa. Korkeat komponentti- ja työvoimakustannukset sekä kauppatariffit ovat oikaistua liikevoittoa eniten rasittavia tekijöitä vuonna 2019. Korkeiden raaka-ainekustannusten sekä kauppatariffien negatiivisen vaikutuksen arvioidaan olevan noin 50 miljoonaa euroa.

Hallituksen voitonjakoehdotus

Emoyhtiön vapaa oma pääoma 31.12.2018 oli 2 453 122 735,36 euroa, josta tilikauden voiton osuus on 1 067 984 631,14 euroa.

Hallitus ehdottaa, että yhtiökokouksen käytettävissä olevista voittovaroista jaetaan osinkoa 1,6475 euroa kutakin ulkona olevaa 76 208 712 A-sarjan osaketta kohden ja 1,65 euroa kutakin ulkona olevaa 439 852 141 B-sarjan osaketta kohden, joten osingonjaon yhteismääräksi ehdotetaan 851 309 885,67 euroa.

Jäljelle jäävät jakokelpoiset varat 1 601 812 849,69 euroa jätetään vapaaseen omaan pääomaan. Osinko ehdotetaan maksettavaksi 7.3.2019. Kaikki osingonmaksun täsmäytyspäivänä ulkona olevat osakkeet, lukuun ottamatta emoyhtiön hallussa olevia omia osakkeita, ovat oikeutettuja osinkoon vuodelta 2018.

Yhtiökokous 2019

KONE Oyj:n yhtiökokous pidetään tiistaina 26. helmikuuta 2019 klo 11.00 Finlandia-talossa osoitteessa Mannerheimintie 13, Helsinki.

Helsingissä 24. tammikuuta 2019
KONE Oyj:n hallitus

Osakeyhtiölain ja Valtiovarainministeriön asetuksen arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta edellyttämiä tietoja, kuten osakelajeja, osakkeenomistajia, lähipiiriä, osakepalkintaa ja optio-oikeuksien ehtoja sekä taloudellisia tunnuslukuja, esitetään vuosikatsauksen sivuilla 22–26, jotka ovat osa virallista toimintakertomusta, sekä tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Tämä raportti sisältää tulevaisuuteen suuntautuneita lausumia, jotka perustuvat tällä hetkellä KONEen johdon tiedossa oleviin oletuksiin ja tekijöihin sekä sen tämänhetkisiin päätöksiin ja suunnitelmiin. Vaikka johto uskoo, että tulevaisuuteen suuntautuneet oletukset ovat perusteltuja, mitään varmuutta ei ole siitä, että kyseiset oletukset osoittauvat oikeiksi. Tämän vuoksi tulokset voivat erota merkittävästi tulevaisuuteen suuntautuneisiin lausumiin sisältyneistä oletuksista johtuen muun muassa muutoksista taloudessa, markkinoilla, kilpailuolosuhteissa sekä muutoksesta laissa ja säännöksissä ja valuuttakursseissa.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

KONEEN OSAKE

KONEella on kaksi osakesarjaa: A ja B. Ainoastaan B-sarjan osakkeet on listattu Nasdaq Helsingissä. Kaupankäynti KONEen B-sarjan osakkeilla alkoi 2.1.1967.

Äänioikeudet

A-sarjan osakkeilla on kullakin yksi ääni. Kymmenen B-sarjan osaketta oikeuttaa yhteen ääneen, kuitenkin siten, että kullakin osakkeenomistajalla on vähintään yksi ääni.

Osinkopolitiikka

KONEella ei ole määriteltyä osinkopolitiikkaa. Osingonjaossa B-sarjan osakkeille on maksettava enemmän osinkoa kuin A-sarjan osakkeille.

Eri osakesarjoille maksettavan osingon erotus on vähintään 1 prosentti ja enintään 2,5 prosenttia laskettuna osakkeen kirjanpidollisesta vasta-arvosta, joka on 0,125 euroa.

Päätöskurssit (e)

31.12.2018	41,64
31.12.2017	44,78
Muutos	-7,0 %

Osakenoteeraukset (e)

Korkein	49,13
Alhaisin	38,05
Volyymilla painotettu keskihinta	43,68

KONEen osakepääoma koostuu seuraavista osakkeista:

	Kappaletta	Nimellisarvo, euroa
A-sarja	76 208 712	9 526 089
B-sarja	451 883 955	56 485 494
Yhteensä	528 092 667	66 011 583

	KONEen B-osake	KONE 2014 -optio-oikeus	KONE 2015 -optio-oikeus
Kaupankäyntitunnus Nasdaq Helsinki Oy:ssä	KNEBV	KNEBVEW114	KNEBVEW115
ISIN-koodi	FI0009013403	FI4000197918	FI4000243605
Kirjanpidollinen vasta-arvo	EUR 0,125		
Merkintäsuhde		1:1	1:1

Markkina-arvo

31.12.2018

21 489 miljoonaa euroa

Osinkoehdotus

1,65 e B-sarjan osakkeelta

KONEen B-sarjan osakkeen osinko/osake, 2005–2018, EUR

KONEen B-sarjan osakkeen kurssikehitys 1.1.2009–31.12.2018, EUR

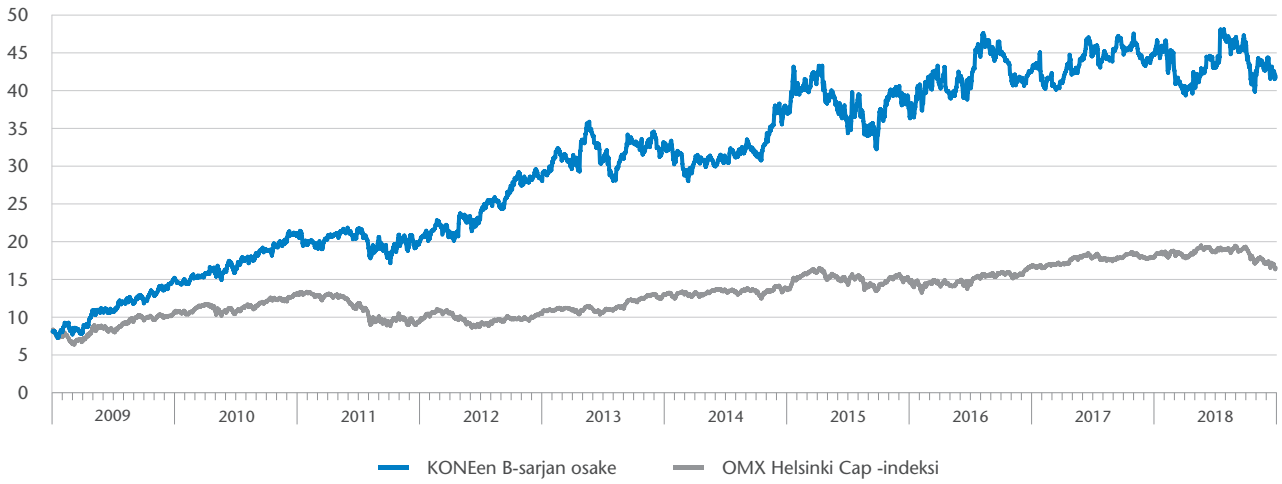

OSAKKEENOMISTAJAT

A-sarjan osakkeet, %

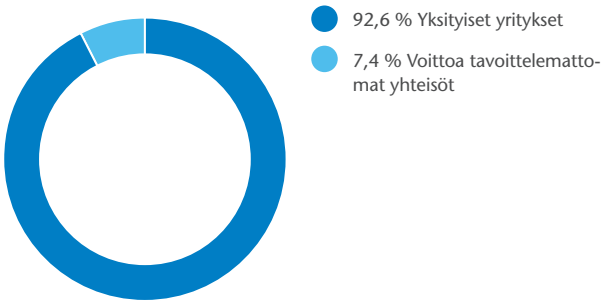

B-sarjan osakkeet, %

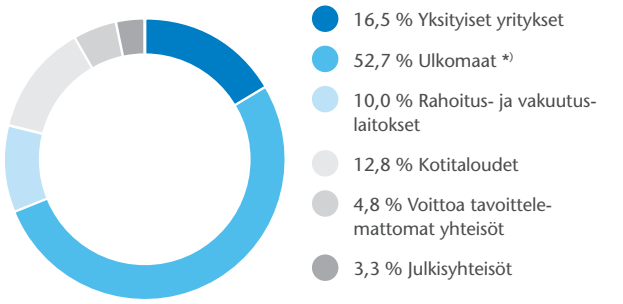

*) Sisältää myös hallintarekisteröidyt osakkeet.

OMISTUSMÄÄRÄJAKAUMA 31.12.2018 OMISTUSMÄÄRÄN MUKAAN

Arvo-osuuksien määrä	Omistuksia	% omistajista	Osakemäärä	% osakekannasta
1 – 10	6 419	10,3	37 197	0,0
11 – 100	24 553	39,3	1 248 815	0,2
101 – 1 000	23 999	38,4	8 759 999	1,7
1 001 – 10 000	6 620	10,6	18 658 564	3,5
10 001 – 100 000	789	1,3	20 483 173	3,9
100 001 –	113	0,2	478 850 900	90,7
Yhteensä	**62 493**	**100,0**	**528 038 648**	**100,0**
Yhteistilillä ja odotusluettelolla			42 336	0,0
Osakeoptioiden merkintöjen seurauksena kauppa-rekisteriin 31.12.2018 rekisteröidyt osakkeet			11 683	
Liikkeeseenlaskettu määrä		**100,0**	**528 092 667**	**100,0**

SUURET OSAKKEENOMISTAJAT 31.12.2018

		A-sarja, kpl	B-sarja, kpl	Yhteensä	Osuus osakkeista, %	Osuus äänistä, %
1	**Herlin Antti**	70 561 608	46 836 014	117 397 622	22,23	61,99
	Holding Manutas Oy [1]	54 284 592	37 264 254	91 548 846	17,34	47,79
	Security Trading Oy [2]	16 277 016	7 883 016	24 160 032	4,58	14,06
	Herlin Antti	0	1 688 744	1 688 744	0,32	0,14
2	**Polttina Oy**	0	17 271 928	17 271 928	3,27	1,42
3	**Wipunen varainhallinta Oy**	0	16 350 000	16 350 000	3,10	1,35
4	**Riikantorppa Oy**	0	16 000 000	16 000 000	3,03	1,32
5	**Koneen säätiö**	5 647 104	9 859 632	15 506 736	2,94	5,46
6	**KONE Oyj**	0	12 031 814	12 031 814	2,28	0,99
7	**Blåberg Olli Edvard**	0	4 540 000	4 540 000	0,86	0,37
8	**Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen**	0	4 535 677	4 535 677	0,86	0,37
9	**Valtion Eläkerahasto**	0	3 100 000	3 100 000	0,59	0,26
10	**Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Varma**	0	3 000 076	3 000 076	0,57	0,25
	10 suurinta osakkeenomistajaa yhteensä	76 208 712	133 525 141	209 733 853	39,72	73,78
	Ulkomainen omistus [3]	0	238 244 638	238 244 638	52,73	19,63
	Hankitut omat osakkeet	0	12 031 814	12 031 814	2,66	0,99
	Muut osakkeenomistajat	0	68 082 362	68 082 362	4,89	5,60
Yhteensä		**76 208 712**	**451 883 955**	**528 092 667**	**100,00**	**100,00**

Kymmenen suuren osakkeenomistajan lista kattaa merkittävät osakkeenomistajat, joilla on suomalainen arvo-osuustili.

1) Antti Herlin omistaa Holding Manutas Oy:n osakkeista 1,1 %, joka edustaa 12,8 % yhtiön äänistä. Yhdessä Security Trading Oy:n kanssa, jossa Antti Herlin käyttää määräysvaltaa, hänen omistuksensa Holding Manutas Oy:n osakkeista on 51,0 %, joka edustaa 62,7 % yhtiön äänistä.

2) Antti Herlin omistaa Security Trading Oy:n osakkeista 56,4 %, joka edustaa 57,5 % yhtiön äänistä. Yhdessä lastensa omistuksen kanssa Antti Herlin omistaa Security Trading Oy:n osakkeista 99,9 %, joka edustaa 99,8 % yhtiön äänistä. Security Trading Oy:n kokonaisomistus KONE Oyj:n B-sarjan osakkeista on 8 083 016 kappaletta, kun otetaan huomioon osakelainauksen kohteena olevat 200 000 osaketta.

3) Ulkomainen omistus sisältää myös hallintarekisteröidyt osakkeet.

Hallituksen puheenjohtajan ja jäsenten osakkeenomistus

KONE Oyj:n hallituksen jäsenillä ja puheenjohtajalla oli 31. joulukuuta 2018 omistuksessaan 70 561 608 A-sarjan ja 47 848 058 B-sarjan osaketta. Hallituksen osakkeenomistuksen osuus osakkeiden kokonaismäärästä oli noin 22,4 % ja kokonaisäänimäärästä 62,1 %.

Lisätietoa hallituksen puheenjohtajan ja jäsenten osakkeenomistuksesta löytyy sivulta 93.

OSAKEKOHTAISIA TUNNUSLUKUJA, 1.1.–31.12.

KONE on ottanut käyttöön uudet IFRS 15 - ja IFRS 9 -standardit vuoden 2018 alusta ja vuoden 2017 taloudelliset luvut on oikaistu takautuvasti. Vuosien 2014–2016 lukuja ei ole oikaistu, joten ne eivät ole täysin vertailukelpoisia.

	2018	2017	2016	2015	2014
Laimentamaton tulos/osake, e	1,63	1,86	2,00	2,01	1,47
Laimennusvaikutuksella oikaistu tulos/osake, e	1,63	1,86	1,99	2,00	1,47
Laimentamaton tulos/osake, e, oikaistu [1]	-	-	-	1,79	-
Oma pääoma/osake, e	5,94	5,85	5,42	4,94	3,93
Osinko/osake, B-sarjan osake, e [3]	1,65 [2]	1,65	1,55	1,40	1,20
Osinko/osake, A-sarjan osake, e [3]	1,6475 [2]	1,6475	1,5475	1,3975	1,1975
Osinko/tulos, B-sarjan osake, %	101,0 [2]	88,6	77,5	69,7	81,5
Osinko/tulos, A-sarjan osake, %	100,9 [2]	88,5	77,4	69,6	81,3
Efektiivinen osinkotuotto, B-sarjan osake, %	4,0 [2]	3,7	3,6	3,6	3,2
Hinta/tulos, B-sarjan osake	25,49	24,05	21,29	19,49	25,68
B-sarjan osakkeen keskikurssi e	43,68	43,73	41,47	38,29	31,83
-kauden päätöskurssi, e	41,64	44,78	42,57	39,17	37,82
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa, Me [3]	21 489	23 052	21 851	20 101	19 429
A-sarjan osakkeiden lukumäärä kauden lopussa, 1 000 kpl	76 209	76 209	76 209	76 209	76 209
A-sarjan osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo, 1 000 kpl	76 209	76 209	76 209	76 209	76 209
B-sarjan osakkeiden lukumäärä kauden lopussa, 1 000 kpl [3]	439 852	438 569	437 076	436 957	437 518
B-sarjan osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo, 1 000 kpl [4]	439 875	438 628	437 928	438 958	438 794
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo, 1 000 kpl [4]	516 084	514 837	514 137	515 167	515 002

[1] 2015: Ilman TELCiltä saatua ylimääräistä 118,2 milj. euron osinkoa.
[2] Hallituksen ehdotus.
[3] Hankitut omat osakkeet vähennettynä. A-sarjan osakkeet on arvostettu B-sarjan osakkeen päätöskurssiin.
[4] Osakeantikorjattuna, osakeoptioiden ja osakepalkkiojärjestelmän laimennusvaikutuksella oikaistuna ja hankitut omat osakkeet vähennettynä.

Tunnusluvut ja taloudellinen kehitys

KONE on ottanut käyttöön uudet IFRS 15 - ja IFRS 9 -standardit vuoden 2018 alusta ja vuoden 2017 taloudelliset luvut on oikaistu takautuvasti. Vuosien 2014–2016 lukuja ei ole oikaistu, joten ne eivät ole täysin vertailukelpoisia.

Tuloslaskelma, 1.1.–31.12.	2018	2017	2016	2015	2014
Liikevaihto, Me	9 071	8 797	8 784	8 647	7 334
- liikevaihto Suomen ulkopuolella, Me	8 879	8 620	8 594	8 486	7 183
Liikevoitto, Me	1 042	1 192	1 293	1 241	1 036
- prosenttia liikevaihdosta, %	11,5	13,6	14,7	14,4	14,1
Liikevoitto, ilman kertaluonteisia eriä, Me [1]	1 112	1 206	1 293	1 241	1 036
- prosenttia liikevaihdosta, % [1]	12,3	13,7	14,7	14,4	14,1
Voitto ennen veroja, Me	1 087	1 250	1 330	1 364	1 016
- prosenttia liikevaihdosta, %	12,0	14,2	15,1	15,8	13,9
Tilikauden voitto, Me	845	960	1 023	1 053	774

Tase, Me	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
Pitkäaikaiset varat	2 418	2 387	2 489	2 361	2 169
Lyhytaikaiset varat	5 316	5 075	5 463	5 144	4 191
Oma pääoma	3 081	3 029	2 796	2 575	2 062
Pitkäaikainen vieras pääoma	489	491	534	343	321
Varaukset	139	138	183	174	137
Lyhytaikainen vieras pääoma	4 025	3 804	4 438	4 414	3 839
Taseen loppusumma	7 734	7 462	7 951	7 506	6 360
Korollinen nettovelka	-1 704	-1 690	-1 688	-1 513	-912
Liiketoimintaan sitoutunut pääoma [2]	1 377	1 339	1 108	1 063	1 151
Nettokäyttöpääoma [2]	-758	-773	-1 055	-983	-750

Muita tietoja, 1.1.–31.12.	2018	2017	2016	2015	2014
Saadut tilaukset, Me	7 797	7 554	7 621	7 959	6 813
Tilauskanta, Me	7 951	7 358	8 592	8 210	6 952
Rahavirta liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja, Me	1 150	1 263	1 509	1 474	1 345
Investoinnit ilman yritysostoja, Me	112	116	127	93	88
- prosenttia liikevaihdosta, %	1,2	1,3	1,5	1,1	1,2
Tutkimus- ja kehityskulut, Me	164	158	141	122	103
- prosenttia liikevaihdosta, %	1,8	1,8	1,6	1,4	1,4
Henkilöstö keskimäärin	56 119	53 417	50 905	48 469	45 161
Henkilöstö kauden lopussa	57 359	55 075	52 104	49 734	47 064
Henkilöstökulut	2 818	2 725	2 634	2 446	2 100

Tunnuslukuja, %, 1.1.–31.12.	2018	2017	2016	2015	2014
Oman pääoman tuotto	27,7	32,1	38,1	45,4	40,9
Sijoitetun pääoman tuotto	25,0	28,8	34,1	41,7	37,7
Omavaraisuusaste	49,9	50,0	46,8	45,4	43,6
Nettovelkaantumisaste	-55,3	-55,8	-60,4	-58,7	-44,2

[1] 2017 & 2018: Ilman merkittäviä irtisanomisista johtuvia uudelleenjärjestelykustannuksia ja muita suoraan Accelerate-ohjelmaan liittyviä kustannuksia.
[2] Sisältö esitetään sivulla 28.

VAIHTOEHTOINEN TUNNUSLUKU

Syyskuussa 2017 KONE käynnisti Accelerate-ohjelman, jonka tavoitteena on vauhdittaa strategian toteutusta ja tukea kannattavaa kasvua. KONE raportoi oikaistun liikevoiton (adjusted EBIT) vaihtoehtoisena tunnuslukuna. Oikaistun liikevoiton tavoitteena on parantaa raportointikausien vertailtavuutta Accelerate-ohjelman aikana. Oikaistuun liikevoittoon ei sisällytetä vertailtavuuteen merkittävästi vaikuttavia eriä kuten merkittäviä uudelleenjärjestelykustannuksia johtuen irtisanomisista ja muista suoraan Accelerate-ohjelmaan liittyvistä kustannuksista.

	2018	2017	2016	2015	2014
Liikevoitto (EBIT), Me	1 042,4	1 192,3	1 293,3	1 241,5	1 035,7
Liikevoittomarginaali (EBIT-marginaali), %	11,5	13,6	14,7	14,4	14,1
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, Me	69,6	13,2	-	-	-
Oikaistu liikevoitto (adjusted EBIT), Me	1 112,1	1 205,5	1 293,3	1 241,5	1 035,7
Oikaistu liikevoittomarginaali (adjusted EBIT -marginaali), %	12,3	13,7	14,7	14,4	14,1

Tunnuslukujen laskentakaavat

Laimentamaton tulos/osake	=		Tilikauden voitto (emoyhtiön osakkeenomistajille laskettu osuus) / Tilikauden keskimääräinen osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä - hankitut omat osakkeet
Oma pääoma/osake	=		Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma / Osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä - hankitut omat osakkeet
Osinko/osake	=		Tilikaudelta jaettava osinko / Osakkeiden osakeantikorjattu ja optioiden merkintäoikeuksilla oikaistu painotettu lukumäärä - hankitut omat osakkeet
Osinko/tulos (%)	=	100 x	Osinko/osake / Tulos/osake
Efektiivinen osinkotuotto (%)	=	100 x	Osinko/osake / B-osakkeen pörssikurssi tilikauden lopussa
Hinta/tulos	=		B-osakkeen pörssikurssi tilikauden lopussa / Tulos/osake
Keskikurssi	=		B-osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto / Vaihdettujen B-osakkeiden keskimääräinen lukumäärä tilikaudella
Osakekannan markkina-arvo	=		Tilikauden lopun osakkeiden (A + B) määrä [1] x B-osakkeen pörssikurssi tilikauden lopussa
Osakevaihto	=		Tilikauden aikana vaihdettujen B-osakkeiden lukumäärä
Osakevaihto (%)	=	100 x	B-osakkeen vaihtomäärä / B-osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo
Henkilöstö keskimäärin	=		Tilikauden kalenterikuukausien lopussa palveluksessa olleen henkilökunnan lukumäärän keskiarvo
Oman pääoman tuotto (%)	=	100 x	Tilikauden voitto / Oma pääoma yhteensä (keskimäärin tilikauden aikana)
Sijoitetun pääoman tuotto (%)	=	100 x	Tilikauden voitto + rahoituskulut / Oma pääoma yhteensä + korolliset velat (keskimäärin tilikauden aikana)
Omavaraisuusaste (%)	=	100 x	Oma pääoma yhteensä / Taseen loppusumma - saadut ennakot ja myynnin jaksotukset
Nettovelkaantumisaste (%)	=	100 x	Korollinen nettovelka / Oma pääoma yhteensä
Liiketoimintaan sitoutunut pääoma	=		Nettokäyttöpääoma + liikearvo + aineettomat hyödykkeet + aineelliset hyödykkeet + osuudet osakkuusyhtiöissä + osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

[1] Ei sisällä hankittuja omia osakkeita. A-sarjan osakkeet on arvostettu B-sarjan osakkeen päätöskurssiin.

Konsernitilinpäätös

KONE on ottanut käyttöön uudet IFRS 15 - ja IFRS 9 -standardit vuoden 2018 alusta ja vuoden 2017 taloudelliset luvut on oikaistu takautuvasti.

Konsernituloslaskelma

Me	Liite	1.1.–31.12.2018	%	1.1.–31.12.2017	%
Liikevaihto	2.1	9 070,7		8 796,7	
Kulut ja poistot	2.2, 2.3	-8 028,3		-7 604,4	
Liikevoitto		1 042,4	11,5	1 192,3	13,6
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	5.6	-2,5		-0,2	
Rahoitustuotot	2.5	61,4		72,2	
Rahoituskulut	2.5	-14,2		-13,9	
Voitto ennen veroja		1 087,2	12,0	1 250,4	14,2
Verot	2.6	-241,9		-290,2	
Tilikauden voitto		845,2	9,3	960,2	10,9
Tilikauden voiton jakautuminen:					
Emoyhtiön osakkeenomistajille		840,8		955,8	
Määräysvallattomille omistajille		4,4		4,4	
Yhteensä		845,2		960,2	
Emoyhtiön osakkeenomistajille tilikauden voitosta laskettu osakekohtainen tulos, e	2.7				
Laimentamaton osakekohtainen tulos, e		1,63		1,86	
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, e		1,63		1,86	

Laaja konsernituloslaskelma

Me	Liite	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Tilikauden voitto		845,2	960,2
Muut laajan tuloksen erät verovaikutus huomioituna:	2.8		
Muuntoero		13,8	-204,9
Ulkomaisten tytäryhtiöiden suojaus		-14,9	52,8
Tulevien kassavirtojen suojaus		-16,3	39,6
Erät jotka saatetaan tulevaisuudessa siirtää tulosvaikutteisiksi		-17,4	-112,5
Käyvän arvon muutokset		7,1	-12,2
Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus		15,7	8,3
Erät joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		22,8	-3,9
Muut laajan tuloksen erät yhteensä verovaikutus huomioituna		5,4	-116,4
Tilikauden laaja tulos		850,6	843,8
Laajan tuloksen jakautuminen:			
Emoyhtiön osakkeenomistajille		846,2	839,4
Määräysvallattomille omistajille		4,4	4,4
Yhteensä		850,6	843,8

Konsernitase

Varat Me		Liite	31.12.2018	31.12.2017	1.1.2017
Pitkäaikaiset varat					
Liikearvo		4.2	1 333,4	1 325,5	1 371,8
Muut aineettomat hyödykkeet		4.3	260,2	274,5	292,9
Aineelliset hyödykkeet		4.4	397,4	377,0	368,3
Osuudet osakkuusyhtiöissä		5.6	-	1,4	5,0
Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		5.3, 5.4	143,3	133,0	145,1
Pitkäaikaiset lainasaamiset	I	5.3, 5.5	1,0	0,7	7,4
Työsuhde-etuudet	I	5.3, 5.7	29,0	11,5	-
Laskennalliset verosaamiset	II	3.6	253,7	263,3	302,7
Pitkäaikaiset varat yhteensä			2 418,2	2 386,9	2 493,1
Lyhytaikaiset varat					
Vaihto-omaisuus	II	3.1	624,1	626,8	558,0
Myyntisaamiset	II	3.2, 5.3	1 988,3	1 910,8	1 901,9
Siirtosaamiset	II	3.3, 5.3	601,5	404,5	454,7
Tuloverosaamiset	II		59,0	67,5	61,4
Lyhytaikaiset talletukset ja lainasaamiset	I	5.3, 5.5	1 407,0	1 568,8	1 496,6
Rahavarat	I	5.3	636,0	496,5	589,2
Lyhytaikaiset varat yhteensä			5 315,9	5 075,0	5 061,7
Varat yhteensä			7 734,0	7 461,9	7 554,8

Oma pääoma ja velat Me		Liite	31.12.2018	31.12.2017	1.1.2017
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma					
Osakepääoma		5.2	66,0	65,9	65,8
Ylikurssirahasto			100,3	100,3	100,3
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto			259,1	205,8	166,1
Arvonmuutos- ja suojausrahasto			27,0	36,2	8,9
Muuntoero			64,8	65,9	218,0
Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus			-89,5	-105,2	-113,5
Kertyneet voittovarat			2 636,7	2 644,9	2 482,3
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma yhteensä			3 064,6	3 013,9	2 927,8
Määräysvallattomien omistajien osuudet			16,0	15,0	17,6
Oma pääoma yhteensä			3 080,6	3 028,9	2 945,4
Pitkäaikainen vieras pääoma					
Lainat	I	5.3	193,8	194,7	203,1
Eläkevastuut	I	5.3, 5.7	147,0	152,2	176,7
Laskennalliset verovelat	II	3.6	148,7	143,8	160,1
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä			489,5	490,7	539,9
Varaukset	II	3.5	139,4	137,9	179,6
Lyhytaikainen vieras pääoma					
Pitkäaikaisten lainojen seuraavan vuoden lyhennykset	I	5.3	15,6	14,9	14,1
Muut lyhytaikaiset velat	I	5.3	12,7	25,5	11,6
Saadut ennakot ja myynnin jaksotukset	II	3.2	1 562,2	1 404,6	1 428,6
Ostovelat	II	5.3	786,7	705,1	743,3
Siirtovelat	II	3.4, 5.3	1 574,0	1 569,2	1 609,7
Tuloverovelat	II		73,3	85,1	82,5
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä			4 024,5	3 804,4	3 890,0
Oma pääoma ja velat yhteensä			7 734,0	7 461,9	7 554,8

I-kirjaimella merkityt taserivit sisältyvät korollisiin nettovelkoihin.

II-kirjaimilla merkityt taserivit sisältyvät nettokäyttöpääomaan.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Me	Liite	Osake-pääoma	Ylikurssi-rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Arvonmuutos- ja suojausrahasto	Muuntoero	Työsuhde-etuuk-sien uudelleen-arvostus	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarat	Tilikauden voitto	Määräysvallatto-mien omistajien osuudet	Yhteensä
1.1.2018		65,9	100,3	205,8	36,2	65,9	-105,2	-217,8	2 862,7		15,0	3 028,9
Tilikauden voitto										840,8	4,4	845,2
Muut laajan tuloksen erät:	2.8											
Muuntoeron muutos						13,8						13,8
Ulkomaisten tytäryhtiöiden suojaus						-14,9						-14,9
Tulevien rahavirtojen suojaus					-16,3							-16,3
Käyvän arvon muutokset					7,1							7,1
Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus							15,7					15,7
Tapahtumat osakkeenomistajien ja määräysvallattomien omistajien kanssa:	5.2											
Voitonjako									-849,2			-849,2
Oman pääoman lisäys (optio-oikeudet)		0,1		22,9								23,1
Omien osakkeiden osto												-
Muutos määräysvallattomien omistajien osuuksissa											-3,4	-3,4
Optio- ja osakepalkitseminen				30,4				14,5	-14,3			30,6
31.12.2018		66,0	100,3	259,1	27,0	64,8	-89,5	-203,3	1 999,2	840,8	16,0	3 080,6

Me	Liite	Osake-pääoma	Ylikurssi-rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Arvonmuutos- ja suojausrahasto	Muuntoero	Työsuhde-etuuk-sien uudelleen-arvostus	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarat	Tilikauden voitto	Määräysvallatto-mien omistajien osuudet	Yhteensä
1.1.2017		65,8	100,3	166,1	-11,4	221,8	-113,5	-236,7	2 590,5		12,7	2 795,6
Oikaisuvaikutus					20,2	-3,8			128,5		4,9	149,8
1.1.2017, oikaistu		65,8	100,3	166,1	8,9	218,0	-113,5	-236,7	2 718,9		17,6	2 945,4
Tilikauden voitto										955,8	4,4	960,2
Muut laajan tuloksen erät:	2.8											
Muuntoeron muutos						-204,9						-204,9
Ulkomaisten tytäryhtiöiden suojaus						52,8						52,8
Tulevien rahavirtojen suojaus					39,6							39,6
Käyvän arvon muutokset					-12,2							-12,2
Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus							8,3					8,3
Tapahtumat osakkeenomistajien ja määräysvallattomien omistajien kanssa:	5.2											
Voitonjako									-795,4			-795,4
Oman pääoman lisäys (optio-oikeudet)		0,1		24,7								24,9
Omien osakkeiden osto												-
Muutos määräysvallattomien omistajien osuuksissa											-7,0	-7,0
Optio- ja osakepalkitseminen				15,0				18,9	-16,6			17,2
31.12.2017		65,9	100,3	205,8	36,2	65,9	-105,2	-217,8	1 906,9	955,8	15,0	3 028,9

Konsernin rahavirtalaskelma

Me	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Myyntitulot	9 002,5	8 818,0
Ostot, palkat ja muut menot	-7 852,4	-7 554,7
Rahavirta liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja	1 150,1	1 263,3
Saadut korot	40,9	57,8
Maksetut korot	-3,3	-3,3
Saadut osingot ja pääoman palautukset	8,9	3,4
Muut rahoituserät	-16,5	-54,5
Maksetut verot	-210,2	-303,0
Rahavirta liiketoiminnasta	969,8	963,7
Käyttöomaisuushankinnat	-113,6	-109,5
Käyttöomaisuusmyynnit	3,3	0,5
Yrityshankinnat vähennettynä hankituilla rahavaroilla	-27,0	-34,6
Liiketoimintojen myynnit	16,2	-
Rahavirta investoinneista	-121,1	-143,5
Rahavirta investointien jälkeen	848,7	820,2
Talletusten ja lainasaamisten nettomuutos	155,3	-82,4
Lyhytaikaisten velkojen muutos	-12,8	13,5
Pitkäaikaisten lainojen nostot	-	-
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-22,5	-46,7
Omien osakkeiden osto	-	-
Oman pääoman lisäys (optio-oikeudet)	23,1	24,9
Voitonjako	-849,2	-795,4
Muutokset määräysvallattomien omistajien osuuksissa	-3,1	-5,5
Rahavirta rahoitustoiminnasta	-709,2	-891,7
Rahavarojen muutos	139,5	-71,5
Rahavarat kauden alussa	496,5	589,2
Valuuttakurssien vaikutus	-0,1	-21,1
Rahavarat kauden lopussa	636,0	496,5

Valuuttakurssimuutosten vaikutus on eliminoitu konsernin rahavirtalaskelmaa laadittaessa muuntamalla alkava tase tilikauden päättymispäivän kurssien mukaan.

Liikevoiton yhteys rahavirtaan liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja

Me	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Liikevoitto	1 042,4	1 192,3
Käyttöpääoman muutos ennen rahoituseriä ja veroja	-11,2	-43,3
Poistot ja arvonalentumiset	118,9	114,3
Rahavirta liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja	1 150,1	1 263,3

Korollisen nettovelan muutos

Me	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Korollinen nettovelka kauden alussa	-1 690,2	-1 687,6
Korollinen nettovelka kauden lopussa	-1 704,0	-1 690,2
Korollisen nettovelan muutos	-13,8	-2,6

Konserni-tilinpäätöksen liitetiedot

1 LAADINTA-PERIAATTEET

TÄSSÄ OSIOSSA

- Laatimisperusta
- Laskentastandardien muutokset
- Uudet standardit
- Konsolidointiperiaatteet
- Segmentti-informaatio
- Arvionvaraiset erät tilinpäätöksessä

Laadintaperiaatteet löytyvät relevantin liitetiedon kohdalta osioista 2–6

Laatimisperusta

KONE Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Helsinki. KONE Oyj ja sen tytäryhtiöt muodostavat KONE-konsernin (”KONE” tai ”konserni”). KONEen visiona on tarjota paras käyttäjäkokemus tarjoamalla asiakkaille ja loppukäyttäjille helppoutta, tehokkuutta ja elämyksiä rakennusten koko elinkaarelle. KONE kehittää ja toimittaa ratkaisuja, jotka mahdollistavat ihmisten liikkumisen rakennuksissa sujuvasti, turvallisesti, mukavasti ja viivytyksettä yhä enemmän kaupungistuvassa ympäristössä. KONE tarjoaa asiakkailleen edistyksellisiä hissejä, liukuportaita, automaattiovia ja integroituja ratkaisuja parantamaan käyttäjäkokemusta rakennuksissa ja niiden välillä. KONE tarjoaa lisäksi huolto- ja modernisointipalveluja toiminnassa oleville laitteille.

KONE Oyj:n konsernitilinpäätös on laadittu Euroopan unionissa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaisesti (International Financial Reporting Standards, IFRS) noudattaen 31. joulukuuta 2018 voimassaolevia standardeja ja tulkintoja.

KONE on soveltanut tilikauden aikana voimaantulleita KONEtta koskevia standardimuutoksia ja tulkintoja. Suurimmat vaikutukset on kuvattu kohdassa Uudet standardit.

Vuonna 2019 voimaantulevilla, muilla kuin alla kuvatuilla IFRS-standardeilla ei odoteta olevan olennaista vaikutusta konsernin tilikauden tulokseen, taloudelliseen asemaan tai tilinpäätöksen esittämiseen.

Konsernitilinpäätös on laadittu 12 kuukauden ajalta tilikaudelta 1.1.–31.12.2018. KONE Oyj:n hallitus on 24.

tammikuuta 2019 hyväksynyt konsernitilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan varsinaisella yhtiökokouksella on oikeus hyväksyä, hylätä tai muuttaa tilinpäätöstä sen julkaisemisen jälkeen.

Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina ja ne perustuvat liiketapahtumien alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei laadintaperiaatteissa ole erikseen toisin mainittu. Tilinpäätöksessä esitetyt luvut on pyöristetty tarkoista arvoista, joten yksittäisten esitettyjen lukujen yhteenlaskettu summa voi poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Rahoituserät kirjataan kaupantekohetken mukaan.

Laskentastandardien muutokset

KONE on ottanut käyttöön International Accounting Standards Boardin julkistamat standardit IFRS 15, Myyntituotot asiakassopimuksista, ja IFRS 9, Rahoitusinstrumentit, jotka tulivat voimaan 1. tammikuuta 2018 alkaen.

IFRS 15 -standardin käyttöönoton merkittävin vaikutus on valmistusasteen mukaisen tuloutuksen soveltaminen myös uusien laitteiden ja modernisoinnin volyymiliiketoiminnoissa. Aikaisemmin myynti kirjattiin näillä liiketoiminta-alueilla projektin luovutuksen yhteydessä, kun taas pitkäaikaisten suurprojektien myyntitulot on jo aiemmin kirjattu valmistusasteen mukaan. Uuden IFRS 15 -standardin mukaisesti myyntitulo kirjataan asteittain valmistumisen mukaan kaikille KONEen projektisopimuksille siitä alkaen kun materiaalit saapuvat asiakkaan työmaalle aina projektin luovutukseen saakka. IFRS 9 -standardin käyttöönotolla ei ollut merkittävää vaikutusta KONEen tilinpäätökseen.

IFRS 15

IFRS 15 sisältää viisivaiheisen mallin asiakassopimusten perusteella saatavien myyntituottojen kirjaamiseen. Tuloutus tapahtuu, kun (tai sitä mukaa kun) asiakas saa määräysvallan luvattuun tavaraan tai palveluun siinä määrässä, johon yritys odottaa olevansa oikeutettu kyseisistä tuotteista tai palveluista. KONE on ottanut standardin käyttöön täysin takautuvasti.

IFRS 15 -standardin soveltamisen vaikutus koskee uusien laitteiden ja modernisoinnin sopimuksia, joissa tuloutus tulee tapahtumaan valmistusasteen mukaisesti sitä mukaa, kun asiakas saa määräysvallan luvattuun omaisuuserään ts. erilliseen suoritevelvoitteeseen. Suoritevelvoitteella tarkoitetaan erotettavissa olevaa tuotetta tai palvelua, josta asiakas voi hyötyä erikseen. KONEen uuslaite- ja modernisaatiosopimuksissa erillinen suoritevelvoite on tavallisesti yksittäisen laitteen eli hissin, liukuportaiden tai muun People Flow™ ratkaisun toimitus ja asennus. Valmistusastetta mitataan syntyneiden kustannusten osuudella suoritevelvoitteen arvioiduista kokonaiskustannuksista. Valmistusasteen mukainen tuloutus vaatii tulevien myyntien ja kustannusten tarkkaa ennustamista koko sopimuksen kestoajalle. Nämä merkittävät ennusteet ovat perustana tuloutettavalle myynnille ja sisältävät viimeisimmät arviot sopimuksien myynnistä, kustannuksista ja sopimuksiin sisältyvistä riskeistä oikaistuina tyypillisillä ennustetarkennuksilla samankaltaisille sopimuksille. Ennusteet saattavat muuttua merkittävästi johtuen sopimuksen valmistusasteesta sekä sopimuksien laajuuden, kustannusarvioiden ja asiakkaiden suunnitelmien muutoksista tai muista tekijöistä.

IFRS 15:n soveltamisella on huomattava vaikutus KONEen tilinpäätökseen. Käytännössä valmistusasteen mukainen tuloutus aikaistaa tuloutusta myös niille uuslaite- ja modernisaatiosopimuksille, joita ei ole aiemmin erikseen määritelty valmistusasteen mukaisesti tuloutettaviksi pitkäaikaisiksi suurprojekteiksi. Taseen näkökulmasta standardin soveltaminen alensi vaihto-omaisuuden määrää ja niihin liittyvien saatujen ennakoiden ja myynnin jaksotusten määrää ja lisäsi saatavien määrää. Laskennalliset verosaamiset ja -velat muuttuivat hieman. Kertyneet voittovarat nousivat johtuen tuloutuksen ajoituksen muutoksesta. Myös uusien laitteiden ja modernisoinnin tilauskanta pieneni sovellettaessa valmistusasteen mukaista tuloutusmetodia myös muille kuin pitkäaikaisille suurprojekteille. Näillä muutoksilla ei ole vaikutusta rahavirtaan.

IFRS 9

IFRS 9 sisältää uudistetun ohjeistuksen rahoitusvarojen luokitteluun ja arvostamiseen sekä uuden, odotettuihin luottotappioihin perustuvan mallin rahoitusvarojen arvonalentumisen arviointiin ja uudet yleisen suojauslaskennan vaatimukset. Lisäksi IFRS 9 sisältää laajennetut liitetieto- ja esitysvaatimukset. KONE on ottanut standardin käyttöön täysin takautuvasti.

KONEelle IFRS 9:n käyttöön oton pääasiallinen vaikutus tulee odotettavissa olevien luottotappioiden mallin soveltamisesta arvioitaessa epävarmoihin saataviin liittyvää arvonalentumista. KONE on käyttänyt IFRS 9:n sallimaa yksinkertaistettua mallia sillä myyntisaamiset eivät sisällä merkittävää rahoituskomponenttia. Odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämistä varten myyntisaamiset on ryhmitelty yhteisten luottoriskiominaisuuksien ja ikäjakauman perusteella. Odotettavissa oleva luottotappio määritetään historiallisiin luottotappiomääriin perustuen ottaen huomioon ennakoivaa informaatiota ja saamiskohtaisia arviointeja. Standardin soveltamisesta johtuen arvonalentumiskirjaukset kasvoivat hieman.

IFRS 9 sisältää uudistetun ohjeistuksen rahoitusvarojen ja – velkojen luokitteluun ja arvostamiseen, joka perustuu varojen rahavirtaominaisuuksiin ja hallintaan käytettäviin liiketoimintamalleihin. IFRS 9 sisältää kolme pääluokittelu kategoriaa, joiden mukaan KONEen rahoitusvarat on luokiteltu seuraavasti: jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvarat, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat rahoitusvarat ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat. Standardi poisti vanhan IAS 39:n mukaisen luokittelun: eräpäivään asti pidettävät rahoitusvarat, lainat ja saamiset ja myytävissä olevat sijoitukset. IFRS 9:n mukaan kaikki osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset, jotka aiemmin luokiteltiin myytävissä oleviksi sijoituksiksi ja arvostettiin hankintamenoon, arvostetaan käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta. Sijoitukset korkorahastoihin, jotka aiemmin luokiteltiin lainoihin ja saamisiin ja arvostettiin jaksotettuun hankintamenoon, luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin.

IFRS 9 -standardin soveltamisella ei ollut huomattavaa vaikutusta KONEen rahoitusvelkojen tai suojauslaskennan laskentaperiaatteisiin. Siten IFRS 9:n käyttöönotolla ei ollut huomattavaa vaikutusta tilinpäätöstapahtumiin ja -arvoihin KONEen tilinpäätöksessä.

Uudet standardit

International Accounting Standards Board on julkistanut uuden standardin IFRS 16, Vuokrasopimukset, joka on oleellinen KONEelle ja jota on sovellettava 1. tammikuuta 2019 alkaen.

IFRS 16:n mukaan kaikki vuokrasopimukset esitetään vuokralleottajan taseessa. Vuokralleottaja kirjaa taseeseen käyttöoikeusomaisuuserän perustuen sen oikeuteen käyttää kyseistä omaisuuserää sekä vuokrasopimusvelan perustuen velvollisuuteen suorittaa vuokramaksuja. Standardi sisältää lyhytaikaisia sopimuksia ja arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä varten laaditut vapaaehtoiset helpotukset, joita KONE tulee soveltamaan ja näihin liittyvät maksut kirjataan tasaerinä kuluiksi tuloslaskelmaan. Vuokralleantajan näkökulmasta raportointi säilyy samankaltaisena kuin nykyisin voimassaolevan standardin mukaan, eli vuokrasopimukset jaetaan edelleen rahoitusleasingsopimuksiin ja muihin vuokrasopimuksiin. KONEella ei ole merkittäviä sopimuksia vuokralleantajana.

KONE tulee soveltamaan standardin käyttöönottoon yksinkertaistettua menettelytapaa ja soveltamisen kumulatiivinen vaikutus näytetään 1.1.2019 avaavassa taseessa, eikä käyttöönottoa edeltävän vuoden vertailulukuja ole tarkoitus oikaista. KONE on tehnyt alustavan arvioinnin IFRS 16 -standardin vaikutuksista tilinpäätökseen, joka saattaa vielä muuttua lopullisen arvioinnin valmistuttua. Huomattavin arvioitu vaikutus on, että KONE tulee kirjaamaan taseeseen uusia varoja ja velkoja, lähinnä toimitilojen ja autojen vuokrasopimuksista. Alustavan arvioinnin perusteella KONE tulee kirjaamaan noin 330–380 miljoona euron omaisuuserän vuokraoikeuksista ja vastaavasti niihin liittyvän leasingvelan 1.1.2019. IFRS 16 standardin käyttöönoton odotetaan parantavan liikevoittoa jonkin verran yli 10 miljoonaa euroa sillä vuokrasopimuksiin sisältyvät korkokulut tullaan esittämään osana rahoituskuluja. Uuden standardin käyttöönotolla on myös vaikutus konsernin rahavirtalaskelman esitystapaan. Liiketoiminnan rahavirran odotetaan nousevan ja rahoitustoiminnan rahavirran odotetaan laskevan jonkin verran yli 100 miljoonaa euroa. Arviointi tulee valmistumaan vuoden 2019 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana.

Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön lisäksi ne yhtiöt, joissa emoyhtiöllä on tilikauden lopussa välittömästi tai välillisesti yli puolet äänivallasta tai muutoin määräysvalta enemmistöosakkaiden kanssa tehtyjen sopimusten kautta. Omistuksen lisäksi otetaan huomioon myös mahdollinen muu määräysvallan tosiasiallinen luonne (erityistä tarkoitusta varten perustettu yksikkö). Hankitut tytäryhtiöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan ja vastaavasti myydyt toiminnot ovat mukana määräysvallan lakkaamiseen saakka. Konserniyhtiöiden keskinäinen osakkeenomistus eliminoidaan hankintamenetelmällä. Luovutettu vastike, mukaan lukien ehdollinen kauppahinta sekä hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja velat on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä. Hankintaan liittyvät menot on kirjattu kuluksi.

Määräysvallattomien omistajien osuus yrityshankinnan kohteesta arvostetaan joko käypään arvoon tai suhteelliseen omistusosuuteen hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta hankintahetkellä. Tilikauden voiton tai tappion jakautuminen emoyhtiön osakkeenomistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään tuloslaskelmassa. Laajan tuloksen jakautuminen emoyhtiön osakkeenomistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään laajan tuloslaskelman yhteydessä. Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta esitetään konsernitaseessa omana eränään osana taseen omaa pääomaa.

Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat sekä saatavat, velat, realisoitumattomat voitot ja sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä.

Segmentti-informaatio

KONEen kannattavuus esitetään yhtenä kokonaisuutena. KONEen liikeideana on palvella asiakkaita tarjoamalla heille tuotteiden koko elinkaaren kattavia ratkaisuja aina uusien tuotteiden asennuksesta asennettujen tuotteiden elinkaaren aikaiseen kunnossapitoon ja modernisointiin sekä lopulliseen uusimiseen. Suurin osa toimitetuista tuotteista johtaa pitkäaikaisiin KONE-kunnossapitosopimuksiin. KONEen liiketoimintarakenne on yhdenmukaistettu globaalisti määriteltyjen liiketoimintaprosessien pohjalta. Merkittävät operatiiviset päätökset tekee KONEen hallitus. Hallituksen päätoiminen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja valmistelevat ja esittelevät päätökset. KONEen liiketoimintamallin, toiminnan luonteen ja hallintorakenteen vuoksi raportoitava toimintasegmentti on koko konserni.

Arvionvaraiset erät tilinpäätöksessä ja johdon harkinta

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS:n mukaan edellyttää johdon arvioiden ja oletusten käyttämistä ja harkintaan perustuvien ratkaisujen tekemistä, jotka vaikuttavat varojen ja velkojen määriin, ehdollisten varojen ja velkojen raportointiin sekä tuottojen ja kulujen määrään konsernin tuloslaskelmassa. Vaikka arviot ja oletukset perustuvat johdon tämän hetkiseen parhaaseen näkemykseen, on mahdollista, että toteutumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvoista.

KONEelle merkittävimmät johdon arviot liittyvät myynnin tuloutukseen, erityisesti projektiliiketoiminnan tuloutusperiaatteiden määrittämiseen, pitkäaikaisten suurprojektien projektiennusteisiin, arvonalentumistestauksessa käytettyihin olettamiin, myyntisaamisten ja vaihtoomaisuuden arvostamiseen sekä varauksiin ja epävarmoihin veropositioihin.

LIIKEVAIHTO
9 071 Me

LIIKEVOITTO
1 042 Me

2 TALOUDELLINEN KEHITYS

TÄSSÄ OSIOSSA

Tämä osio pitää sisällään seuraavat liitetiedot, jotka kuvaavat KONEen taloudellista kehitystä vuonna 2018:

2.1 Liikevaihto
2.2 Kulut
2.3 Poistot
2.4 Valuuttakurssiherkkyys
2.5 Rahoitustuotot ja -kulut
2.6 Tuloverot
2.7 Osakekohtainen tulos
2.8 Muut laajan tuloksen erät

TALOUDELLISET TAVOITTEET

KONE on määritellyt pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteensa:

KASVU:
Markkinoita nopeampi kasvu

KANNATTAVUUS:
EBIT 16 %

RAHAVIRTA:
Käyttöpääoman kierron parantaminen

- KONE ei ole määritellyt aikataulua näiden tavoitteiden saavuttamiselle.
- Ottaen huomioon KONEen pääoma- ja tase-rakenteen, tavoite ei ole maksimoida liike-voittomarginaalia lyhyellä aikavälillä, vaan kasvattaa absoluuttista liikevoittoa parhaalla mahdollisella tavalla pitkällä aikavälillä ja tätä kautta ylläpitää vahvaa sijoitetun pääoman tuottoa.
- Liikevoittomarginaalitavoite on merkityksellinen kannattavan kasvun varmistamisessa sekä siinä, että hinnoittelu, laatu ja tuottavuus paranevat jatkuvasti.

2.1 LIIKEVAIHTO

KONEen liiketoimintamallista, toiminnan luonteesta ja hallintorakenteesta johtuen KONEella on yksi raportoitava toimintasegmentti.

Liikevaihto liiketoiminnoittain

Me	1.1.–31.12.2018	%	1.1.–31.12.2017	%
Uudet laitteet	4 796,9	53	4 653,9	53
Palvelut	4 273,9	47	4 142,8	47
Huolto	2 968,7	33	2 887,3	33
Modernisointi	1 305,1	14	1 255,6	14
Yhteensä	9 070,7		8 796,7	

Liikevaihto markkina-alueittain

Me	1.1.–31.12.2018	%	1.1.–31.12.2017	%
EMEA [1)]	3 791,5	42	3 594,5	41
Amerikka	1 804,6	20	1 778,5	20
Aasian ja Tyynenmeren alue	3 474,6	38	3 423,7	39
Yhteensä	9 070,7		8 796,7	

[1)] EMEA = Eurooppa, Lähi-itä, Afrikka

10 liikevaihdoltaan suurinta maata, %

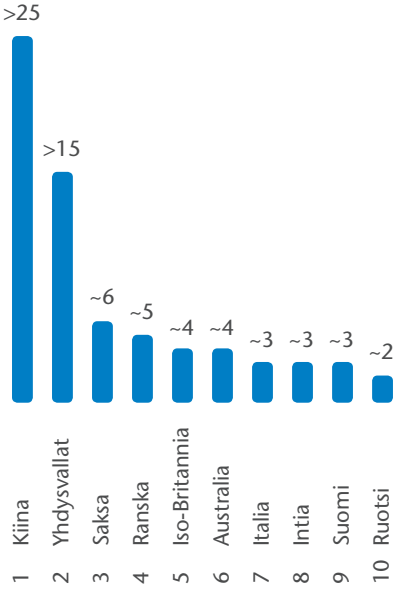

Liikevaihto asiakkaittain

KONEen asiakaskunta koostuu suuresta määrästä asiakkaita useilla markkina-alueilla, eikä yhdenkään asiakkaan liikevaihto edusta merkittävää osaa KONEen liikevaihdosta.

Laadintaperiaatteet

Tuloutusperiaate

Myyntituotot KONEen asiakassopimuksista tuloutetaan siinä rahamäärässä, johon KONE odottaa olevansa oikeutettu kyseisistä tuotteista tai palveluista.

Tuloutus tapahtuu, kun (tai sitä mukaa kun) asiakas saa määräysvallan luvattuun tavaraan tai palveluun (suoritevelvoite).

Suoritevelvoitteella tarkoitetaan erotettavissa olevaa tuotetta tai palvelua, josta asiakas voi hyötyä erikseen. KONEen uuslaite- ja modernisaatiosopimuksissa erillinen suoritevelvoite on tavallisesti yksittäisen laitteen eli hissin, liukuportaiden tai muun People Flow™ ratkaisun toimitus ja asennus. KONEen huoltosopimuksissa erillinen suoritevelvoite on yksittäisen hissin huolto ja korjaustöiden suoritevelvoite on tavallisesti korjaustilaus.

Uusien laitteiden ja modernisoinnin sopimuksissa KONE siirtää yksittäisen laitteen määräysvallan asiakkaalle ajan kuluessa ja siten myös suoritevelvoite täyttyy ja tuloutus tapahtuu ajan kuluessa.

Määräysvalta siirtyy kun KONEen toimitus asiakkaan työmaalle tapahtuu, koska silloin asiakkaalla on kyky määrätä KONEen rakentaman ratkaisun käytöstä ja saada suurimman osan sen jäljellä olevasta hyödystä. Tästä eteenpäin projektin luovutukseen asti tuloutus tapahtuu valmistusasteen mukaisesti. KONEen arvion mukaan tämä kuvastaa parhaiten laitteen määräysvallan siirtymistä asiakkaalle. Valmistusastetta mitataan syntyneiden kustannusten osuudella suoritevelvoitteen arvioiduista kokonaiskustannuksista.

Valmistusasteen mukainen tuloutus vaatii tulevien myyntien ja kustannusten tarkkaa ennustamista koko sopimuksen kestoajalle. Nämä merkittävät ennusteet ovat perustana tuloutettavalle myynnille ja sisältävät viimeisimmät arviot sopimuksien myynnistä, kustannuksista ja sopimuksiin sisältyvistä riskeistä oikaistuina tyypillisillä ennustetarkennuksilla samankaltaisille sopimuksille. Ennusteet saattavat merkittävästi muuttua johtuen sopimuksen valmistusasteesta sekä sopimuksien laajuuden, kustannusarvioiden ja asiakkaiden suunnitelmien muutoksista tai muista tekijöistä.

Myyntitulot huoltopalveluiden tuottamisesta ja korjaustöistä tuloutetaan joko kun palvelu on suoritettu tai tasaerissä sopimuskaudelle palveluja suoritettaessa. Huoltosopimusten suoritevelvoite täyttyy ajan kuluessa sillä asiakas vastaanottaa ja kuluttaa hyödyn samanaikaisesti sitä mukaan kun KONE suorittaa palvelua.

Suurin osa KONEen myynnistä tulee kiinteähintaisista sopimuksista ja siten myös myyntituotto määräytyy näiden kiinteiden hintojen perusteella. KONE asiakassopimukset eivät tavallisesti sisällä rahoituskomponenttia. Uusien laitteiden ja modernisoinnin sopimuksissa maksuehdot tyypilisesti perustuvat joko projektien välitavoiteperusteisiin, työsuorituksiin tai työsuoritusten valmistusasteeseen. Huoltosopimuksissa asiakas tavallisesti maksaa kiinteän maksuaikataulun mukaisesti.

Kun asiakassopimuksissa on useita suoritevelvoitteita, transaktiohinta kohdistetaan suoritevelvoitteille erillismyyntihintojen perusteella. Jos nämä eivät ole suoraan havainnoitavissa, ne arvioidaan odotettujen kustannusten ja katteen perusteella.

2.2 KULUT

Kulut, Me	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Välittömät materiaalit ja alihankinta	3 614,4	3 399,9
Palkat, muut henkilöstösivukulut sekä eläkekulut (liite 5.7)	2 818,4	2 724,7
Muut tuotannon kulut [1]	739,0	692,9
Myynnin ja hallinnon kulut sekä muut kulut [2]	690,1	683,1
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät [3]	69,6	13,2
Poistot (liite 2.3)	118,9	114,3
Kulut ja poistot	8 050,3	7 628,2
Muut tuotot [4]	22,0	23,8
Kulut ja poistot yhteensä	8 028,3	7 604,4

[1] Sisältää logistiikkakuluja, työkalu- ja tarvikekuluja, liiketoimintaan liittyvien ajoneuvojen kuluja, matkustuskuluja ja muita operatiiviseen toimintaan liittyviä kuluja.
[2] Sisältää vuokria ja toimitiloihin liittyviä kuluja sekä konsultoinnista, ulkopuolisista palveluista, IT:sta ja matkustamisesta syntyneitä kuluja ja muita hallinnon kuluja.
[3] Pitää sisällään vertailtavuuteen merkittävästi vaikuttavia eriä kuten merkittäviä uudelleenjärjestelykustannuksia johtuen irtisanomisista ja muista suoraan Accelerate-ohjelmaan liittyvistä kustannuksista.
[4] Sisältää vuokratuottoja, saadut avustukset, viivästyskorkoja, aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden ja romun myyntituottoja sekä muita sekalaisia tuottoja.

Kulujakauma 1–12/2018

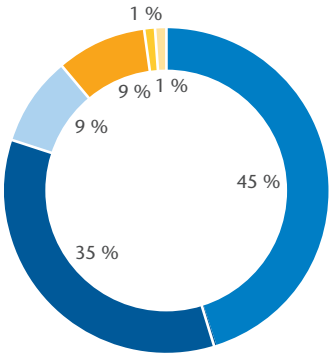

Tutkimus- ja kehityskulut, Me	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Kuluihin sisältyvät tutkimus- ja kehityskulut	164,0	158,4
Osuus liikevaihdosta, %	1,8	1,8

Tilintarkastajien palkkiot, Me	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
PricewaterhouseCoopers -ketjuun kuuluville yhtiöille		
Tilintarkastus	3,4	4,0
Tilintarkastajien lausunnot	0,0	0,0
Veropalvelut	0,6	0,6
Muut palvelut	0,3	0,3
Yhteensä	4,4	4,9

PricewaterhouseCoopers Oy:n suorittamat muut kuin tilintarkastuspalvelut KONE-konsernin yhtiöille tilikaudella 2018 olivat yhteensä 177 tuhatta euroa. Palvelut koostuivat tilintarkastajan lausunnoista (14 tuhatta euroa) ja muista palveluista (163 tuhatta euroa).

Laadintaperiaatteet

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot kirjataan kuluksi toteutumishetkellä, koska niihin liittyvät tulevaisuuden taloudelliset hyödyt ovat todennettavissa vasta sen jälkeen, kun uusi tuote tai olemassa olevien tuotteiden ja palveluiden kehityshankkeet on onnistuneesti tuotu markkinoille.

2.3 POISTOT

Poistot, Me	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Muut aineettomat hyödykkeet		
Huoltosopimukset	33,1	31,7
Muut	14,4	15,4
Rakennukset	10,9	10,3
Koneet ja kalusto	60,5	57,0
Yhteensä	118,9	114,3

Laadintaperiaatteet

Poistot

Suunnitelman mukaiset tasapoistot lasketaan todennäköisen arvioidun taloudellisen pitoajan perusteella seuraavasti:

Huoltosopimukset	10–15 vuotta
Muut aineettomat hyödykkeet	3–10 vuotta
Rakennukset	5–40 vuotta
Koneet ja laitteet	4–10 vuotta

Maa-alueista ei tehdä poistoja.

2.4 VALUUTTAKURSSIHERKKYYS

Liikevaihto eri valuutoissa 1–12/2018

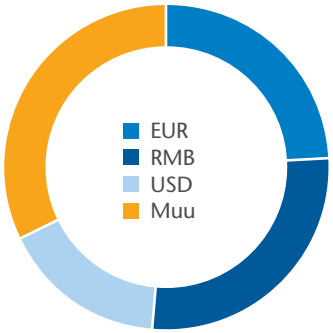

Valuuttariskit

KONE toimii kansainvälisesti, ja sen liiketoimintaan liittyy siksi valuuttakurssivaihteluista aiheutuvia riskejä, jotka muodostuvat eri valuutoissa olevista tulojen ja menojen rahavirroista (transaktioriski) sekä ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelma- ja tase-erien muuntamisesta euroiksi (translaatioriski).

Transaktioriski

Merkittävä osa KONEen liiketoiminnasta tapahtuu paikallisissa toimintavaluutoissa ja ei siten aiheuta transaktioriskiä. Uusien laitteiden ja modernisointien myynti ja asennus tapahtuu tyypillisesti asiakkaan paikallisessa valuutassa. Näihin toimituksiin liittyvät komponentti- ja materiaalikulut saattavat olla eri valuutoissa kuin missä myynti tapahtuu, mikä aiheuttaa transaktioriskin. KONEen politiikkana on suojata nämä tilauskantaan sekä muihin tulevaisuudessa erittäin todennäköisesti toteutuviin myynti- ja ostosopimuksiin liittyvät valuuttakurssiriskit valuuttatermiineillä. KONEen liiketoimintayksiköt vastaavat omaan liiketoimintaansa liittyvän transaktioriskin seuraamisesta ja suojaamisesta valuuttakurssipolitiikkansa mukaisesti. KONEen merkittävimmät liiketoimintaan liittyvät transaktioriskit ovat Kiinan renminbeissä, Saudi-Arabian rialeissa, Yhdysvaltain dollareissa, Kanadan dollareissa ja Malesian ringgiteissä. Valtaosa valuuttatermiinisopimuksista erääntyy vuoden sisällä.

Suojauslaskentaa sovelletaan liiketoimintayksiköissä, joilla on merkittäviä valuuttamääräisiä tuloja tai menoja. Suojauslaskennassa valuuttatermiinien suojaustulokset kohdistetaan tuloslaskelmaan samanaikaisesti suojattavan kohteen valuuttakurssimuutoksen tuloutuksen kanssa.

KONEen sisäiset lainat ja talletukset tehdään lähtökohtaisesti tytäryhtiöiden paikallisissa valuutoissa, jolloin näistä transaktioista mahdollisesti aiheutuva valuuttakurssiriski suojataan emoyhtiön toimesta valuutanvaihtosopimuksilla.

Translaatioriski

Muutokset konsolidointikursseissa vaikuttavat KONEen euromääräisiin tulos- ja rahavirtalaskelmiin sekä taseen arvoon aiheuttaen translaatioriskin. Noin 75 prosenttia KONEen liikevaihdosta muodostuu muissa toiminnallisissa valuutoissa kuin euroissa, joten translaatioriski on KONEelle oleellinen. Kymmenen prosentin muutos vuoden keskimääräisissä valuuttakursseissa euroa vastaan olisi aiheuttanut 7,6 (7,6) prosentin muutoksen KONEen euromääräisessä myynnissä vuonna 2018. Tällä muutoksella olisi ollut voimakkaampi vaikutus KONEen liikevoittoon ja myös jonkin verran vaikutusta suhteelliseen liikevoittoon. KONEen tytäryhtiöiden taseiden muuntamisesta euroiksi aiheutui vuoden 2018 aikana 13,8 (-204,9) miljoonan euron muuntoero. Translaatioriskiä ei kuitenkaan suojata säännönmukaisesti, sillä KONEen liiketoiminta koostuu jatkuvista toiminnoista eri valuutta-alueilla. Tapauskohtaisesti tytäryhtiöiden nettovaroihin liittyvää translaatioriskiä voidaan kuitenkin suojata. KONEen merkittävimmät translaatioriskipositiot tytäryhtiöissä ovat Kiinan renminbeissä, Hong Kongin dollareissa ja Yhdysvaltain dollareissa.

10 % muutos vuosittaisissa keskimääräisissä valuuttakursseissa	
Vaikutus liikevaihtoon	**Vaikutus liikevoittoon (EBIT)**
7,6 % muutos euromääräiseen liikevaihtoon	Liikevaihtoa suurempi vaikutus liikevoittoon ja jonkin verran vaikutusta suhteelliseen liikevoittoon

Laadintaperiaatteet

Ulkomaanrahan määräiset erät ja niiden arvostus

Tilinpäätökseen sisältyvät erät on alun perin kirjattu toimintavaluutoissa, jotka on määritelty kullekin konserniyhtiölle niiden ensisijaisen taloudellisen ympäristön mukaan.

Konsernitilinpäätöksen esitysvaluutta on euro, joka on myös konsernin emoyhtiön toimintavaluutta.

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan alun perin tapahtumapäivän kurssiin toimintavaluutassa. Tilikauden päättyessä avoimina olevat ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat arvostetaan käyttäen tilinpäätöspäivän kursseja.

Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot käsitellään myynnin tai ostojen oikaisuerinä. Rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Konsernitilinpäätöksessä ulkomaisten konserniyhtiöiden tuloslaskelmat, joiden toimintavaluutta ei ole euro, muunnetaan euroiksi käyttäen tilikauden keskikurssia. Kaikki tase-erät tilikauden tulosta lukuun ottamatta muunnetaan euroiksi käyttämällä tilinpäätöspäivän valuuttakursseja. Euroalueen ulkopuolella sijaitseviin tytär- ja osakkuusyhtiöihin tehtyjen nettomääräisten sijoitusten muuntoerot sekä tilikauden tuloksen ja laajan tuloksen muuntamisesta tilikauden keskikursseihin ja taseen muuntamisesta tilipäätöspäivän valuuttakursseihin johtuvat kurssierot kirjataan oman pääoman "Muuntoero"- riville ja muutos laajan tuloksen muuntoeroihin. Kurssierot ulkomaisten tytäryhtiöiden varojen ja velkojen suojauksessa käytetyistä rahoitusinstrumenteista on kirjattu muun laajan tuloksen muuntoeroihin. Ulkomaanrahan määräisiin tytäryhtiöihin liittyvät kumulatiiviset muuntoerot kirjataan muun laajan tuloksen eristä tuloslaskelmaan ulkomaanrahamääräisistä tytäryhtiöistä luovuttaessa.

Rahoitusvarojen ja -velkojen valuuttakurssiriskien herkkyysanalyysi

Valuuttakurssiriskien herkkyysanalyysi on laskettu tärkeimpien valuuttaparien osalta tytäryhtiöiden vieraan valuutan määräisille rahoitusvaroille ja -veloille sekä valuuttatermiineille tilinpäätöshetkellä. Analyysi ei sisällä tilauskantaa eikä ennustettuja rahavirtoja. Positiot tärkeimmissä valuuttaparreissa on kuvattu allaolevassa taulukossa. Valuuttariskien herkkyysanalyysi arvioi 10 prosentin valuuttakurssimuutoksen vaikutuksen tuloslaskelmaan ja omaan pääomaan tilinpäätöshetkellä. Muutos omaan pääomaan aiheutuu pääosin rahavirran suojauslaskennassa olevista valuuttatermiineistä. Valuuttariskien herkkyysanalyysi on laskettu ennen veroja. 10 prosentin valuuttakurssimuutoksen (euron ja Yhdysvaltain dollarin vahvistuminen) vaikutus tilinpäätöshetkellä olisi ollut -5,0 (-4,0) miljoonaa euroa tuloslaskelmaan ja 60,7 (69,9) miljoonaa euroa omaan pääomaan.

	Positiot euroa vastaan							Positiot USD:a vastaan			
Me	HKD	USD	GBP	CNY	JPY	Muut	Yhteensä	CNY	CAD	Muut	Yhteensä
Positio 31.12.2018	-358	-158	-54	86	137	-109	**-456**	112	-81	-88	**-57**
Positio 31.12.2017	-384	-245	-52	45	130	-65	**-571**	139	-73	-131	**-65**

2.5 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Rahoitustuotot ja -kulut, Me	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Osinkotuotot	8,9	3,4
Korkotuotot		
Korko- ja valuuttajohdannaiset		
Korkoeron käyvän arvon muutos [1]	-	15,9
Korkotuotot	32,1	40,6
Korkotuotot lainoista ja saamisista	13,1	12,0
Muut rahoitustuotot	0,5	0,2
Valuuttakurssivoitot [2]	6,9	0,1
Rahoitustuotot	61,4	72,2
Korkokulut		
Korko- ja valuuttajohdannaiset		
Korkoeron käyvän arvon muutos [1]	-2,4	-0,8
Korkokulut	-	-
Korkokulut muista rahoitusveloista	-6,1	-6,9
Muut rahoituskulut [3]	-5,7	-4,5
Valuuttakurssitappiot [2]	-0,1	-1,7
Rahoituskulut	-14,2	-13,9
Rahoitustuotot ja -kulut	47,2	58,3

[1] Korkoeron käyvän arvon muutos sisältää -1,7 (-0,2) miljoonaa euroa liittyen korkorahastoihin, jotka arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

[2] Valuuttakurssivoitot ja -tappiot sisältävät kurssieroja lainoista ja muista saamisista -10,3 (49,3) miljoonaa euroa ja valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutoksia 17,2 (-51,5) miljoonaa euroa.

[3] Sisältää kahdenvälisten luottolimiittien luotonvarausprovisioita -0,7 (-0,7) miljoonaa euroa ja muita pääosin pankkikuluja -5,0 (-3,8) miljoonaa euroa.

2.6 TULOVEROT

Tuloslaskelman verot, Me	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Tilikauden suoriteperusteiset verot	253,3	287,6
Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutos	24,0	0,3
Verot edellisiltä tilikausilta	-35,4	2,3
Yhteensä	241,9	290,2

Tuloslaskelman verojen täsmäytys voittoon ennen veroja, Me	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Voitto ennen veroja	1 087,2	1 250,4
Verot laskettuna emoyhtiön verokannalla (20 %)	217,4	250,1
Ulkomaisten tytäryhtiöiden verokantojen vaikutus	12,7	9,1
Pysyvät erot	-3,9	-2,3
Osakkuusyhtiöt	0,2	0,2
Verot edellisiltä tilikausilta ja laskennallisen verosaamisen uudelleenarviointi	-11,1	3,1
Laskennallisten verojen uudelleenarvostaminen – yhteisöverokantojen muutokset	2,6	5,2
Jakamattomiin voittovaroihin liittyvä laskennallinen verovelka	20,3	22,8
Muut	3,7	2,0
Yhteensä	241,9	290,2
Efektiivinen veroaste, %	22,3	23,2
Emoyhtiön veroaste, %	20,0	20,0

Laadintaperiaatteet

Tuloverot

Konsernin verokulu sisältää konserniyhtiöiden tilikauden tulokseen perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisut sekä laskennallisten verojen muutoksen. Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan kaikista varojen ja velkojen kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetken tai arvioidun veronmaksuhetken verokannan mukaisesti. Väliaikaisia eroja syntyy muun muassa varauksista, poistoeroista, sisäisestä varastokatteesta, etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä ja vahvistetuista tappioista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan vahvistetuista tappioista ja muista väliaikaisista eroista siltä osin kuin on todennäköistä, että niitä voidaan hyödyntää tulevina vuosina.

Yhtiön johdon säännöllisesti tekemän arvioinnin tarkoituksena on tunnistaa ne yhtiön veropositiot, joihin liittyvä verolainsäädäntö on tulkinnanvarainen. Tunnistetuista epävarmoista veropositioista kirjataan varaus, jos arvioidaan todennäköiseksi, että veroviranomaiset tulevat haastamaan johdon tulkinnan. Varauksen määrä perustuu arvioituun lopulliseen verokustannukseen.

2.7 OSAKEKOHTAINEN TULOS

	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Emoyhtiön osakkeenomistajille jakautuva tilikauden voitto, Me	840,8	955,8
Osakkeiden painotettu keskiarvo tilikaudella (1 000 kpl)	514 746	513 313
Laimentamaton osakekohtainen tulos, e	1,63	1,86
Osakeoptioiden ja osakepalkkiojärjestelmän laimennusvaikutus (1 000 kpl)	1 338	1 523
Osakkeiden painotettu keskiarvo tilikaudella laimennusvaikutuksella korjattuna (1 000 kpl)	516 084	514 837
Laimennettu osakekohtainen tulos, e	1,63	1,86

Laadintaperiaatteet

Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos on laskettu jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos tilikauden aikana ulkona olleiden osakkeiden painotetulla keskimäärällä. Laimennetun osakekohtaisen tuloksen laskemisessa on otettu huomioon osakeoptioiden ja osakepalkkiojärjestelmän laimentava vaikutus.

2.8 MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT

Erittely muun laajan tuloksen eristä

Me	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Muuntoero	13,8	-204,9
Ulkomaisten tytäryhtiöiden suojaus	-18,6	66,1
Käyvän arvon muutokset	7,1	-12,2
Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus	30,4	15,3
Tulevien kassavirtojen suojaus:		
Tilikaudella syntyneet voitot/tappiot	-13,5	49,2
Tuloslaskelmaan luokitellut	-7,5	2,6
Tulevien kassavirtojen suojaus, netto	-21,0	51,8
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	-6,3	-32,4
Muut laajan tuloksen erät yhteensä	5,4	-116,4

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot

	1.1.–31.12.2018			1.1.–31.12.2017		
Me	Ennen veroja	Veroveloitus (-) / hyvitys	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Veroveloitus (-) / hyvitys	Verojen jälkeen
Muuntoero	13,8	-	13,8	-204,9	-	-204,9
Ulkomaisten tytäryhtiöiden suojaus	-18,6	3,7	-14,9	66,1	-13,2	52,8
Tulevien kassavirtojen suojaus	-21,0	4,7	-16,3	51,8	-12,2	39,6
Erät jotka saatetaan tulevaisuudessa siirtää tulosvaikutteisiksi	-25,8	8,4	-17,4	-87,0	-25,4	-112,5
Käyvän arvon muutokset	7,1	-	7,1	-12,2	-	-12,2
Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus	30,4	-14,7	15,7	15,3	-7,0	8,3
Erät joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi	37,5	-14,7	22,8	3,1	-7,0	-3,9
Muut laajan tuloksen erät yhteensä	11,7	-6,3	5,4	-83,9	-32,4	-116,4

NETTOKÄYTTÖPÄÄOMA
-758 Me

RAHAVIRTA*
1 150 Me

3 NETTOKÄYTTÖ-PÄÄOMA

TÄSSÄ OSIOSSA

Tämä osio pitää sisällään seuraavat KONEen vuoden 2018 nettokäyttöpääomaa kuvaavat liitetiedot:

3.1 Vaihto-omaisuus
3.2 Myyntisaamiset sekä asiakassopimuksiin perustuvat omaisuuserät ja velat
3.3 Siirtosaamiset
3.4 Siirtovelat
3.5 Varaukset
3.6 Laskennalliset verosaamiset ja -velat

KONEEN NETTOKÄYTTÖPÄÄOMA

- Liiketoimintamallimme mahdollistaa negatiivisen nettokäyttöpääoman.
- Kaikilla KONEen liiketoiminta- ja markkina-alueilla on käytössä ennakkomaksut.

*) Rahavirta liiketoiminnasta (ennen rahoituseriä ja veroja)

NETTOKÄYTTÖPÄÄOMA

Me	31.12.2018	31.12.2017
Nettokäyttöpääoma		
Vaihto-omaisuus	624,1	626,8
Saadut ennakot ja myynnin jaksotukset	-1 562,2	-1 404,6
Myyntisaamiset	1 988,3	1 910,8
Siirtosaamiset ja tuloverosaamiset	660,5	472,0
Siirtovelat ja tuloverovelat	-1 647,3	-1 654,3
Varaukset	-139,4	-137,9
Ostovelat	-786,7	-705,1
Laskennalliset verosaamiset ja -velat, netto	105,0	119,5
Nettokäyttöpääoma yhteensä	-757,8	-772,6

3.1 VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus, Me	31.12.2018	31.12.2017
Aineet, tarvikkeet ja valmiit tuotteet	290,0	254,2
Keskeneräiset työt	308,0	360,1
Maksetut ennakot	26,1	12,5
Yhteensä	624,1	626,8

Laadintaperiaatteet

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan nettorealisointiarvoon niin, että aineiden ja tarvikkeiden arvostuksessa on käytetty painotettua keskihintaa tai standardihintoja. Puolivalmisteet on arvostettu muuttuviin valmistuskustannuksiin.

Keskeneräiset työt sisältävät tilinpäätöspäivään mennessä kertyneet kustannukset sitoville asiakastilauksille kun määräysvalta ei vielä ole siirtynyt asiakkaalle. Kertyneet kustannukset sisältävät välittömät työ- ja materiaalikustannukset sekä suhteellisen osuuden valmistuksen ja asennuksen välillisistä kustannuksista. Sitovat asiakastilaukset ovat pääosin kiinteisiin sopimushintoihin perustuvia uusien laitteiden tilauksia, tai vanhojen laitteiden modernisointitilauksia.

Vaihto-omaisuuden arvossa huomioidaan epäkuranttiudesta johtuva arvonalentuminen perustuen johdon arvioon todennäköisesti nettorealisointiarvosta.

3.2 MYYNTISAAMISET SEKÄ ASIAKASSOPIMUKSIIN PERUSTUVAT OMAISUUSERÄT JA VELAT

Me	31.12.2018	31.12.2017
Myyntisaamiset	1 988,3	1 910,8
Huoltosopimusjaksotukset (Liite 3.3)	27,2	24,6
Laskuttamattomat myyntisaamiset (Liite 3.3)	312,2	148,0
Asiakassopimuksiin perustuvat omaisuuserät	2 327,7	2 083,4
Huoltosopimusjaksotukset (Liite 3.4)	353,2	327,1
Saadut ennakot ja myynnin jaksotukset	1 562,2	1 404,6
Asiakassopimuksiin perustuvat velat	1 915,5	1 731,7

Laadintaperiaatteet

Myyntisaamiset

Myyntisaamiset kirjataan, kun oikeus rahamäärään on ehdoton ja arvostetaan alkuperäisen laskutetun määrän mukaisesti. Uusien laitteiden sekä modernisoinnin sopimuksille saaminen kirjataan laskuttaessa, kun tuotteet toimitetaan ja huoltosopimuksille noudattaen sopimusehtojen mukaista laskutusta. KONE soveltaa odotettavissa olevien luottotappioiden mallia arvioidessaan epävarmojen saatavien arvonalentumista sillä myyntisaamiset eivät sisällä merkittävää rahoituskomponenttia.

Odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämistä varten myyntisaamiset on ryhmitelty yhteisten luottoriskiominaisuuksien ja ikäjakauman perusteella ja ne määritetään historiallisiin luottotappiomääriin perustuen ottaen huomioon ennakoivaa informaatiota ja saamiskohtaisia arviointeja. Muutokset epävarmojen saatavien luottotappioissa esitetään tuloslaskelman kuluissa.

Laskuttamattomat myyntisaamiset

Laskuttamattomat myyntisaamiset liittyvät KONEen uuslaite- ja modernisaatiosopimusten ajan kuluessa tuloutettavien suoritevelvoitteiden ehdolliseen oikeuteen myyntiin, joka syntyy kun tuloutettu myynti ylittää asiakaslaskutuksen määrän ja kun se on ehdollinen muista tekijöistä kuin ajan kulumisesta johtuen.

Laskuttamattomat myyntisaamiset arvostetaan nettorealisointiarvoon ja luokitellaan asiakassopimuksiin perustuvaksi omaisuuseräksi ja esitetään siirtosaamisissa konsernitaseessa.

Arvonalentuminen arvioidaan tarvittaessa perustuen koko eliniän odotettavissa oleviin luottotappioihin ja tapaus kohtaiseen analyysiin.

Saadut ennakot ja myynnin jaksotukset

Saadut ennakot ja myynnin jaksotukset liittyvät KONEen uuslaite- ja modernisaatiosopimusten saatuihin ennakkomaksuihin ennen suoritevelvoitteen täyttymistä tai kun asiakaslaskutus ylittää tuloutetun myynnin määrän. Saadut ennakot ja myynnin jaksotukset tuloutuvat myyntinä KONEen täytettyä suoritevelvoitteensa ja luokitellaan asiakassopimuksiin perustuvaksi velaksi.

Huoltosopimusjaksotukset

Kun myynnin tuloutus ylittää asiakaslaskutuksen määrän huoltosopimusjaksotus arvostetaan nettorealisointiarvoon ja luokitellaan asiakassopimuksiin perustuvaksi omaisuuseräksi ja esitetään siirtosaamisissa konsernitaseessa. Kun asiakaslaskutus ylittää myynnin tuloutuksen määrän huoltosopimusjaksotus luokitellaan asiakassopimuksiin perustuvaksi velaksi ja esitetään siirtoveloissa konsernitaseessa.

Muutokset asiakassopimuksiin perustuvissa omaisuuserissä ja veloissa

Tilauskanta, joka vastaa keskeneräisiä suoritevelvoitteita uuslaite- ja modernisointiliiketoiminnassa oli 7 951 miljoonaa euroa (7 358). Merkittävä osa tilauskannasta tuloutetaan seuraavan 12 kuukauden sisällä raportointikauden päättymisestä. Toimitusajat erityisesti pitkäaikaisissa suurprojekteissa ovat jonkin verran pidempiä riippuen projektien koosta ja monimutkaisuudesta.

Laskuttamattomien myyntisaamisten sekä saatujen ennakoiden ja myynnin jaksotusten muutokset noudattavat liiketoiminnan kasvua, mutta niihin vaikuttaa myös valmistusasteen mukaista tuloutusperiaatetta sovellettaessa normaali projektien edistymisestä johtuva vaihtelu. Huoltosopimusjaksotus vastaa keskeneräistä osuutta laskutetusta transaktiohinnasta huoltoliiketoiminnan sopimuksille. Tyypillisesti nämä tuloutetaan seuraavan 12 kuukauden sisällä raportointikauden päättymisestä.

Raportointikaudella ei kirjattu merkittävissä määrin myyntiä johtuen transaktiohintojen tai arvioiden muutoksista liittyen suoritevelvoitteisiin, jotka olivat osittain tai kokonaan täytetty aikaisimpina vuosina. Asiakassopimuksiin perustuviin omaisuuseriin ei kohdistunut merkittäviä arvonalentumisia raportointikaudella.

Myyntisaamisten ikäjakauma

Myyntisaamisten ikäjakauma arvonalentumiskirjausten jälkeen, Me	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Ei-erääntyneet ja alle yhden kuukauden erääntyneet saamiset	1 553,2	1 502,9
1–3 kuukautta erääntyneet	253,9	249,6
3–6 kuukautta erääntyneet	122,2	112,5
Yli 6 kuukautta erääntyneet	59,0	45,9
Myyntisaamisten tasearvo	1 988,3	1 910,8

Asiakasluottoriskit

Asiakasluottoriskit kohdistuvat asiakkailta avoinna oleviin ennakkomaksusaamisiin tai toimitettuihin laitteisiin ja suoritettuihin palveluihin liittyviin myyntisaamisiin. Tätä luottoriskiä hallitaan määritellyllä toimintamallilla tarjouksille, maksuehdoille, valtuutuksille ja luotonhallinnalle sekä projektinhallinnalle. Myyntisaamisiin liittyviä luottoriskejä vastaan suojaudutaan käyttämällä asiakkaiden kanssa maksuehtoja, jotka perustuvat ennakkomaksuihin, rembursseihin ja takauksiin. KONE hallinnoi proaktiivisesti myyntisaamisiaan asiakasriskin minimoimiseksi. KONEella on laaja asiakaskunta, joka jakautuu usealle markkina-alueelle. Johdon arvion mukaan konsernin luottoriskeissä ei ole merkittäviä asiakaskohtaisia, vastapuolikohtaisia, eikä maantieteellisiä keskittymiä.

Ennakkolaskusaamisten ja myyntisaamisten laatua arvioidaan KONEen luotonhallintapolitiikan mukaan. Tämän politiikan mukaisesti säännöt saamisten laadun arvioinnille on määritetty erikseen uusien laitteiden liiketoiminnalle sekä huolto- ja modernisointiliiketoiminnalle. Saamisten laatua arvioidaan yleisesti ikääntymisen perusteella luottoriskin kasvaessa sitä mukaan, kun saamiset vanhenevat sekä myös yksittäisten asiakaskohtaisten analyysien perusteella, jotta mahdollisesti yksittäisistä asiakaskohtaisista syistä johtuva alempi luottokelpoisuus on tunnistettavissa. Myyntisaamisten luottotappiovaraus kirjataan saamisten laadun arvioinnin ja odotettavissa olevan luottotappiomallin perusteella. Epävarmojen saatavien kattamiseksi kirjatun luottotappiovarauksen määrä tilikauden lopussa oli 226,6 (197,8) miljoonaa euroa. Oikaisu 1.1.2017 kertyneisiin voittovaroihin IFRS 9 ja IFRS 15 johdosta oli 18.5 miljoonaa euroa.

3.3 SIIRTOSAAMISET

Siirtosaamiset, Me	31.12.2018	31.12.2017
Korkojaksotukset	3,7	2,0
Huoltosopimusjaksotukset (liite 3.2)	27,2	24,6
Laskuttamattomat myyntisaamiset (liite 3.2)	312,2	148,0
Johdannaisvarat (liite 5.3)	27,5	35,6
Arvonlisäverosaamiset	93,0	72,2
Muut siirtosaamiset	137,9	122,1
Yhteensä	601,5	404,5

3.4 SIIRTOVELAT

Siirtovelat, Me	31.12.2018	31.12.2017
Korkojaksotukset	0,2	0,2
Huoltosopimusjaksotukset (liite 3.2)	353,2	327,1
Jälkikustannukset [1)]	264,8	349,8
Palkka- ja sosiaalikulujaksotukset	445,3	430,3
Osakeperusteiset maksut	25,2	26,9
Johdannaisvelat (liite 5.3)	31,1	12,4
Arvonlisäverovelka	111,6	105,7
Yritysostojen maksamaton kauppahinta	15,8	14,4
Muut siirtovelat	326,7	302,5
Yhteensä	1 574,0	1 569,2

[1)] Sisältää odotettavissa olevat kustannukset jo toimitettuihin uuslaite- ja modernisaatiotilauksiin.

3.5 VARAUKSET

1.1.–31.12.2018, Me	Takuut	Korvaus-vaateet	Toiminnan uudelleen-järjestelyt	Tappiolliset sopimukset	Muut	Yhteensä
Varaukset kauden alussa	63,7	3,6	11,1	23,5	35,9	137,9
Valuuttakurssien vaikutus	0,4	0,0	-0,1	-0,4	-0,4	-0,4
Lisäykset	20,0	0,7	22,8	16,9	2,9	63,3
Käytetyt varaukset	-18,0	-1,2	-8,4	-8,9	-5,4	-41,9
Varausten peruutukset	-9,6	-0,2	-1,6	-2,7	-5,7	-19,8
Hankitut liiketoiminnot	-	-	0,3	-	-	0,3
Varaukset kauden lopussa	56,6	2,9	24,1	28,4	27,3	139,4

	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Yhteensä
Varausten jakautuminen 31.12.2018	39,1	100,4	139,4

1.1.–31.12.2017, Me	Takuut	Korvaus-vaateet	Toiminnan uudelleen-järjestelyt	Tappiolliset sopimukset	Muut	Yhteensä
Varaukset kauden alussa	66,7	14,4	20,1	24,1	54,3	179,6
Valuuttakurssien vaikutus	-2,1	0,0	-0,1	-2,1	-0,9	-5,3
Lisäykset	15,7	0,9	7,7	17,6	10,1	51,9
Käytetyt varaukset	-8,5	-3,9	-16,2	-10,0	-12,1	-50,7
Varausten peruutukset	-8,1	-7,7	-0,4	-6,0	-16,9	-39,1
Hankitut liiketoiminnot	-	-	-	-	1,5	1,5
Varaukset kauden lopussa	63,7	3,6	11,1	23,5	35,9	137,9

	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Yhteensä
Varausten jakautuminen 31.12.2017	42,4	95,5	137,9

Laadintaperiaatteet

Varaukset

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen ja velvoitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Varauksen kirjaamiseen liittyy johdon arvioita velvoitteen todennäköisyydestä ja määrästä.

Takuuvaraukset sisältävät tuotteiden korjaamisesta tai korvaamisesta aiheutuvat kustannukset, mikäli takuuaikaa on tilinpäätöspäivänä jäljellä. Takuuvaraukset määritellään historiallisen kokemuksen perusteella.

Korvausvaadevaraus kirjataan, kun korvausvaade on vastaanotettu ja on todennäköistä, että korvausvaade tullaan sopimaan tai muuten suorittamaan ja sen määrä on luotettavasti arvioitavissa.

Toiminnan uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan kaudelle, jolla uudelleenjärjestelyä koskeva asianmukainen suunnitelma on laadittu; jolloin on olemassa näyttöä siitä, että suunnitelman toimeenpano aloitetaan ja suunnitelmasta on asianmukaisesti tiedotettu.

Tappiollisista projekteista tehdään varaus, kun on todennäköistä, että kustannukset ylittävät arvioidun kokonaismyyntihinnan. Todennäköinen tappio kirjataan kuluksi välittömästi.

Muut varaukset sisältävät muun muassa sopimus- ja muita vastuita jotka johtuvat riita- ja työsuhdeasioista sekä sääntelyyn perustuvista velvoitteista.

3.6 LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA -VELAT

Laskennalliset verosaamiset, Me	31.12.2018	31.12.2017
Käyttämättömät verotukselliset tappiot	3,0	6,4
Varaukset ja siirtovelat	160,8	181,6
Eläkevelvoitteet	18,5	22,6
Vaihto-omaisuus	25,9	12,0
Käyttöomaisuus	11,6	12,2
Muut väliaikaiset erot	33,9	28,5
Yhteensä	253,7	263,3
Kauden alussa	263,3	302,7
Valuuttakurssien vaikutus	3,5	-6,2
Kirjattu tuloslaskelmaan	-8,1	-14,1
Kirjattu laajaan tulokseen	-10,1	-19,1
Yrityshankinnat, -myynnit ja muut	5,1	0,0
Tasearvo kauden lopussa	253,7	263,3

Laskennalliset verovelat, Me	31.12.2018	31.12.2017
Käyttöomaisuus	20,4	19,2
Liikearvo	59,5	69,6
Muut väliaikaiset erot	68,8	55,0
Yhteensä	148,7	143,8
Kauden alussa	143,8	160,1
Valuuttakurssien vaikutus	-3,9	-5,0
Kirjattu tuloslaskelmaan	15,9	-13,8
Yrityshankinnat, -myynnit ja muut	-7,1	2,5
Tasearvo kauden lopussa	148,7	143,8
Laskennalliset verosaamiset ja -velat netto	105,0	119,5

Laadintaperiaatteet

Laskennalliset verot

Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan kaikista varojen ja velkojen kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetken tai arvioidun veronmaksuhetken verokannan mukaisesti. Väliaikaisia eroja syntyy muun muassa myynnin tuloutuksesta, varauksista, poistoeroista, sisäisestä varastokatteesta, etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä ja vahvistetuista tappioista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan vahvistetuista tappioista ja muista väliaikaisista eroista siltä osin kuin on todennäköistä, että niitä voidaan hyödyntää tulevina vuosina.

YRITYSOSTOT JA INVESTOINNIT

140 Me

15 YRITYSOSTOA

4 YRITYSOSTOT JA INVESTOINNIT

TÄSSÄ OSIOSSA:

Tämä osio pitää sisällään seuraavat KONEen vuoden 2018 hankittuja liiketoimintoja ja investointeja kuvaavat liitetiedot:

4.1 Hankitut liiketoiminnot
4.2 Liikearvo
4.3 Aineettomat hyödykkeet
4.4 Aineelliset hyödykkeet

YRITYSOSTOT JA INVESTOINNIT KONEELLA

- KONEen liiketoimintamalli sitoo vähän pääomaa ja on luonteeltaan työvoimaintensiivinen, erityisesti palveluliiketoiminnassa. Uusien laitteiden tuotannosta teemme paljon yhteistyötä komponenttitoimittajien kanssa. Tämän tuloksena liiketoiminnassa tarvittavien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden määrä on suhteellisen matala.
- Investoinnit liittyvät pääasiallisesti tutkimukseen ja kehitykseen, IT:hen, tuotantoon ja operatiiviseen liiketoimintaan.
- Suurin osa KONEen vuonna 2018 tekemistä yritysostoista koostui pienistä huoltoyhtiöistä Euroopassa ja Amerikassa.

Investoinnit
1,2 % liikevaihdosta
vuonna 2018

4.1 HANKITUT LIIKETOIMINNOT

Hankittujen liiketoimintojen omaisuuserien käyvät arvot, Me	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Huoltosopimukset	20,5	19,6
Muut aineettomat hyödykkeet	0,3	0,0
Aineelliset hyödykkeet	0,3	0,3
Laskennalliset verosaamiset	0,1	0,0
Vaihto-omaisuus	0,3	6,5
Saamiset	2,5	7,2
Rahavarat ja muut korolliset saamiset	1,3	3,8
Varat yhteensä	25,3	37,5
Korolliset velat	0,1	0,5
Varaukset	0,3	1,5
Laskennalliset verovelat	0,6	2,5
Muut velat	1,9	11,1
Velat yhteensä	2,9	15,5
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,1	-
Nettovarat	22,2	21,9
Maksettu hankintahinta	18,8	24,3
Aiemmin omistettu osuus käypään arvoon	-	1,5
Ehdollinen ja myöhemmin maksettava vastike	9,0	9,2
Hankintahinta hankintahetkellä	27,8	35,1
Liikearvo	5,6	13,1

Ehdolliset vastikkeet toteutuvat tyypillisesti alkuperäisen arvion mukaisina.

Tuloslaskelmaan kirjatut hankintahetken jälkeiset muutokset hankintahinnassa olivat yhteensä 1,1 (1,5) miljoonaa euroa.

Laadintaperiaatteet

Hankitut liiketoiminnot

Hankitut tytäryhtiöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan, ja vastaavasti myydyt toiminnot ovat mukana määräysvallan lakkaamiseen saakka. Konserniyhtiöiden keskinäinen osakkeenomistus eliminoidaan hankintamenetelmällä. Luovutettu vastike, mukaan lukien ehdollinen kauppahinta sekä hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja velat arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluksi.

Määräysvallattomien omistajien osuus yrityshankinnan kohteesta arvostetaan joko käypään arvoon tai suhteelliseen omistusosuuteen hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta hankintahetkellä.

Hankitut liiketoiminnot

KONE teki 15 (18) yritysostoa vuonna 2018. Yritysostot olivat arvoltaan yhteensä 27,8 miljoonaa euroa. Ostetut liiketoiminnot ovat erikoistuneet hissi-, liukuporras- ja rakennusten automaattioviliiketoimintaan. Tilikauden aikana loppuunsaatetut liiketoimintojen hankinnat eivät yksitellen tarkasteltuina tai kokonaisuutena olleet olennaisia konsernitilinpäätöksen 2018 kannalta. Vuonna 2018 hankittujen liiketoimintojen kautta kertyneellä liikevaihdolla ei ollut olennaista vaikutusta konsernin tilikauden liikevaihtoon. Alustavien hankintamenolaskelmien perusteella 20,5 miljoonaa euroa kohdistettiin muihin aineettomiin hyödykkeisiin sisältyville huoltosopimuksille. Hankitut huoltosopimukset poistetaan pääsääntöisesti kymmenessä vuodessa. Liitetieto 4.3 sisältää lisää tietoa muista aineettomista hyödykkeistä.

Hankittujen nettovarojen alustavien arvioiden mukaiset käyvät arvot ja hankintahinnat on esitetty yllä olevassa taulukossa. Maksetut kauppahinnat maksettiin käteisellä, lukuun ottamatta tiettyjä myöhemmin maksettavaksi tulevia osuuksia. Useimmissa yritysostoissa hankintahinta sisältää ehdollisen vastikkeen, joka tyypillisesti määräytyy hankintakohteen hankintahetken jälkeisen taloudellisen tuloksen perusteella. Ehdollisen vastikkeen käypä arvo on määritetty hankintahetkellä, ja muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. KONE hankki 100 prosentin osuuden kaikista vuonna 2018 hankituista liiketoiminnoista yhtä pientä hankintaa lukuun ottamatta.

4.2 LIIKEARVO

Laadintaperiaatteet

Liikearvo

Liiketoimintojen yhdistämiset käsitellään hankintamenetelmän mukaan. Liikearvo kirjataan määrään, jolla hankintameno ylittää konsernin osuuden hankittujen varojen ja velkojen käyvästä arvosta hankintahetkellä.

Liikearvoa syntyy pääsääntöisesti merkittävimmissä yrityskaupoissa. Tällöin liikearvo kuvastaa tyypillisesti hankitun markkinaosuuden, liiketoimintaosaamisen sekä synergioiden arvoa. Liikearvon kirjanpitoarvoa testataan arvonalentumistestein.

Arvonalentumistestaus

Konserni arvioi liikearvon tasearvon vuosittain tai useammin, jos viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta on olemassa. Liikearvo kohdistetaan konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille (CGU), jotka on identifioitu sen mukaan, missä maassa ja missä liiketoimintayksikössä liikearvoa seurataan sisäisessä johdon raportoinnissa. CGU:n kerrytettävissä oleva rahamäärä lasketaan käyttöarvolaskelmien avulla. Kassavirtaperusteinen käyttöarvo määritellään laskemalla ennustettujen kassavirtojen diskontattu nykyarvo. Ennustetut kassavirrat perustuvat johdon arvioihin. Laskelmien diskonttokorko perustuu pääoman keskimääräiseen kustannukseen (WACC), jota sovelletaan sillä valuutta-alueella, jolla CGU:n voidaan katsoa sijaitsevan (maa tai liiketoiminta-alue). Pääoman keskimääräinen painotettu kustannus heijastaa markkinoiden käsitystä rahan aika-arvosta sekä KONEen liiketoimintaan liittyvistä riskeistä.

Mahdollinen liikearvon arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Aiemmin kirjattua liikearvon arvonalentumistappiota ei palauteta.

Liikearvon kohdistaminen

Liikearvo kohdistetaan rahavirtaa tuottaville yksiköille (CGU). KONEen johtamisjärjestelmää ja -rakennetta mukaillen rahavirtaa tuottava yksikkö on tyypillisesti maakohtainen yksikkö, jossa hankittu liiketoiminta sijaitsee. Liikearvoa on kohdistettu yhteensä 24 eri CGU:lle. 5 suurinta CGU:ta vastaa 75 % koko liikearvosta. Liikearvoltaan alle kymmenen miljoonan euron GCU:ita oli yhteensä kymmenen kappaletta. Yhteenveto liikearvon maantieteellisestä kohdentamisesta (tasearvot) ja painotetut keskiarvot käytetyistä diskonttokoroista on esitetty alla olevassa taulukossa:

Liikearvo, Me	31.12.2018	%	Käytetyt diskonttokorot (ennen veroja), %:	31.12.2017	%	Käytetyt diskonttokorot (ennen veroja), %:
EMEA	768,9	58	6,43	768,4	58	6,32
Amerikka	339,8	25	8,91	331,2	25	8,34
Aasian ja Tyynenmeren alue	224,9	17	9,71	225,9	17	10,21
Yhteensä	1 333,4			1 325,5		

Liikearvon täsmäytyslaskelma

Liikearvo, Me	31.12.2018	31.12.2017
Tasearvo kauden alussa	1 325,5	1 371,8
Valuuttakurssien vaikutus	10,6	-60,9
Lisäykset	4,7	1,5
Vähennykset	-13,0	-
Hankitut liiketoiminnot (liite 4.1)	5,6	13,1
Tasearvo kauden lopussa	1 333,4	1 325,5

Arvonalentumistestaus

Arvonalentumistestauksessa käytetyt tulevaisuuden rahavirta-arviot perustuvat konsernin johdon hyväksymiin, CGU-kohtaisiin taloudellisiin suunnitelmiin. Käytetyt rahavirta-arviot perustuvat seuraavien kolmen vuoden taloudellisiin suunnitelmiin. Sitä seuraavien vuosien rahavirta on arvioitu arvonalentumistestauksen yhteydessä varovasti ilman kasvua.

CGU-kohtaisissa rahavirta-arvioissa käytetyt liiketoiminnan kasvuoletukset sekä oletukset hinta- ja kustannuskehityksestä perustuvat johdon arvioihin kysynnän ja markkinoiden kehityksestä, joita verrataan ulkoisiin informaatiolähteisiin. Laskelmissa käytetyt tuottavuus- ja tehokkuusoletukset perustuvat sisäisiin tavoitteisiin, joiden arvioinnissa on huomioitu aiempi toteutunut kehitys. Diskonttauskoron määrittämisessä käytetyt riskittömän koron, riskikertoimen (beta), sekä riskipreemion parametrit perustuvat markkinoilta saataviin tietoihin. Rahavirta-arvioita on validoitu vertaamalla niitä KONEen markkina-arvoon.

Arvonalentumistestauksen perusteella tuloslaskelmaan ei kirjattu arvonalentumistappioita. Arvonalentumistestauksen yhteydessä suoritettiin herkkyysanalyysi, jossa CGU-kohtaisia rahavirtoja laskettiin 10–40 prosenttia ja diskonttauskorkoja nostettiin 1–4 prosenttiyksikköä. Herkkyysanalyysin perusteella todennäköisyys liikearvon arvonalentumistappioille oli hyvin matala. CGU-kohtaiset rahavirta-arviot olivat keskimäärin 7,5 kertaa omaisuuseriä suuremmat. Vastaava kerroin viidelle suurimmalle CGU:lle oli 5,6; viidelle pienimmälle 26,8 ja vastaavasti muille CGU:ille 11,4.

4.3 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

1.1.–31.12.2018, Me	Huoltosopimukset	Muut	Yhteensä
1.1.2018:			
Alkuperäinen hankintameno	367,1	256,6	623,7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset	-144,0	-205,3	-349,2
Tasearvo kauden alussa	223,2	51,3	274,5
Tasearvo kauden alussa	223,2	51,3	274,5
Valuuttakurssien vaikutus	1,1	-0,1	1,0
Lisäykset	0,8	10,8	11,6
Vähennykset	-0,8	-0,1	-0,8
Uudelleenluokittelut	-	0,6	0,6
Hankitut liiketoiminnot (liite 4.1)	20,5	0,3	20,8
Poistot	-33,1	-14,4	-47,5
Tasearvo kauden lopussa	211,8	48,4	260,2
31.12.2018:			
Alkuperäinen hankintameno	388,3	264,4	652,8
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset	-176,6	-216,0	-392,6
Tasearvo kauden lopussa	211,8	48,4	260,2

1.1.–31.12.2017, Me	Huoltosopimukset	Muut	Yhteensä
1.1.2017:			
Alkuperäinen hankintameno	359,1	243,2	602,2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset	-117,4	-191,9	-309,3
Tasearvo kauden alussa	241,7	51,2	292,9
Tasearvo kauden alussa	241,7	51,2	292,9
Valuuttakurssien vaikutus	-6,5	-2,0	-8,5
Lisäykset	0,2	15,8	16,0
Vähennykset	-	-0,3	-0,3
Uudelleenluokittelut	-	1,9	1,9
Hankitut liiketoiminnot (liite 4.1)	19,6	0,0	19,6
Poistot	-31,7	-15,4	-47,1
Tasearvo kauden lopussa	223,2	51,3	274,5
31.12.2017:			
Alkuperäinen hankintameno	367,1	256,6	623,7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset	-144,0	-205,3	-349,2
Tasearvo kauden lopussa	223,2	51,3	274,5

Laadintaperiaatteet

Aineettomat hyödykkeet

Hankittujen liiketoimintojen yhteydessä tunnistetut yksilöitävissä olevat aineettomat omaisuuserät poistetaan taloudellisena pitoaikanaan. Hankitut liiketoiminnot voivat tyypillisesti olla kooltaan pieniä hissi- ja ovihuoltoliiketoimintoja, jolloin hankinnan yhteydessä tunnistetaan pääsääntöisesti hankittujen huoltosopimusten käypä arvo. Hankitut huoltosopimukset poistetaan tasapoistoina pääsääntöisesti kymmenessä vuodessa.

Aineettomiin hyödykkeisiin kuuluvat myös hankitut patentit, tavaramerkit ja ohjelmistolisenssit. Ne poistetaan tasapoistoina taloudellisena pitoaikanaan, joka ei yleensä ylitä viittä vuotta. Omaisuuserän tasearvoa arvioidaan mahdollisen arvonalentumisen selvittämiseksi aina, kun on viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut (ks. Arvonalentumisten laadintaperiaatteet) sekä jokaisen tilikauden päättyessä.

4.4 AINEELLISET HYÖDYKKEET

1.1.–31.12.2018, Me	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Koneet ja kalusto, rahoitus-leasing	Kesken-eräiset investoinnit	Maksetut ennakot	Yhteensä
1.1.2018:							
Alkuperäinen hankintameno	6,9	263,3	502,6	56,0	9,3	6,0	844,0
Kertyneet poistot	-	-99,9	-360,8	-6,4	-	-	-467,0
Tasearvo kauden alussa	6,9	163,4	141,8	49,6	9,3	6,0	377,0
Tasearvo kauden alussa	6,9	163,4	141,8	49,6	9,3	6,0	377,0
Valuuttakurssien vaikutus	0,0	-0,5	-0,8	0,8	0,1	-0,2	-0,6
Lisäykset	-	6,0	51,2	19,3	23,2	2,0	101,8
Vähennykset	-0,2	-0,5	-1,5	-6,1	-1,0	0,6	-8,6
Uudelleenluokittelut	0,0	0,3	4,8	-	-3,5	-2,7	-1,1
Hankitut liiketoiminnot (liite 4.1)	-	-	0,3	-	-	-	0,3
Poistot	-	-10,9	-46,1	-14,4	-	-	-71,4
Tasearvo kauden lopussa	6,7	157,9	149,8	49,2	28,0	5,9	397,4
31.12.2018:							
Alkuperäinen hankintameno	6,7	267,7	539,6	55,1	28,0	5,9	903,1
Kertyneet poistot	-	-109,8	-389,8	-6,0	-	-	-505,6
Tasearvo kauden lopussa	6,7	157,9	149,8	49,2	28,0	5,9	397,4

Tilikaudella 1.1.–31.12.2018 investoinnit tuotantolaitoksiin, myynnin ja huollon asiakaspalveluun, tietotekniikkaan sekä tietojärjestelmiin, mukaan lukien uudet rahoitusleasingsopimukset, olivat 112,0 (116,2) miljoonaa euroa.

Laadintaperiaatteet

Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet esitetään alkuperäisten hankintamenojen ja kertyneiden poistojen erotuksena vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla. Suunnitelman mukaiset tasapoistot lasketaan todennäköisen arvioidun taloudellisen pitoajan perusteella seuraavasti:

Rakennukset	5–40 vuotta
Koneet ja laitteet	4–10 vuotta

Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Aineellisen käyttöomaisuuden korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun ne ovat toteutuneet.

Arvonalentumiset

Pitkäaikaisten aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden omaisuuserien tasearvoja arvioidaan mahdollisen arvonalentumisen selvittämiseksi tilinpäätöshetkellä ja aina kun on viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Arvonalentumistesteissä arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan, mikäli omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin kerrytettävissä oleva rahamäärä.

Aiemmin tuloslaskelmaan kirjattu arvonalennus peruutetaan, mikäli kerrytettävissä olevan tulon määrittämisessä käytetyt arviot muuttuvat olennaisesti. Arvonalennuksen peruuttamisen jälkeinen arvo ei saa kuitenkaan ylittää arvoa, joka omaisuudella olisi ollut ilman aikaisempien vuosien arvonalennusta kertyneillä poistoilla vähennettynä.

1.1.–31.12.2017, Me	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Koneet ja kalusto, rahoitus-leasing	Kesken-eräiset investoinnit	Maksetut ennakot	Yhteensä
1.1.2017:							
Alkuperäinen hankintameno	6,9	246,3	474,4	55,0	21,0	2,5	806,2
Kertyneet poistot	-	-93,7	-338,0	-6,1	-	-	-437,9
Tasearvo kauden alussa	6,9	152,6	136,4	48,8	21,0	2,5	368,3
Tasearvo kauden alussa	6,9	152,6	136,4	48,8	21,0	2,5	368,3
Valuuttakurssien vaikutus	-0,1	-5,5	-6,5	-5,8	-0,6	-0,2	-18,7
Lisäykset	-	10,7	51,8	21,7	10,2	6,2	100,5
Vähennykset	0,0	-0,5	-2,1	-1,4	-0,0	-0,0	-4,1
Uudelleenluokittelut	-	16,5	5,3	-	-21,4	-2,5	-2,1
Hankitut liiketoiminnot (liite 4.1)	-	-	0,3	-	-	-	0,3
Poistot	-	-10,3	-43,3	-13,7	-	-	-67,2
Tasearvo kauden lopussa	6,9	163,4	141,8	49,6	9,3	6,0	377,0
31.12.2017:							
Alkuperäinen hankintameno	6,9	263,3	502,6	56,0	9,3	6,0	844,0
Kertyneet poistot	-	-99,9	-360,8	-6,4	-	-	-467,0
Tasearvo kauden lopussa	6,9	163,4	141,8	49,6	9,3	6,0	377,0

KONEEN KOROLLINEN NETTOVELKA

-1 704 Me

OSAKEKOHTAINEN OMA PÄÄOMA

5,94 e

5 PÄÄOMARAKENNE

TÄSSÄ OSIOSSA:

Tämä osio pitää sisällään seuraavat KONEen vuoden 2018 pääomarakennetta kuvaavat liitetiedot:

5.1 Pääomanhallinta
5.2 Oma pääoma
5.3 Rahoitusriskit ja -instrumentit
5.4 Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset
5.5 Talletukset ja lainasaamiset
5.6 Sijoitukset osakkuusyhtiöihin
5.7 Työsuhde-etuudet
5.8 Rahoitusleasingvelat
5.9 Vastuut

KONEEN PÄÄOMARAKENNE

- KONEen rahavarat ovat vahvalla tasolla johtuen rahavirtaa tuottavasta sekä ennakkomaksupainotteisesta liiketoimintamallista.
- KONEen pääomarakenteelle ei ole määritelty tiettyä tavoitetta, vaan tavoite on varmistaa hyvä luottokelpoisuus ja siten kattavat rahoitusmahdollisuudet liiketoiminnan kasvutavoitteiden tukemiseksi.

5.1 PÄÄOMANHALLINTA

KONEen pääomanhallinnan tavoitteena on tukea kannattavaa kasvua varmistamalla jatkuvasti konsernin riittävä maksukyky ja pääoma. Tavoitteena on ylläpitää pääomarakenne, joka edesauttaa omistajaarvon luomisessa.

KONEen liiketoimintaan sitoutunut pääoma koostuu pääasiassa nettokäyttöpääomasta, käyttöomaisuudesta ja sijoituksista, jotka rahoitetaan oman pääoman ja nettovelan avulla oheisen taulukon mukaisesti. KONEen liiketoimintamallin ja -prosessien ansiosta liiketoimintaan sitoutuneen pääoman määrä on suhteellisen alhainen. KONE pyrkii säilyttämään negatiivisen nettokäyttöpääoman taatakseen terveen rahavirran myös liiketoiminnan kasvaessa sekä ylläpitääkseen vahvan liiketoimintaan sitoutuneen pääoman tuoton.

KONEen ensisijainen rahoituksen lähde on sen operatiivisesta toiminnasta tuleva rahavirta. KONEen rahoitustoiminto hoitaa ulkoista rahoitusta, rahavaroja ja sijoituksia keskitetysti KONEen rahoituspolitiikan mukaisesti. Sijoitukset tehdään ainoastaan korkean luottokelpoisuuden omaaviin vastapuoliin ja pääasiassa lyhytaikaisiin instrumentteihin jatkuvan maksuvalmiuden varmistamiseksi.

KONEen pääomarakenteelle ei ole määritelty tiettyä tavoitetta, vaan tavoite on varmistaa hyvä luottokelpoisuus ja siten kattavat rahoitusmahdollisuudet liiketoiminnan kasvutavoitteiden tukemiseksi. Velattomuus nähdään merkittävänä vahvuustekijänä, jonka ansiosta KONE voi hyödyntää mahdollisia arvoa luovia liiketoimintamahdollisuuksia, mikäli tällaisia ilmenee. Tarvittaessa KONE voi myös hyödyntää lainanottokapasiteettiaan, mikäli merkittäviä kiinnostavia investointi- tai yrityskauppamahdollisuuksia ilmenisi.

Tällaisissa tilanteissa velan määrä ja nettovelkaantumisaste saattaisivat olla korkeammalla tasolla jonkin aikaa. Vuoden 2018 lopussa KONEen rahoitus oli taattu olemassa olevilla komittoiduilla lainasopimuksilla, rahavaroilla ja sijoituksilla.

KONEen osingonmaksulle tai omien osakkeiden takaisinostoille ei ole määriteltyjä tavoitteita. Hallituksen osingonjakoehdotus muodostetaan yleisten liiketoimintanäkymien ja -mahdollisuuksien sekä kulloisenkin pääomarakenteen ja siinä ennakoitavien muutosten perusteella.*) Vuoden 2018 lopussa KONEella oli hallussaan 12 031 814 kappaletta omia B-sarjan osakkeitaan.

KONE varmistaa pääomaresurssiensa tehokkaan kohdennuksen ja käytön mittaamalla sisäisesti liiketoimintansa taloudellista tulosta, josta on vähennetty liiketoimintaan sitoutuneen pääoman kustannus. Sitoutuneen pääoman kustannus perustuu liiketoimintaan sidottuun pääomaan ja pääoman painotettuun keskihintaan (weighted average cost of capital, WACC).

Pääoman painotettua keskihintaa käytetään myös vertailutasona arvioitaessa yritysostojen, merkittävien investointien ja sijoitusten arvonluontipotentiaalia. Käytetyt arvonmääritysmenetelmät ovat takaisinmaksuaika, diskontattuun rahavirtaan perustuva malli sekä kannattavuus- ja rahavirtakertoimet.

Pääomanhallinta, Me	2018	2017	2016	2015	2014
Liiketoimintaan sitoutunut pääoma:					
Liikearvo ja osakkeet	1 476,8	1 459,8	1 501,6	1 429,4	1 321,3
Muu käyttöomaisuus [1)]	657,6	651,5	661,2	616,9	578,9
Nettokäyttöpääoma	-757,8	-772,6	-1 054,8	-983,4	-749,7
Liiketoimintaan sitoutunut pääoma yhteensä	1 376,6	1 338,7	1 108,0	1 062,9	1 150,5
Pääoma:					
Oma pääoma	3 080,6	3 028,9	2 795,6	2 575,5	2 062,4
Korollinen nettovelka	-1 704,0	-1 690,2	-1 687,6	-1 512,6	-911,8
Pääoma yhteensä	1 376,6	1 338,7	1 108,0	1 062,9	1 150,5
Nettovelkaantumisaste	-55,3 %	-55,8 %	-60,4 %	-58,7 %	-44,2 %
Omavaraisuusaste	49,9 %	50,0 %	46,8 %	45,4 %	43,6 %

1) Aineelliset hyödykkeet, hankitut huoltosopimukset ja muut aineettomat hyödykkeet.
*) Vuosina 2014–2018 osinkojen osuus tuloksesta on ollut 69,7–101,0 % B-sarjan osakkeelle (hallituksen ehdotus 2018).

KONE on ottanut käyttöön uudet IFRS 15 - ja IFRS 9 -standardit vuoden 2018 alusta ja vuoden 2017 taloudelliset luvut on oikaistu takautuvasti. Vuosien 2014–2016 lukuja ei ole oikaistu, joten ne eivät ole täysin vertailukelpoisia.

5.2 OMA PÄÄOMA

Laadintaperiaatteet

Oma pääoma ja voitonjako

Oma pääoma koostuu osakepääomasta, ylikurssirahastosta, arvonmuutos- ja suojausrahastosta, muuntoeroista, sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta, työsuhde-etuuksien uudelleenarvostuksesta sekä kertyneistä voittovaroista. Optio-oikeuksia käytettäessä ja laskettaessa liikkeelle uusia osakkeita kirjanpidollisen vasta-arvon ylittävä osuus merkintähinnasta kirjataan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Mikäli optio-oikeuksia käytettäessä annetaan hallussa olevia omia osakkeita, merkintähinta kirjataan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Arvonmuutos- ja suojausrahasto sisältää kassavirran suojausinstrumenttien käyvän arvon muutokset. Muuntoeroihin kirjataan hankintamenomenetelmän mukaiset ulkomaisten tytär- ja osakkuusyhtiöiden nettoinvestointien muuntoerot. Myös ulkomaisten tytäryhtiöiden varojen ja velkojen suojausinstrumentteina käytettyjen rahoitusinstrumenttien valuuttakurssierot kirjataan muuntoeroihin. Työsuhde-etuuksien vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan työsuhde-etuuksien uudelleenarvostukseen. KONE Oyj:n ostamien omien osakkeiden hankintahinta on vähennetty kertyneistä voittovaroista. Tilikauden voitto kirjataan kertyneisiin voittovaroihin.

Kun KONE Oyj ostaa omia osakkeitaan, osakkeista maksettu vastike sekä hankintaan liittyvät kustannukset vähentävät omaa pääomaa. Kun nämä osakkeet myydään, osakkeista saatu vastike, josta on vähennetty suorat transaktiokustannukset sekä tuloverojen vaikutus, merkitään omaan pääomaan.

Voitonjako pitää sisällään yhtiökokouksen päättämät osingot ja lahjoitukset. Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamaa voitonjakoa ei ole vähennetty jakokelpoisesta omasta pääomasta ennen yhtiökokouksen hyväksyntää.

Osakkeet ja osakepääoma

Osakkeiden kokonaismäärä oli tilikauden 2018 lopussa 528 092 667. Osakepääoma oli 66,0 miljoonaa euroa ja äänten kokonaismäärä 121 397 108. A-sarjan osakkeilla on kullakin yksi ääni. Kymmenen B-sarjan osaketta oikeuttaa yhteen ääneen, kuitenkin siten, että kullakin osakkeenomistajalla on vähintään yksi ääni. Tilikauden päättyessä yhtiön hallituksella oli yhtiökokouksen helmikuussa 2015 myöntämä valtuutus osakepääoman korottamiseen ja optio-oikeuksien liikkeelle laskuun. Valtuutus on voimassa 23.2.2020 saakka. Valtuutus on voimassa 23.2.2020 saakka.

B-sarjan osakkeilla on yhtiöjärjestyksen mukaan oikeus vähintään yksi ja enintään kaksi ja puoli prosenttia korkeampaan osinkoon kuin A-sarjan osakkeilla laskettuna määrälle, joka saadaan jakamalla kaupparekisteriin merkitty osakepääoma kaupparekisteriin merkittyjen osakkeiden lukumäärällä.

Lisätietoa

Lisätietoa optioista ja osakepohjaisista kannustinjärjestelmistä kohdassa 6.2.

Osakepääoman muutokset	A-osake	B-osake	Yhteensä
Osakkeiden lukumäärä 1.1.2018	76 208 712	450 971 695	527 180 407
Osakemerkintä 2014- ja 2015 -optio-oikeuksilla 15.5.2018		884 862	884 862
Osakemerkintä 2015 -optio-oikeuksilla 1.8.2018		9 125	9 125
Osakemerkintä 2015 -optio-oikeuksilla 6.11.2018		6 590	6 590
Osakemerkintä 2015 -optio-oikeuksilla 31.12.2018		11 683	11 683
Osakkeiden lukumäärä 31.12.2018	76 208 712	451 883 955	528 092 667
Äänimäärä 31.12.2018	76 208 712	45 188 396	121 397 108
Osakepääoma 31.12.2018, Me	9,5	56,5	66,0

Osakepääoman muutokset	A-osake	B-osake	Yhteensä
Osakkeiden lukumäärä 1.1.2017	76 208 712	449 960 170	526 168 882
Osakemerkintä 2013-, 2014- ja 2015 -optio-oikeuksilla 11.5.2017		624 151	624 151
Osakemerkintä 2014- ja 2015 -optio-oikeuksilla 1.8.2017		265 478	265 478
Osakemerkintä 2014- ja 2015 -optio-oikeuksilla 7.11.2017		112 360	112 360
Osakemerkintä 2014- ja 2015 -optio-oikeuksilla 29.12.2017		9 536	9 536
Osakkeiden lukumäärä 31.12.2017	76 208 712	450 971 695	527 180 407
Äänimäärä 31.12.2017	76 208 712	45 097 170	121 305 882
Osakepääoma 31.12.2017, Me	9,5	56,4	65,9

Valtuutus omien osakkeiden ostamiseen

KONE Oyj:n varsinainen yhtiökokous myönsi 26. helmikuuta 2018 hallitukselle valtuutuksen omien osakkeiden hankkimiseen. Omia osakkeita voidaan hankkia muun muassa yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, yrityskauppojen ja muiden järjestelyiden rahoittamiseksi ja toteuttamiseksi, yhtiön osakepohjaisten kannustinjärjestelmien toteuttamiseksi tai muutoin edelleen luovutettaviksi tai mitätöitäviksi. Omia osakkeita voidaan hankkia yhteensä enintään 52 440 000 kappaletta siten, että A-sarjan osakkeita voidaan hankkia enintään 7 620 000 kappaletta ja B-sarjan osakkeita enintään 44 820 000 kappaletta ottaen kuitenkin huomioon osakeyhtiölain määräykset yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden enimmäismäärästä.

Hankittavien osakkeiden vähimmäis- ja enimmäisvastike määräytyy sekä A- että B-sarjan osakkeen osalta hankintapäivänä Nasdaq Helsinki Oy:ssä B-sarjan osakkeelle määräytyvän kaupankäyntikurssin perusteella.

Vuoden 2018 aikana KONE Oyj ei hankkinut omia osakkeita.

Omat osakkeet

	Osakkeiden lukumäärä	Hankintahinta, Me
1.1.2018	12 402 796	217,8
Luovutus hallituksen vuosipalkkioihin, huhtikuu	-3 350	-0,1
Luovutus osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään, huhtikuu	-372 560	-14,6
Palautus osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä, joulukuu	4 928	0,2
31.12.2018	12 031 814	203,3
1.1.2017	12 884 141	236,7
Luovutus hallituksen vuosipalkkioihin, huhtikuu	-2 932	-0,1
Luovutus osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään, huhtikuu	-483 448	-18,9
Palautus osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä, joulukuu	5 035	0,2
31.12.2017	12 402 796	217,8

Omien osakkeiden erittely 31.12.2018

KONE Oyj ja Konserni yhteensä	kpl	Hankintameno	Keskihinta
31.12.2017	12 402 796	217 820 488,21	17,56
27.4.2018	-3 350	-130 978,74	39,10
27.4.2018	-372 560	-14 557 898,71	39,08
20.12.2018	4 928	194 262,52	39,42
31.12.2018	12 031 814	203 325 873,28	16,90

5.3 RAHOITUSRISKIT JA -INSTRUMENTIT

KONEen liiketoimintaan liittyy rahoitusriskejä kuten valuutta-, korko-, maksuvalmius- ja luottoriskejä. Näitä rahoitusriskejä hallitaan osana KONEen kokonaisriskienhallintaa. KONEen rahoitustoiminto vastaa keskitetysti KONEen rahoitusriskien hallinnasta hallituksen hyväksymän rahoituspolitiikan mukaisesti. Liiketoimintayksiköt hallinnoivat paikallisesti omia rahoitusriskejään noudattaen KONEen rahoituspolitiikkaa.

Laadintaperiaatteet

Johdannaisinstrumentit ja suojauslaskenta

Rahoituksen johdannaisinstrumentit kirjataan sopimushetkellä ja myöhemmin käypään arvoon. Valuuttatermiinien käypä arvo lasketaan diskonttaamalla sopimusten ennakoidut rahavirrat kyseisten valuuttojen arvostushetken mukaisilla markkinakorkokäyrillä ja laskemalla diskontattujen arvojen euromääräinen erotus. Sähköjohdannaisten käypä arvo perustuu arvostuspäivän noteerattuihin markkinahintoihin sähkömarkkinoilla.

Johdannaissopimuksia solmittaessa ne luokitellaan valuuttapolitiikan mukaisesti liiketoimen tai sitovan tai erittäin todennäköisen osto- tai myyntisopimuksen suojaukseksi. Näistä osa luetaan mukaan rahavirran suojauslaskentaan, saamisten tai velkojen käyvän arvon muutosten suojaukseksi tai ulkomaiseen tytäryhtiöön tehdyn nettosijoituksen suojaukseksi.

Rahavirran suojauslaskentaa sovellettaessa KONE käyttää valuuttatermiinejä suojatakseen valuuttamääräisiä rahavirtoja, mikä takaa suojauskohteen ja suojausinstrumentin välille taloudellisen suhteen ja täyden tehokkuuden, sillä näiden käyvät arvot liikkuvat vastakkaisiin suuntiin samasta riskistä johtuen. Suojausinstrumentin käypä arvo termiinipisteineen sisältyy suojaussuhteeseen.

Sitovia tai erittäin todennäköisiä osto- ja myyntisopimuksia vastaan tehtyjen valuuttajohdannaisten käypien arvojen muutosten tehokas osuus kirjataan laajan tuloslaskelman kautta suojausrahastoon. Suojausrahastoon kirjattu käyvän arvon muutosten kertymä siirretään tuloslaskelmaan ostojen ja myyntien oikaisueriin suojattujen ostojen ja myyntien toteutuessa.

Rahavirran suojauslaskentaa sovellettaessa suojausinstrumentin ja suojauskohteen välillä oleva taloudellinen suhde dokumentoidaan suojaussuhteen alkaessa mukaan lukien analyysi suojausinstrumentin ja suojauskohteen odotetuista kassavirroista. Riskien hallinnan tavoite ja strategia eri suojaustransaktioille dokumentoidaan myös jokaisen suojaussuhteen alkaessa. Suojaussuhteen tehokkuus todennetaan ennen suojauslaskennan aloittamista sekä vähintään neljännesvuosittain sen jälkeen.

Tehottoman osuuden voitot ja tappiot kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan kulut ja poistot oikaisueriin. Mikäli rahavirran suojauslaskennan piiriin kuuluva johdannainen erääntyy tai myydään tai suojaussuhde ei enää täytä suojauslaskennan ehtoja, jo aikaisemmin laajaan tuloslaskelmaan kirjattu arvonmuutosten kertymä jää suojausrahastoon ja tuloutetaan ennakoidun oston tai myynnin mukaisesti. Mikäli suojatun oston tai myynnin toteutumista ei voida enää pitää todennäköisenä, kirjataan arvonmuutosten kertymä välittömästi tuloslaskelmaan kulut ja poistot eriin.

Johdannaiset, jotka on tehty suojaamistarkoituksessa mutta joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, kohdennetaan tuloslaskelman kuluihin tai rahoitustuottoihin ja -kuluihin luonteensa mukaisesti: operatiivisia eriä suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan liiketoiminnan kuluihin ja monetaarisia eriä suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Ulkomaanrahanmääräisten lainasaamisten, talletusten, sijoitusten ja rahoitusvelkojen valuuttakurssimuutoksia vastaan tehtyjen valuuttajohdannaisten käypien arvojen muutos kirjataan tuloslaskelmaan rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Tulevia sähkönostoja varten tehtyjen sähkötermiinien käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan materiaaliostojen oikaisueräksi.

Ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehtyjen valuuttamääräisten nettosijoitusten konsolidoinnissa syntyvää muuntoeroa vastaan tehtyjen valuuttasuojausten käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjataan laajan tuloslaskelman kautta muuntoeroihin ja tuloutetaan sieltä, mikäli nettoinvestoinnista tai sen osasta luovuttaisiin. Suojattava riski on määritelty spot-kurssin muutoksena (pois lukien muutokset koroissa eli termiinipisteet). Termiinipisteistä johtuva suojausinstrumentin käyvän arvon muutos (suojauskustannus) kirjataan välittömästi konsernin tuloslaskelmaan.

Johdannaisten käyvät arvot esitetään taseen lyhytaikaisissa siirtosaamisissa ja -veloissa.

Lainat

Lainat luokitellaan arvostusluokkaan muut rahoitusvelat. Lainat kirjataan hankintahetkellä käypään arvoon transaktiokustannuksilla vähennettynä. Myöhemmin lainat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenoon.

Rahoitusvarat

KONE luokittelee rahoitusvarat kolmeen luokkaan: jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvarat, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat rahoitusvarat ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat.

Rahoitusvarojen luokittelu tehdään alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä ja perustuu varojen rahavirtaominaisuuksiin ja hallintaan käytettäviin liiketoimintamalleihin.

KONE arvioi jaksotettuun hankintamenoon arvostettaviin varojen liittyvät odotettavissa olevat luottotappiot ennakoivasti ja sovellettava menettely riippuu siitä, onko luottoriski lisääntynyt merkittävästi. Varojen luottoriski arvioidaan olevan matala, jonka perusteella luottotappiovarausarviointi perustuu 12 kuukauden odotettaviin luottotappioihin.

Lainasaamiset ja talletukset

Lainasaamiset ja talletukset kirjataan hankintahetkellä käypään arvoon ja arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon käyttäen efektiivisen koron menetelmää paitsi korkorahastot jotka luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin. Hankintamenoa laskettaessa huomioidaan vain olennaiset transaktiokulut.

Sijoitukset yritystodistuksiin, lyhytaikaisiin pankkitalletuksiin, korkorahastoihin tai muihin vastaaviin rahamarkkinainstrumentteihin sisällytetään lainasaamisiin ja talletuksiin.

Rahavarat

Rahavarat sisältävät käteisvarat ja rahat pankkitileillä. Käytetyt tililuotot on esitetty muissa lyhytaikaisissa veloissa.

Rahoitukseen liittyvät luottoriskit

KONEella on merkittäviä rahavaroja ja sijoituksia. Vastapuoliriskin hajauttamiseksi KONE sijoittaa varansa erittäin likvideihin korkorahastoihin sekä talletuksiin useaan eri pankkiin. Hallitus hyväksyy sijoituskohteiden valintaa ohjaavat globaalit vastapuolilimiitit. Rahoituksen luottoriskiä laskettaessa huomioidaan kaikki olemassaolevat positiot kuten rahat pankkitileillä, sijoitukset ja talletukset sekä muut kyseisen pankin kanssa tehdyt rahoitustransaktiot kuten johdannaissopimukset. Yhteistyöpankkeja ja muita sijoituskohteita valittaessa hyväksytään vain vastapuolet, joilla on korkea luottokelpoisuus. Jokaisen limiitin koko heijastaa vastapuolen luottokelpoisuutta. Vastapuolien luottokelpoisuutta seurataan jatkuvasti ja tarvittavat toimenpiteet sovitaan tapauskohtaisesti, mikäli luottokelpoisuudessa arvioidaan tapahtuneen merkittävä muutos.

Rahoitus- ja maksuvalmiusriskit

KONEen rahavarat olivat 636,0 (496,5) miljoonaa euroa ja sijoitukset 1 404,2 (1 566,1) miljoonaa euroa 31.12.2018.

KONEen rahoitustoiminto hallinnoi keskitetysti rahavaroja ja sijoituksia. Paikallisista sääntelyistä johtuen osa varoista sijaitsee paikallisissa sijoituksissa ja hajautetusti pankkitileillä useassa KONE-maassa. Merkittävä osa varoista on kuitenkin KONEen rahoitustoiminnon käytettävissä. Muutokset paikallisissa sääntelyissä voivat myös tulevaisuudessa vaikuttaa rahavarojen ja sijoitusten sijaintiin. Vuonna 2016 solmitun 800 miljoonan euron syndikoidun luottolimiittisopimuksen eräpäivää jatkettiin 2018 vuodella vuoteen 2023.

Vuonna 2016 tutkimus- ja tuotekehitystarkoitukseen nostettu Euroopan investointipankin (EIP) laina 160 miljoonaa euroa erääntyy 2021. Lainan käypä arvo lasketaan diskonttaamalla kassavirrat käyttäen tilinpäätöshetken velkakorkoja (käypien arvojen taso 2). KONEella on lisäksi 500 miljoonan euron ei-komittoitu yritystodistusohjelma.

Korkoriskit

KONEen yhteenlasketut rahat ja sijoitukset olivat tilinpäätöshetkellä 2 040,2 (2 062,6) miljoonaa euroa. KONEen korollinen velka oli tilinpäätöshetkellä 369,0 (387,4) miljoonaa euroa ja muodostui korollisista rahoitusveloista, 240,6 (224,8) miljoonaa euroa, yritysostojen optioveloista, 10,4 (10,3) miljoonaa euroa sekä työsuhde-etuuksista, 118,0 (140,7) miljoonaa euroa. Korollisesta rahoitusvelasta, joka konsernin rahavirtalaskelmassa esitetään osana rahavirtaa rahoitustoiminnasta, ei vuonna 2018 tuottanut materiaalista rahavirtaa.

KONEen sijoitukset on pääosin sijoitettu alle vuoden pituisiin maturiteetteihin. Näin ollen korkotason muutoksilla ei ole olennaista vaikutusta sijoitusten markkinaarvoihin. Sen sijaan korkotason muutokset voivat vaikuttaa tuleviin korkotuottoihin.

Korkoriskien herkkyysanalyysia laadittaessa on korollisen nettorahoitusvelan oletettu pysyvän vuoden 2018 lopun tasolla koko seuraavan tilikauden ajan. Herkkyysanalyysi näyttää yhden prosenttiyksikön korkotason muutoksen vaikutuksen alle vuoden pituiseen korkoperiodiin sidotulle nettorahoitusvelalle, -2 014,7 (-2 024,9) miljoonaa euroa, nettokorkotuotoissa. Vuodelle 2019 yhden prosenttiyksikön muutos korkotasossa merkitsisi -20,1 (-20,2) miljoonan euron muutosta nettokorkotuotoissa. Korkoriskien herkkyysanalyysi on laskettu ennen veroja.

Korkotason muutoksella ei ole olennaista vaikutusta työsuhde-etuuksien, rahoitusvelkojen tai yritysostojen optiovelkojen nettokorkoihin.

Rahoitusvelvoitteiden ja koronmaksujen erääntyminen

	31.12.2018				31.12.2017			
Me	< 1 vuotta	1–5 vuotta	> 5 vuotta	Yhteensä	< 1 vuotta	1–5 vuotta	> 5 vuotta	Yhteensä
Korolliset rahoitusvelat								
Pitkäaikaiset lainat	-	-160,0	-	**-160,0**	-	-160,0	-	**-160,0**
Rahoitusleasingvelat	-15,6	-32,6	-1,1	**-49,3**	-14,9	-33,5	-1,1	**-49,5**
Käytetyt pankkilimiitit	-2,3	-	-	**-2,3**	-15,2	-	-	**-15,2**
Koronmaksut	-0,2	-0,3	-	**-0,6**	-0,4	-0,5	-	**-0,9**
Yritysostojen optiovelat	-10,4	-	-	**-10,4**	-10,3	-	-	**-10,3**
Työsuhde-etuudet	-	-	-147,0	**-147,0**	-	-	-152,2	**-152,2**
Korottomat rahoitusvelat								
Ostovelat	-786,7	-	-	**-786,7**	-705,1	-	-	**-705,1**
Johdannaissopimukset								
Pääomasaamiset	2 562,1	206,9	-	**2 769,0**	2 302,5	88,1	-	**2 390,6**
Pääomamaksut	-2 565,3	-206,8	-	**-2 772,0**	-2 267,1	-90,2	-	**-2 357,4**
Nettomaksut	-818,3	-192,9	-148,1	**-1 159,3**	-710,6	-196,1	-153,3	**-1 060,0**

Rahoitusvarojen ja -velkojen arvot luokittain

2018 Tase-erä, Me		Liite	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Jaksotettuun hankintamenoon arvostetut rahoitusvarat	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostetut rahoitusvarat	Muut rahoitusvarat ja -velat	Tasearvo yhteensä
Pitkäaikaiset varat							
Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		5.4			143,3		143,3
Pitkäaikaiset lainasaamiset	I	5.5		1,0			1,0
Työsuhde-etuudet		5.7				29,0	29,0
Lyhytaikaiset varat							
Myyntisaamiset				1 988,3			1 988,3
Johdannaisvarat			27,5				27,5
Lyhytaikaiset talletukset ja lainasaamiset	I	5.5	908,4	498,6			1 407,0
Rahavarat	I			636,0			636,0
Rahoitusvarat yhteensä			935,9	3 123,9	143,3	29,0	4 232,1
Pitkäaikainen vieras pääoma							
Lainat	I					193,8	193,8
Työsuhde-etuudet	I	5.7				147,0	147,0
Lyhytaikainen vieras pääoma							
Pitkäaikaisten lainojen seuraavan vuoden lyhennykset	I					15,6	15,6
Lyhytaikaiset lainat ja muut velat	I					2,3	2,3
Yritysostojen optiovelat	I		10,4				10,4
Ostovelat						786,7	786,7
Johdannaisvelat			31,1				31,1
Maksamattomat yrityskauppahinnat						15,8	15,8
Rahoitusvelat yhteensä			41,5	-	-	1 161,2	1 202,7

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot eivät poikkea oleellisesti niiden tasearvoista.
I-kirjaimella merkityt taserivit sisältyvät korollisiin nettovelkoihin.

2017 Tase-erä, Me		Liite	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Jaksotettuun hankintamenoon arvostetut rahoitusvarat	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostetut rahoitusvarat	Muut rahoitusvarat ja -velat	Tasearvo yhteensä
Pitkäaikaiset varat							
Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		5.4			133,0		133,0
Pitkäaikaiset lainasaamiset	I	5.5		0,7			0,7
Työsuhde-etuudet		5.7				11,5	11,5
Lyhytaikaiset varat							
Myyntisaamiset				1 910,8			1 910,8
Johdannaisvarat			35,6				35,6
Lyhytaikaiset talletukset ja lainasaamiset	I	5.5	1 233,1	335,7			1 568,8
Rahavarat	I			496,5			496,5
Rahoitusvarat yhteensä			1 268,7	2 743,8	133,0	11,5	4 157,0
Pitkäaikainen vieras pääoma							
Lainat	I					194,7	194,7
Työsuhde-etuudet	I	5.7				152,2	152,2
Lyhytaikainen vieras pääoma							
Pitkäaikaisten lainojen seuraavan vuoden lyhennykset	I					14,9	14,9
Lyhytaikaiset lainat ja muut velat	I					15,2	15,2
Yritysostojen optiovelat	I		10,3				10,3
Ostovelat						705,1	705,1
Johdannaisvelat			12,4				12,4
Maksamattomat yrityskauppahinnat						17,6	17,6
Rahoitusvelat yhteensä			22,7	-	-	1 099,8	1 122,4

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot eivät poikkea oleellisesti niiden tasearvoista.
I-kirjaimella merkityt taserivit sisältyvät korollisiin nettovelkoihin.

Johdannaissopimukset

Kaikki johdannaissopimukset on tehty KONEen rahoituspolitiikan mukaisesti suojautumistarkoituksessa. Valtaosa valuuttatermiineistä ja valuutanvaihtosopimuksista erääntyy vuoden kuluessa.

Valuuttatermiinien ja valuutanvaihtosopimusten käyvät arvot lasketaan johtamalla ne aktiivisilta markkinoilta saaduista hintatiedoista ja käyttämällä yleisesti tunnettuja arvostusmalleja (käypien arvojen taso 2). Sähkötermiineille on olemassa pörssissä noteerattu markkinahinta (käypien arvojen taso 1). Rahoitussopimuksia solmitaan vain vastapuolten kanssa, joilla on korkea luottoluokitus. Näiden vastapuolten ja KONEen luottokelpoisuus huomioidaan laskettaessa avoimien rahoitusvarojen ja -velkojen käypiä arvoja.

Johdannaisten käyvät arvot esitetään taseessa bruttomääräisinä ja voidaan netottaa ehdollisissa tilanteissa kuten sopimusrikkomus tai konkurssi. Johdannaisiin perustuvat saamiset vastapuolilta olisivat netotuksen jälkeen 6,3 (26,9) miljoonaa euroa ja velvoitteet 9,9 (3,7) miljoonaa euroa.

Johdannaissopimusten käyvät arvot, Me	Johdannais-varat 31.12.2018	Johdannais-velat 31.12.2018	Netto käypä arvo 31.12.2018	Netto käypä arvo 31.12.2017
Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset				
Rahavirran suojauslaskennassa	12,2	-17,4	-5,2	13,0
Nettoinvestoinnin suojauslaskennassa	-	-8,8	-8,8	-
Muut suojaukset	15,3	-4,9	10,4	10,5
Sähkötermiinit	-	-	-	-0,3
Yhteensä	27,5	-31,1	-3,6	23,2

Johdannaissopimusten nimellisarvot, Me	31.12.2018	31.12.2017
Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset		
Rahavirran suojauslaskennassa	1 039,9	1 068,4
Nettoinvestoinnin suojauslaskennassa	339,6	-
Muut suojaukset	1 389,5	1 321,2
Sähkötermiinit	-	1,0
Yhteensä	2 769,0	2 390,6

5.4 OSAKKEET JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET

Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset olivat 136,9 ja 6,4 miljoonaa euroa (129,8 ja 3,1 miljoonaa euroa).

Osakkeet sisältävät 19,9 %:n omistuksen Toshiba Elevator and Building Systems Corporationissa (TELC). TELC on sijoitus listaamattomiin osakkeisiin ilman noteerattua markkinahintaa toimivilla markkinoilla. Sijoituksiin sisältyy myös muut pitkäaikaiset sijoitukset, jotka ovat pienempiä omistuksia pörssinoteeraamattomissa yhtiöissä.

Laadintaperiaatteet

Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Osakkeisiin sisältyvät pitkäaikaiset strategiset sijoitukset ovat sijoituksia listaamattomiin osakkeisiin ilman noteerattua markkinahintaa toimivilla markkinoilla. Muut pitkäaikaiset sijoitukset sisältävät omistuksia pörssinoteeraamattomissa yhtiöissä.

Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset luokitellaan sijoituksiksi, jotka arvostetaan käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta. Käypä arvo määritellään käyvän arvon hierarkia taso 3 mukaan käyttäen joko tuotto- tai markkinaperusteisia arvostusmalleja. Kun sijoituksiin kuuluva erä kirjataan pois taseesta, aiemmin arvonmuutos- ja suojausrahastoon kirjattu kertynyt voitto tai tappio siirretään kertyneisiin voittovaroihin eikä tuloslaskelmaan.

5.5 TALLETUKSET JA LAINASAAMISET

Talletukset ja lainasaamiset, Me	31.12.2018	31.12.2017
Pitkäaikaiset lainasaamiset	1,0	0,7
Lyhytaikaiset lainasaamiset	2,8	2,8
Lyhytaikaiset talletukset	1 404,2	1 566,1
Yhteensä	1 408,0	1 569,5

Lainasaamisten käyvät arvot eivät oleellisesti poikkea tasearvoista. Lyhytaikaiset talletukset erääntyvät vuoden sisällä ja koostuvat 908,4 miljoonaa euroa korkomarkkinainstrumenteista ja 495,8 miljoonaa euroa lyhytaikaisista pankkitalletuksista (1 233,1 ja 333,0 miljoonaa euroa).

5.6 SIJOITUKSET OSAKKUUSYHTIÖIHIN

Sijoitukset osakkuusyhtiöihin, Me	31.12.2018	31.12.2017
Tasearvo kauden alussa	1,4	5,0
Valuuttakurssien vaikutus	0,0	-0,4
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta verojen jälkeen	-0,6	-1,1
Saadut osingot	-	-1,0
Vähennykset	-0,7	-1,2
Tasearvo kauden lopussa	-	1,4

Osakkuusyhtiöistä esitetty taloudellinen informaatio perustuu viimeisimpiin saatavilla oleviin virallisiin tilinpäätöksiin ja käytettävissä oleviin ennusteisiin vuodelle 2018. KONEella ei ollut sijoituksia osakkuusyhtiöihin vuoden 2018 lopussa.

Laadintaperiaatteet

Osakkuusyhtiöt

Osakkuusyhtiö on yhtiö, jossa konsernilla on 20–50 prosenttia äänivallasta ja vähintään 20 prosentin omistusosuus tai jossa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Osakkuusyhtiöiden tilinpäätöstiedot on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Konsernin tuloslaskelmaan sisältyy konsernin osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista. Konsernin investoinnit osakkuusyhtiöihin hankinta-ajankohtana, mukaan lukien osakkuusyhtiöiden oman pääoman muutokset hankinta-ajankohdan jälkeen, on esitetty taseessa kohdassa ”Osuudet osakkuusyhtiöissä”. Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista sisältää myös vaiheittaisessa hankinnassa aikaisemmin omistetun osuuden uudelleenarvostustuloksen.

Liiketapahtumat osakkuusyhtiöiden kanssa, Me	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Tavaroiden ja palveluiden myynnit	-	0,1
Tavaroiden ja palveluiden ostot	1,6	11,1

Osakkuusyhtiövelat

Velat osakkuusyhtiöille, Me	31.12.2018	31.12.2017
Ostovelat	-	0,3
Siirtovelat	-	-
Yhteensä	-	0,3

5.7 TYÖSUHDE-ETUUDET

KONEella on eri maissa useita erilaisia etuusjärjestelyjä, joista osa on maksupohjaisia ja osa etuuspohjaisia. Suurin osa järjestelyistä on maksupohjaisia.

KONEen merkittävimmät rahastoidut etuuspohjaiset järjestelyt ovat Isossa-Britanniassa ja Yhdysvalloissa. KONE rahastoi varoja etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin paikallisten säännösten mukaisesti. Rahastoituja varoja hallinnoivat konsernin ulkopuoliset rahastonhoitajat. Varat allokoidaan osakkeisiin ja kiinteäkorkoisiin sijoitusinstrumentteihin, jotta tuottoaste vastaisi tavoitetasoa valitulla riskirakenteella. Riippumattomat aktuaarit suorittavat vastuiden arvostamisen. Vakuutusmatemaattisissa eläkevastuulaskelmissa käytettävät diskonttokorot määräytyvät markkinakorkokannan mukaan.

Isossa-Britanniassa eläkejärjestely perustuu Ison-Britannian eläkevalvontaviranomaisen antamaan ohjeistukseen. Etuuspohjainen eläkejärjestely on ollut suljettu uusilta jäseniltä maaliskuusta 2002 lähtien ja sitä hallinnoidaan eläkesäätiön kautta (KONE Pension Trustees Ltd).

Yhdysvalloissa osa työntekijöistä kuuluu rahastoidun etuuspohjaisen eläkejärjestelyn piiriin, jota hallinnoi KONE Inc:n eläkekomitea. Eläkejärjestelyn lisäksi KONE tarjoaa työsuhteen jälkeisen sairaus- ja henkivakuutusjärjestelyn. Kyseisiä, pääasiallisesti rahastoimattomia järjestelyjä käsitellään IFRS:ssä etuuspohjaisina järjestelyinä. Lisäksi Yhdysvalloissa KONE on osallisena usean työnantajan yhteisessä työntekijöiden etuusjärjestelyssä. Tässä maksupohjaisessa etuusjärjestelyssä KONE maksaa tehtyihin työtunteihin perustuvia maksuja. KONEen vastuu on rajoitettu näihin maksuihin.

KONEen merkittävimmät rahastoimattomat etuuspohjaiset järjestelyt ovat Saksassa, Italiassa (Trattamento di Fine Rapporto, työsuhteen päättymiseen liittyvät etuusjärjestelyt) ja Ruotsissa. Saksan ja Italian järjestelyt on suljettu uusilta jäseniltä. Ruotsissa eläketurva on järjestetty sekä maksupohjaiseen että rahastoimattomaan etuuspohjaiseen eläkejärjestelyyn (ITP, Industrins och handelns tilläggspension) perustuen.

KONEella on maksupohjaisia eläkejärjestelyitä ja muita työsuhteen jälkeisiä etuusjärjestelyitä useimmissa maissa. Maksupohjaisissa järjestelyissä maksetut etuudet kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jonka aikana ne ovat syntyneet. KONEen ei tarvitse kirjata velkaa, koska KONEen vastuu rajoittuu maksuperusteisiin kuluihin.

Suomessa maksupohjainen eläkejärjestely perustuu Työntekijän eläkelakiin (TyEL), jonka mukaan eläke-etuudet perustuvat suoraan edunsaajan ansioihin. Järjestelyyn kuuluvia varoja ylläpitävät eläkevakuutusyhtiöt.

Etuuspohjaiset järjestelyt altistavat KONEen useille riskeille: Etuuspohjaisten järjestelyjen velvoitteiden arvostamisessa käytetyt diskonttokorot määritellään yrityslainojen tuottoja käyttäen. Yrityslainojen tuottojen aleneminen korottaa etuuspohjaisten järjestelyjen velvoitteen nykyarvoa. Jos etuuspohjaisten järjestelyjen varojen tuotto on heikompi kuin yrityslainojen tuotto, voi se johtaa järjestelyn rahoitusvajeeseen. Nämä mahdolliset vajeet voivat velvoittaa KONEen tekemään lisäsuorituksia etuusjärjestelyihin.

Jotkin KONEen etuuspohjaisista järjestelyistä ovat kytketty yleiseen inflaatioon ja palkkatason kehitykseen. Korkeampi inflaatio ja palkkataso johtaa korkeampaa etuuspohjaisen järjestelyn nykyarvoon.

Osa etuuspohjaisista järjestelyistä velvoittaa KONEen tarjoamaan elinaikaisia etuuksia edunsaajille. Elinaikaodotteen nouseminen nostaa näiden järjestelyjen velvoitteen nykyarvoa.

Laadintaperiaatteet

Työsuhde-etuudet

Konsernilla on lukuisia eläkejärjestelyjä, jotka noudattavat eri maiden paikallisia säännöstöjä ja käytäntöjä. Nämä järjestelyt luokitellaan joko maksu- tai etuuspohjaisiksi järjestelyiksi. Eläkejärjestelyt rahoitetaan yleensä työntekijöiden ja asianomaisten konserniyhtiöiden suorituksina eläkevakuutusyhtiöille tai -rahastoille. Eläkekulut ja -vastuut perustuvat paikallisten viranomaisten tai riippumattomien vakuutusmatemaatikkojen laskelmiin. Konsernin suoritukset maksupohjaisiin järjestelyihin kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jota veloitus koskee. Etuuspohjaisissa järjestelyissä eläkekustannukset määritetään käyttäen ennakoituun etuusoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (projected unit credit method). Tämän menetelmän mukaan eläkemenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi jaksottaen kustannukset työntekijöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen säännönmukaisesti tekemien laskelmien ja järjestelyistä johtuvien velvoitteiden sekä järjestelyihin kuuluvien varojen arvostusten perusteella. KONE esittää etuuspohjaisiin järjestelyihin kuuluvat tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot henkilöstökuluissa ja nettokorot rahoituskuluissa.

Eläkevastuuna esitetään tulevien eläkemaksujen nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen tilinpäätöspäivän käyvällä arvolla. Vakuutusmatemaattisten etuuspohjaisten eläkevastuulaskelmien diskonttokorkokanta määräytyy markkinakorkokannan mukaan. Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostukset kirjataan muun laajan tuloksen eriin. Työkyvyttömyyseläkevastuu, jonka määrä riippuu työntekijän palvelusajasta, arvostetaan sillä perusteella, miten todennäköistä työkyvyttömyyseläkekorvauksen suorittaminen on sekä minkä pituiselta palvelusajalta korvausta maksetaan. Työsuhde-etuusvelka esitetään osana korollista nettovelkaa.

Eläkevelvoitteet taseessa, Me	31.12.2018	31.12.2017
Työsuhde-etuudet		
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	104,5	124,7
Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	13,5	16,0
Yhteensä	118,0	140,7

	31.12.2018		31.12.2017	
Eläkevelvoitteet taseessa, Me	**Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt**	**Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet**	**Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt**	**Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet**
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	41,5	0,1	83,6	0,7
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	480,5	14,3	468,8	16,3
Varojen käypä arvo	-417,5	-1,0	-427,7	-1,1
Yhteensä	104,5	13,5	124,7	16,0

	31.12.2018		31.12.2017	
Taseen eläkevelvoitteiden täsmäytys, Me	**Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt**	**Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet**	**Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt**	**Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet**
Velvoitteet työsuhde-etuuksista tilikauden alussa	136,3	16,0	159,4	17,3
Saamiset työsuhde-etuuksista tilikauden alussa	-11,5	-	-	-
Nettovelvoite tilikauden alussa	124,7	16,0	159,4	17,3
Valuuttakurssien vaikutus	0,3	0,6	-6,4	-2,1
Tuloslaskelmaan kirjatut eläkekulut	22,2	0,8	17,8	1,2
Uudelleenarvostus	-26,8	-3,6	-9,6	-0,2
Maksetut suoritukset	-19,6	-0,3	-36,5	-0,2
Uudelleenluokittelut	3,7	-	-	-
Nettovelvoite tilikauden lopussa	104,5	13,5	124,7	16,0
Velvoitteet työsuhde-etuuksista tilikauden lopussa	133,5	13,5	136,3	16,0
Saamiset työsuhde-etuuksista tilikauden lopussa	-29,0	-	-11,5	-
Nettovelvoite tilikauden lopussa	104,5	13,5	124,7	16,0

Tuloslaskelmaan kirjatut eläkekulut, Me	**1.1.–31.12.2018**	**1.1.–31.12.2017**
Maksupohjaiset eläkejärjestelyt	202,7	191,7
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	22,2	17,8
Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	0,8	1,2
Yhteensä	225,7	210,7

	1.1.–31.12.2018		1.1.–31.12.2017	
Tuloslaskelmaan kirjatut eläkekulut, Me	**Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt**	**Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet**	**Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt**	**Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet**
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	14,3	0,4	13,9	0,6
Nettokorkokulu	2,5	0,5	3,2	0,6
Aikaisempien kausien työsuoritukseen perustuvat menot	5,4	-	0,6	-
Velvoitteiden täyttäminen	0,0	-	-	-
Järjestelyjen supistaminen	-	-	0,0	-
Yhteensä	22,2	0,8	17,8	1,2

Etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin kuuluvien varojen toteutunut tuotto oli -6,6 (23,3) miljoonaa euroa.

Etuuspohjaiset järjestelyt: Käytetyt vakuutusmatemaattiset olettamukset	1.1.–31.12.2018		1.1.–31.12.2017	
	Eurooppa	**Yhdysvallat**	**Eurooppa**	**Yhdysvallat**
Diskonttokorko (%)	2,53	4,27	2,49	3,51
Tuleva palkankorotusolettamus (%)	2,4	4,0	2,8	4,0
Eläkkeiden korotusolettamus (%)	1,8	-	2,9	-

Etuuspohjaisen velvoitteen herkkyys vakuutus-matemaattisten oletusten muutoksille	Vaikutus etuuspohjaiseen velvoitteeseen	
	31.12.2018	**31.12.2017**
Diskonttokorko, +0,25 %-yksikköä	-3,6 %	-3,9 %
Diskonttokorko, -0,25 %-yksikköä	3,4 %	3,6 %
Eläkkeiden korotusolettamus, +0,25 %-yksikköä	3,2 %	2,1 %
Eläkkeiden korotusolettamus, -0,25 %-yksikköä	-0,5 %	-2,0 %

Herkkyydet on laskettu muuttamalla yhtä muuttujaa kerrallaan muiden pysyessä vakiona.

5.8 RAHOITUSLEASINGVELAT

Konsernilla on rahoitusleasingsopimuksiksi luokiteltavia vuokrasopimuksia koneisiin ja kalustoon. Sopimusehdot vaihtelevat tapauskohtaisesti.

Me	31.12.2018	31.12.2017
Vähimmäisvuokrat		
Yhden vuoden kuluessa	15,9	15,3
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	35,4	34,7
Yli viiden vuoden kuluttua	1,2	2,6
	52,5	52,6
Kertymättömät rahoituskulut	-3,2	-3,0
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo	49,3	49,6

Me	31.12.2018	31.12.2017
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo		
Yhden vuoden kuluessa	15,6	14,9
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	32,6	33,5
Yli viiden vuoden kuluttua	1,1	1,1
Yhteensä	49,3	49,6

Laadintaperiaatteet

Vuokrasopimukset

Konsernilla on vuokrasopimuksia, jotka käsitellään konsernituloslaskelmassa vuokrakuluna, joka jaksotetaan tasaisesti vuokra-ajalle. Rakennuksia sekä koneita ja kalustoa koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiseen liittyvistä riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi.

Rahoitusleasingsopimukset merkitään taseeseen hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon, ja siitä tehdään poistot. Vuokravelvoitteet rahoituskuluilla vähennettynä sisältyvät korollisiin velkoihin. Maksusuoritukset jaetaan velan vähennykseen ja rahoitusmenoon siten, että jäljellä olevan velan korkoprosentti pysyy samana.

Rahoitusleasingsopimuksilla hankitut rakennukset, koneet ja laitteet poistetaan joko käyttöaikanaan tai vuokrasopimuksen aikana siten, että poistoajaksi valitaan näistä lyhyempi.

5.9 VASTUUT

Vastuut, Me	31.12.2018	31.12.2017
Takaukset		
Muiden puolesta	3,1	5,0
Muut vuokrasopimukset	384,0	294,5
Yhteensä	387,1	299,5

Pankit ja rahoituslaitokset ovat antaneet takauksia KONEen tytäryhtiöiden normaalin liiketoiminnan vastuiden vakuudeksi enintään 1 629,6 (1 341,7) miljoonan euron arvosta 31.12.2018. Konserni vuokraa autoja, koneita, kalustoja sekä kiinteistöjä ehdoiltaan vaihtelevilla muilla vuokrasopimuksilla.

Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten vähimmäisvuokrat, Me	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Yhden vuoden kuluessa	115,0	73,0
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	209,8	161,3
Yli viiden vuoden kuluttua	59,2	60,2
Yhteensä	384,0	294,5

Tilikauden tulokseen sisältyy 123,0 (123,2) miljoonaa euroa vuokrakuluja.

6 MUUT

6.1 JOHDON HENKILÖSTÖETUUDET

Yhtiön johto koostuu hallituksesta ja johtokunnasta.

Johdolle maksetut palkat ja palkkiot, Me	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Palkat ja palkkiot	8,0	7,9
Osakeperusteiset maksut	18,3	22,2
Yhteensä	26,3	30,1

Hallitukselle ja toimitusjohtajalle maksetut kuluksi kirjatut palkat ja palkkiot, 1 000 e [2]	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Herlin Antti, hallituksen puheenjohtaja [1]	528,5	529,0
Herlin Jussi, hallituksen varapuheenjohtaja	115,7	113,5
Ehrnrooth Henrik, toimitusjohtaja [1]	750,0	750,0
Alahuhta Matti	44,5	41,5
Brunila Anne	45,0	41,5
Herlin Iiris	43,0	40,5
Kant Ravi	49,0	46,5
Kaskeala Juhani	44,5	42,0
Pietikäinen Sirpa	42,5	40,5
Yhteensä	1 662,7	1 645,0

[1] Tilikaudelta 2018 Antti Herlinille on lisäksi kertynyt suoriteperusteisesti bonusta 305 400 euroa ja Henrik Ehrnroothille 451 500 euroa. Nämä maksetaan vuoden 2019 aikana. Lisäksi Henrik Ehrnroothille huhtikuussa 2018 maksettu osakeperusteinen palkkio tilikaudelta 2017 oli 3 179 444 euroa.

[2] Sisältävät myös yhtiökokouksen 26.2.2018 päättämät hallituksen vuosipalkkiot KONE Oyj:n osakkeina.

Hallituksen päätoimisen puheenjohtajan Antti Herlinin palkka muodostuu peruspalkasta ja hallituksen vuosittain päättämästä, konsernin tulokseen perustuvasta tulospalkkiosta. Tulospalkkion enimmäismäärä on 100 prosenttia vuosipalkasta. Antti Herlinin peruspalkka vuonna 2018 oli 468 488 euroa. Lisäksi hänelle on suoriteperusteisesti kertynyt 305 400 euroa bonusta vuodelta 2018 ja hänelle on maksettu työskentelystä hallituksen puheenjohtajana palkkioita 60 000 euroa. Antti Herlinin osakeomistus selviää taulukosta sivulla 93. Hallituksen päätoimisen puheenjohtajan eläkeikä ja eläke määräytyvät eläkelakien mukaisesti. Lakisääteinen eläkemeno oli 151 403 euroa vuonna 2018. Ennenaikaisesta eläkkeestä ei ole tehty erillistä sopimusta.

Toimitusjohtaja Henrik Ehrnroothin palkka muodostuu peruspalkasta ja hallituksen vuosittain päättämästä konsernin avaintavoitteisiin perustuvasta tulospalkkiosta, jonka enimmäismäärä on 100 prosenttia vuosipalkasta. Henrik Ehrnroothin peruspalkka vuonna 2018 oli 750 000 euroa. Lisäksi hänelle on suoriteperusteisesti kertynyt 451 500 euroa bonusta vuodelta 2018. Henrik Ehrnroothin osakeomistus selviää taulukosta sivulla 93. Henrik Ehrnrooth on mukana konsernin ylimmän johdon osakepohjaisessa kan-

nustinjärjestelmässä. Huhtikuussa 2018 vuodelta 2017 Henrik Ehrnroothille suoritettu palkkio oli 3 179 444 euroa koostuen 35 031 KONEen B-sarjan osakkeesta ja rahapalkkiosta järjestelmästä aiheutuvien verojen ja veroluonteisten maksujen kattamiseksi. Vuodelta 2018 kertynyt ja huhtikuussa 2019 maksettava palkkio on vastaavasti yhteensä 25 344 KONEen B-sarjan osaketta lisättynä rahapalkkiolla järjestelmästä aiheutuvien verojen ja veroluonteisten maksujen kattamiseksi. Henrik Ehrnroothin eläkeikä ja eläke määräytyvät eläkelakien mukaisesti. Lakisääteinen eläkemeno oli 244 597 euroa vuonna 2018. Ennenaikaisesta eläkkeestä ei ole tehty erillistä sopimusta. Irtisanomistilanteessa hänellä on oikeus enintään 18 kuukauden palkkaa vastaavaan korvaukseen, joka sisältää kuuden kuukauden irtisanomisajan palkan.

Johtokunnan jäsenten palkka muodostuu kiinteästä peruspalkasta sekä tulospalkkiosta, joka perustuu konsernin tulokseen ja henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamiseen. Tulospalkkion suuruudesta päättää nimitys- ja palkitsemisvaliokunta, kuitenkin niin, että se on enintään 50 prosenttia vuosipalkasta. Johtokunnan jäsenten osakeomistus selviää taulukosta sivulla 93. Johtokunnan jäsenet ovat mukana ylimmän johdon osakepohjaisessa kannustinjärjestelmässä. Kannustinjärjestelmän perusteella johtokunnan jäsenille luovutettiin huhtikuussa 2018 yhteensä 182 169 KONEen B-sarjan osaketta sekä rahapalkkio, jonka määrä vastaa järjestelmästä johtokunnan jäsenille aiheutuvia veroja ja veroluonteisia maksuja. Vuodelta 2018 kertynyt ja huhtikuussa 2019 maksettava palkkio on vastaavasti yhteensä 131 794 KONEen B-sarjan osaketta sekä verojen ja veroluonteisten maksujen määräinen rahapalkkio. Johtokunnan jäsenillä ei ole sopimusta varhennetusta eläkeiästä. Irtisanomiskorvaus on enintään 15 kuukauden palkkaa vastaava korvaus, joka sisältää kuuden kuukauden irtisanomisajan palkan.

Hallituksen jäsenen Matti Alahuhdan (toimitusjohtaja 31.3.2014 saakka) eläkevastuuvelan määrä taseessa 31.12.2018 on 6,0 miljoonaa euroa ja KONEen kuukausittain hänelle maksama eläke on 21 843 euroa (joulukuu 2018).

6.2 OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Osakepohjaiset kannustinjärjestelmät

KONEella on käytössä kaksi erillistä osakepohjaista kannustinjärjestelmää. Toinen osakepohjainen kannustinjärjestelmä on suunnattu KONEen ylimmälle johdolle kattaen n. 60 henkilöä (toimitusjohtaja, johtokunta ja muu ylin johto) ja toinen muille erikseen määriteltäville KONEen avainhenkilöille, yhteensä n. 450 henkilölle. Molempien kannustinjärjestelmien mahdollinen palkkio määräytyy hallituksen vuosittain asettamien strategisia tavoitteita tukevien KPI-mittareiden perusteella. Vuonna 2018 palkkio perustui molemmissa kannustinjärjestelmissä saatujen tilausten kehitykseen, huoltoliiketoiminnan kasvuun sekä liikevoittoon. Mahdollinen palkkio maksetaan KONE Oyj:n B-sarjan osakkeina sekä rahana siltä osin, mikä tarvitaan kattamaan osakkeista aiheutuvat verot ja veronluontoiset maksut. Kannustinjärjestelmissä on kahden vuoden pituinen rajoitusjakso. Jos kannustinjärjestelmään kuuluvan henkilön työ- tai toimisuhde päättyy rajoitusjakson aikana, on jo saadut osakkeet palautettava ja oikeus niihin osakkeisiin, joita ei ole vielä saatu, menetetään. Osana ylimmän johdon osakepohjaista kannustinjärjestelmää on asetettu pitkän aikavälin tavoite omistukselle. Omistustavoite johtokunnan jäsenille on, että jäsenet omistaisivat KONEen osakkeita vähintään viiden vuoden peruspalkkaa vastaavan määrän. Muille ylimmän johdon edustajille omistustavoite on vähintään kahden vuoden peruspalkkaa vastaava määrä.

Osana aikaisempaa osakepohjaista kannustinjärjestelmää luovutettiin huhtikuussa 2018 ylimmälle johdolle 372 560 osaketta tilikauden 2017 tavoitteiden toteutumisen perusteella. Tilikauden 2018 aikana luovutetuista osakkeista yhtiölle palautui 4 928 kappaletta. Huhtikuussa 2019 ylimmälle johdolle tullaan luovuttamaan 266 830 osaketta tilikauden 2018 tavoitteiden toteutumisen perusteella. Muille erikseen määriteltäville avainhenkilöille luovutetaan tammikuussa 2021 yhteensä 239 656 osakkeen arvoinen palkkio vähennettynä määrällä, joka tarvitaan kattamaan osakkeista aiheutuvat verot ja veronluontoiset maksut.

Optio-oikeudet

KONE Oyj:llä oli tilikauden 2018 aikana liikkeelle laskettuna kaksi optio-ohjelmaa. Optio-oikeuksilla kannustetaan konsernin avainhenkilöitä pitkäjänteiseen työntekoon omistaja-arvon kasvattamiseksi ja pyritään vahvistamaan heidän sitoutumistaan yritykseen tarjoamalla kansainvälisesti kilpailukykyinen kannustinjärjestelmä. Optio-ohjelmien piiriin eivät kuulu yhtiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, johtokunnan jäsenet eivätkä muut sellaiset avainhenkilöt, jotka olivat ennen vuotta 2016 mukana muissa osakepohjaisissa kannustinohjelmissa kuin optio-ohjelmissa.

Optio-oikeuksia 2014 annettiin yhtiön hallituksen 20. joulukuuta 2013 tekemällä päätöksellä varsinaisen yhtiökokouksen 1. maaliskuuta 2010 antamaan valtuutukseen perustuen. Optio-oikeuksia annettiin noin 530 konsernin avainhenkilölle yhteensä enintään 1 500 000 kappaletta. Kullakin optio-oikeudella voi merkitä yhden (1) B-sarjan uuden osakkeen. Osakkeiden merkintäaika on 1.4.2016–30.4.2018. Osakkeiden merkintäaika alkoi 1.4.2016, ja optio-oikeudet 2014 otettiin julkisen kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilistalla 1.4.2016, koska KONE-konsernin tilikausien 2014–2015 taloudellinen kehitys oli ollut yhtiön hallituksen kokonaisarvion perusteella vähintään yhtä hyvä kuin KONEen merkittävimmillä kilpailijoilla keskimäärin. Tilikauden aikana optio-oikeuksilla 2014 merkittiin yhteensä 865 638 uutta B-sarjan osaketta. Osakemerkinnöistä saatu merkintähinta oli 21,6 miljoonaa euroa tilikauden 2018 aikana.

Optio-oikeuksia 2015 annettiin yhtiön hallituksen 18. joulukuuta 2014 tekemällä päätöksellä varsinaisen yhtiökokouksen 1. maaliskuuta 2010 antamaan valtuutukseen perustuen. Optio-oikeuksia annetaan noin 560 konsernin avainhenkilölle yhteensä enintään 1 500 000 kappaletta. Kullakin optio-oikeudella voi merkitä yhden (1) B-sarjan uuden tai yhtiön hallussa olevan oman osakkeen. Osakkeiden merkintäaika on 1.4.2017–30.4.2019. Osakkeiden merkintäaika alkoi 1.4.2017, ja optio-oikeudet 2015 otettiin julkisen kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilistalla 1.4.2017, koska KONE-konsernin tilikausien 2015–2016 taloudellinen kehitys on ollut yhtiön hallituksen kokonaisarvion perusteella vähintään yhtä hyvä kuin KONEen merkittävimmillä kilpailijoilla keskimäärin. Tilikauden aikana optio-oikeuksilla 2015 merkittiin yhteensä 46 622 uutta B-sarjan osaketta. Osakemerkinnöistä saatu merkintähinta oli 1,4 miljoonaa euroa tilikauden 2018 aikana. Osakkeen alkuperäinen merkintähinta optio-oikeudella oli 36,20 euroa osakkeelta, minkä lisäksi merkintähintaa alennetaan ehtojen mukaisissa tapauksissa, muun muassa ennen osakkeiden merkintää tapahtuvien osingonjakojen määrällä. Merkintähintana 31. joulukuuta 2018 on 30,40 euroa osakkeelta.

Optio-oikeudet	Optio-ohjelmien perusteella henkilöstölle myönnetyt	Henkilöstölle myönnetyistä toteuttamatta olevat optio-oikeudet	Tytäryhtiön hallussa olevat 31.12.2018	B-osakkeiden määrä, jonka yksi optio-oikeus oikeuttaa merkitsemään	Osake-merkintä-hinta, e	Osakkeiden merkintäaika
2014	1 367 000	-	-	1	25,00	1.4.2016–30.4.2018
2015	1 409 000	1 309 303	131 000	1	30,40	1.4.2017–30.4.2019
Yhteensä	3 471 000	1 309 303	131 000			

Ulkona olevien optio-oikeuksien määrän muutos	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Ulkona olevien optio-oikeuksien määrä 1.1.	2 225 623	3 020 009
Myönnetyt optio-oikeudet	-	-
Palautetut optio-oikeudet	-	-40 000
Rauenneet optio-oikeudet	-4 060	-
Käytetyt optio-oikeudet	-912 260	-754 386
Ulkona olevien optio-oikeuksien määrä 31.12.	1 309 303	2 225 623
Toteutettavissa olevat optio-oikeudet 31.12.	1 309 303	2 225 623

Optio-ohjelmien arvonmääritys on tehty käyttäen Black-Scholes -arvonmääritysmallia. Käypien arvojen määritysparametrejä ovat:

	2015	2014
Osakehinta myöntämishetkellä, e	37,37	32,40
Alkuperäinen merkintähinta, e	36,20	31,80
Voimassaoloaika (vuotta)	4,4	4,4
Odotettu volatiliteetti, %	24	24
Riskitön korko, %	0,6	1,9
Myöntämispäivänä määritelty option käypä arvo, e	8,44	7,83

Osakkeen merkintähintaa alennetaan ennen osakemerkintää päätettävien osinkojen määrällä kunkin osingonjaon täsmäytyspäivänä.

Laadintaperiaatteet

Osakeperusteiset maksut

Optio-ohjelmien optio-oikeudet on arvostettu käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä oikeuden syntymisajanjakson aikana. Kuluksi kirjattava määrä perustuu konsernin arvioon niiden optioiden määrästä, joihin odotetaan syntyvän oikeus syntymisajanjakson aikana. Käypä arvo määritetään Black-Scholes-hinnoittelumallilla. Ei-markkinaperusteisten ehtojen vaikutuksia ei sisällytetä option käypään arvoon, vaan ne otetaan huomioon arviossa niiden optioiden määrästä, joihin oletetaan syntyvän oikeus. Konserni päivittää oletuksen lopullisesta optioiden määrästä jokaisena tilinpäätöspäivänä. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Optio-oikeuksia käytettäessä ja annettaessa uusia osakkeita kirjanpidollisen vasta-arvon ylittävä osuus merkintähinnasta kirjataan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Mikäli optio-oikeuksia käytettäessä annetaan hallussa olevia omia osakkeita, merkintähinta kirjataan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

KONEella on käytössä kaksi erillistä osakepohjaista kannustinjärjestelmää konsernin ylimmälle johdolle ja muille avainhenkilöille. Osakepalkkiojärjestelmät sisältävät sekä B-sarjan osakkeina maksettavan että rahana maksettavan etuuden, jos ohjelman ehdot täyttyvät. Osakkeina maksettavan etuuden käypä arvo on osakkeen arvo myöntämishetkellä ja se kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä oikeuden syntymisajanjakson aikana. Kuluksi kirjattava määrä perustuu konsernin arvioon niiden osakkeiden määrästä, joihin odotetaan syntyvän oikeus. Ei-markkinaperusteisten ehtojen vaikutuksia ei sisällytetä etuuksien käypään arvoon, vaan ne otetaan huomioon arviossa jaettavien osakkeiden määrästä. Konserni päivittää oletuksen lopullisesta osakkeiden määrästä jokaisena tilinpäätöspäivänä. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Rahana maksettava etuus on järjestelystä aiheutuvien verojen ja veronluonteisten maksujen määräinen. Se kirjataan velaksi myöntämishetkellä ja jokaisena tilinpäätöshetkenä arvioitujen osakkeina maksettavien etuuksien perusteella ja jaksotetaan kertyneen työajan mukaan. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Osakeperusteiset maksut

Osakeperusteisten maksujen kuluvaikutus, Me	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Osakkeina maksettavat	30,4	17,1
Rahana maksettavat	10,1	19,0

6.3 OIKAISTUA TIETOA LIITTYEN UUSIIN STANDARDEIHIN

KONE on ottanut käyttöön International Accounting Standards Boardin julkistamat standardit IFRS 15, Myyntituotot asiakassopimuksista, ja IFRS 9, Rahoitusinstrumentit, jotka tulivat voimaan 1. tammikuuta 2018 alkaen.

Konsernituloslaskelma

Me	Julkaistu 1.1.-31.12.2017	Oikaisu-vaikutus	Oikaistu 1.1.-31.12.2017
Liikevaihto	8 942,4	-145,7	8 796,7
Kulut ja poistot	-7 725,3	121,0	-7 604,4
Liikevoitto	1 217,1	-24,8	1 192,3
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-0,2		-0,2
Rahoitustuotot	72,2		72,2
Rahoituskulut	-13,9		-13,9
Voitto ennen veroja	1 275,2	-24,8	1 250,4
Verot	-300,1	9,8	-290,2
Tilikauden voitto	975,1	-14,9	960,2
Tilikauden voiton jakautuminen:			
Emoyhtiön osakkeenomistajille	968,0	-12,2	955,8
Määräysvallattomille omistajille	7,1	-2,7	4,4
Yhteensä	975,1	-14,9	960,2
Emoyhtiön osakkeenomistajille tilikauden voitosta laskettu osakekohtainen tulos, e			
Laimentamaton osakekohtainen tulos, e	1,89	-0,03	1,86
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, e	1,88	-0,02	1,86

Laaja konsernituloslaskelma

Me	Julkaistu 1.1.-31.12.2017	Oikaisu-vaikutus	Oikaistu 1.1.-31.12.2017
Tilikauden voitto	975,1	-14,9	960,2
Muut laajan tuloksen erät verovaikutus huomioituna:			
Muuntoero	-203,9	-1,1	-204,9
Ulkomaisten tytäryhtiöiden suojaus	52,8		52,8
Tulevien kassavirtojen suojaus	39,3	0,3	39,6
Erät jotka saatetaan tulevaisuudessa siirtää tulosvaikutteisiksi	-111,7	-0,8	-112,5
Käyvän arvon muutokset	-	-12,2	-12,2
Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus	8,3		8,3
Erät joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi	8,3	-12,2	-3,9
Muut laajan tuloksen erät yhteensä verovaikutus huomioituna	-103,4	-13,0	-116,4
Tilikauden laaja tulos	871,7	-27,9	843,8
Laajan tuloksen jakautuminen:			
Emoyhtiön osakkeenomistajille	864,6	-25,2	839,4
Määräysvallattomille omistajille	7,1	-2,7	4,4
Yhteensä	871,7	-27,9	843,8

Konsernitase

Varat, Me	Julkaistu 31.12.2017	Oikaisu-vaikutus	Oikaistu 31.12.2017	Julkaistu 1.1.2017	Oikaisu-vaikutus	Oikaistu 1.1.2017
Pitkäaikaiset varat						
Liikearvo	1 325,5		1 325,5	1 371,8		1 371,8
Muut aineettomat hyödykkeet	274,5		274,5	292,9		292,9
Aineelliset hyödykkeet	377,0		377,0	368,3		368,3
Osuudet osakkuusyhtiöissä	1,4		1,4	5,0		5,0
Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	114,5	18,5	133,0	124,9	20,2	145,1
Pitkäaikaiset lainasaamiset	0,7		0,7	7,4		7,4
Työsuhde-etuudet	11,5		11,5	-		-
Laskennalliset verosaamiset	268,3	-5,0	263,3	318,4	-15,7	302,7
Pitkäaikaiset varat yhteensä	2 373,4	13,5	2 386,9	2 488,5	4,6	2 493,1
Lyhytaikaiset varat						
Vaihto-omaisuus	1 244,6	-617,8	626,8	1 373,5	-815,5	558,0
Myyntisaamiset	1 608,7	302,1	1 910,8	1 573,7	328,2	1 901,9
Siirtosaamiset	378,3	26,2	404,5	368,4	86,2	454,7
Tuloverosaamiset	67,5		67,5	61,4		61,4
Lyhytaikaiset talletukset ja lainasaamiset	1 568,8		1 568,8	1 496,6		1 496,6
Rahavarat	496,5		496,5	589,2		589,2
Lyhytaikaiset varat yhteensä	5 364,4	-289,4	5 075,0	5 462,8	-401,0	5 061,7
Varat yhteensä	7 737,8	-275,9	7 461,9	7 951,3	-396,5	7 554,8

Oma pääoma ja velat, Me	Julkaistu 31.12.2017	Oikaisu-vaikutus	Oikaistu 31.12.2017	Julkaistu 1.1.2017	Oikaisu-vaikutus	Oikaistu 1.1.2017
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma						
Osakepääoma	65,9		65,9	65,8		65,8
Ylikurssirahasto	100,3		100,3	100,3		100,3
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	205,8		205,8	166,1		166,1
Arvonmuutos- ja suojausrahasto	17,5	18,8	36,2	-11,4	20,2	8,9
Muuntoero	81,2	-15,3	65,9	221,8	-3,8	218,0
Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus	-105,2		-105,2	-113,5		-113,5
Kertyneet voittovarat	2 528,6	116,3	2 644,9	2 353,8	128,5	2 482,3
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	2 894,2	119,8	3 013,9	2 782,9	144,9	2 927,8
Määräysvallattomien omistajien osuudet	13,3	1,7	15,0	12,7	4,9	17,6
Oma pääoma yhteensä	2 907,4	121,5	3 028,9	2 795,6	149,8	2 945,4
Pitkäaikainen vieras pääoma						
Lainat	194,7		194,7	203,1		203,1
Eläkevastuut	152,2		152,2	176,7		176,7
Laskennalliset verovelat	136,1	7,7	143,8	154,2	5,8	160,1
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	483,0	7,7	490,7	534,0	5,8	539,9
Varaukset	142,3	-4,4	137,9	183,2	-3,6	179,6
Lyhytaikainen vieras pääoma						
Pitkäaikaisten lainojen seuraavan vuoden lyhennykset	14,9		14,9	14,1		14,1
Muut lyhytaikaiset velat	25,5		25,5	11,6		11,6
Saadut ennakot ja myynnin jaksotukset	1 806,1	-401,6	1 404,6	1 976,9	-548,2	1 428,6
Ostovelat	705,1		705,1	743,3		743,3
Siirtovelat	1 568,3	0,9	1 569,2	1 610,0	-0,3	1 609,7
Tuloverovelat	85,1	0,0	85,1	82,5		82,5
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	4 205,0	-400,6	3 804,4	4 438,5	-548,5	3 890,0
Oma pääoma ja velat yhteensä	7 737,8	-275,9	7 461,9	7 951,3	-396,5	7 554,8

Emoyhtiön tuloslaskelma

e	Liite	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Liikevaihto	1	593 871 070,64	621 061 408,55
Liiketoiminnan muut tuotot	2	25 666 847,17	9 671 765,57
Materiaalit ja palvelut		-1 233 546,46	-2 328 883,71
Henkilöstökulut	3	-129 355 873,58	-111 196 413,57
Poistot ja arvonalentumiset	4	-14 940 135,34	-15 639 564,29
Liiketoiminnan muut kulut	5	-354 524 056,93	-337 497 075,77
Liikevoitto		119 484 305,50	164 071 236,78
Rahoitustuotot ja -kulut	6	934 459 136,06	909 392 380,94
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		1 053 943 441,56	1 073 463 617,72
Tilinpäätössiirrot	7	45 451 199,81	43 026 346,49
Tuloverot		-33 164 225,18	-61 515 000,19
Laskennalliset verot		1 754 214,95	-364 724,45
Tilikauden voitto		1 067 984 631,14	1 054 610 239,57

Emoyhtiön tase

Vastaavaa, e	Liite	31.12.2018	31.12.2017
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	8	22 054 776,21	24 793 418,21
Aineelliset hyödykkeet	9	35 607 837,12	37 247 988,84
Sijoitukset			
Osuudet saman konsernin yrityksissä	10	2 622 075 436,86	3 101 687 644,51
Muut sijoitukset	11	2 463 349,44	2 458 313,53
		2 624 538 786,30	3 104 145 958,04
Pysyvät vastaavat yhteensä		2 682 201 399,63	3 166 187 365,09
Vaihtuvat vastaavat			
Pitkäaikaiset saamiset	12		
Lainasaamiset		294 961 244,54	288 201 972,82
		294 961 244,54	288 201 972,82
Lyhytaikaiset saamiset	13		
Myyntisaamiset		164 065 346,70	100 395 362,37
Lainasaamiset		790 528 125,41	645 974 457,65
Laskennallinen verosaaminen		5 320 730,58	3 513 515,63
Muut saamiset		19 712 448,13	20 161 177,34
Siirtosaamiset		192 499 735,05	165 951 830,76
		1 172 126 385,87	935 996 343,75
Rahoitusarvopaperit		894 779 989,76	1 238 319 601,37
Rahat ja pankkisaamiset		203 365 928,35	191 129 258,83
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		2 565 233 548,52	2 653 647 176,77
Vastaavaa yhteensä		5 247 434 948,15	5 819 834 541,86

Vastattavaa, e	Liite	31.12.2018	31.12.2017
Oma pääoma			
Osakepääoma		66 011 583,40	65 897 550,89
Ylikurssirahasto		100 328 064,58	100 328 064,58
Muut rahastot			
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		237 735 404,86	198 898 316,07
Edellisten tilikausien voitto		1 147 402 699,36	941 984 996,16
Tilikauden voitto		1 067 984 631,14	1 054 610 239,57
Oma pääoma yhteensä	14	2 619 462 383,34	2 361 719 167,27
Poistoero		10 060 052,72	9 571 002,53
Tilinpäätössiirtojen kertymä		10 060 052,72	9 571 002,53
Pakolliset varaukset	15	3 340 639,69	3 375 680,01
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma	16		
Lainat		474 767 206,98	708 347 158,22
		474 767 206,98	708 347 158,22
Lyhytaikainen vieras pääoma	17		
Ostovelat		108 140 108,74	71 383 509,04
Lainat		1 863 570 717,77	2 525 063 054,23
Laskennallinen verovelka		1 075 000,00	1 022 000,00
Muut velat		21 501 072,29	17 069 514,97
Siirtovelat		145 517 766,62	122 283 455,59
		2 139 804 665,42	2 736 821 533,83
Vieras pääoma yhteensä		2 614 571 872,40	3 445 168 692,05
Vastattavaa yhteensä		5 247 434 948,15	5 819 834 541,86

Emoyhtiön rahoituslaskelma

e	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Myyntitulot	483 553 600,60	644 362 307,09
Liiketoiminnan muut tuotot	21 217 380,57	9 667 016,72
Ostot, palkat ja muut menot	-380 255 692,61	-503 151 009,04
Rahoitustulot ja -menot	953 364 815,16	846 951 349,01
Maksetut verot	-44 696 611,90	-56 630 588,35
Muut rahoituserät	-10 157 335,12	62 333 058,69
Liiketoiminnan rahavirta	1 023 026 156,70	1 003 532 134,12
Käyttöomaisuushankinnat	-10 568 732,16	-17 163 661,10
Käyttöomaisuusmyynnit	41 612,91	2 600,00
Sijoitukset tytäryhtiöosakkeisiin	-13 471 956,51	-9 000,00
Tytäryhtiöosakkeiden myynnit ja vähennykset	497 492 630,76	-
Investointien rahavirta	473 493 555,00	-17 170 061,10
Omien osakkeiden hankinta	-	-
Oman pääoman lisäys (optio-oikeudet)	23 058 258,80	24 867 778,65
Lyhytaikaisten velkojen nettomuutos	-275 544 315,75	87 055 703,48
Pitkäaikaisten velkojen nettomuutos	-619 527 971,95	-102 220 267,35
Voitonjako	-849 192 536,37	-795 400 826,77
Saadut konserniavustukset	44 800 000,00	50 700 000,00
Muut rahoitustoiminnan erät	192 123 523,09	-271 955 146,89
Rahoituksen rahavirta	-1 484 283 042,18	-1 006 952 758,88
Rahavarojen muutos	12 236 669,52	-20 590 685,86
Rahavarat 1.1.	191 129 258,83	211 719 944,69
Rahavarat 31.12.	203 365 928,35	191 129 258,83
Rahavarojen muutos	12 236 669,52	-20 590 685,86
Tilikauden voiton yhteys liiketoiminnan rahavirtaan		
Tilikauden voitto	1 067 984 631,14	1 054 610 239,57
Poistot	14 940 135,34	15 639 564,29
Muut oikaisut	-28 588 062,19	-32 070 581,73
Tulo ennen käyttöpääomaerien muutosta	1 054 336 704,29	1 038 179 222,13
Saamisten muutos	-91 496 124,36	-27 825 822,30
Velkojen muutos	60 185 576,77	-6 821 265,71
Liiketoiminnan rahavirta	1 023 026 156,70	1 003 532 134,12

Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

KONE Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolainsäädännön periaatteiden mukaisesti. Tilinpäätös on laadittu 12 kuukauden ajalta tilikaudelta 1.1.–31.12.2018.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan alun perin tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä avoimina olevat ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat arvostetaan käyttäen tilinpäätöspäivän kursseja.

Ulkomaanrahan määräisten lainojen, talletusten ja muiden tase-erien arvon muutokset kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Johdannaisinstrumentit

Valuutta- ja korkoriskien sekä sähkön hintaa koskevan hyödykeriskin suojaamiseksi tehdyt johdannaissopimukset kirjataan alun perin sopimushetkellä käypään arvoon ja arvostetaan myöhemmin käypään arvoon. Valuuttatermiinien käypä arvo lasketaan diskonttaamalla sopimusten ennakoidut rahavirrat kyseisten valuuttojen arvostushetken mukaisilla markkinakorkokäyrillä ja laskemalla diskontattujen arvojen euromääräinen erotus. Sähköjohdannaisten käypä arvo perustuu arvostuspäivän noteerattuihin markkinahintoihin sähkömarkkinoilla. Johdannaisinstrumenttien käyvät arvot on ilmoitettu liitteessä 19.

Ulkomaanrahanmääräisten lainasaamisten, talletusten, sijoitusten ja rahoitusvelkojen valuuttakurssimuutoksia vastaan tehtyjen valuuttajohdannaisten käypien arvojen muutos kirjataan tuloslaskelmaan rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Tulevia sähkönostoja varten tehtyjen sähkötermiinien käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan materiaaliostojen oikaisueräksi.

Tuloutusperiaate

Saadut korvaukset aineettoman omaisuuden käyttöön liittyen tuloutetaan suoriteperusteisesti tehtyjen sopimusten perusteella. Palvelun myynti tuloutetaan, kun palvelu on suoritettu tai työ on tehty.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja kehitysmenot kirjataan kuluksi toteutumishetkellä.

Eläkkeet

Emoyhtiön lakisääteinen eläketurva on hoidettu ulkopuolisessa eläkevakuutusyhtiössä. Suoritukset eläketurvaan liittyen kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jota veloitus koskee.

Vuokrasopimukset

Vuokrasopimuksiin liittyvät maksut jaksotetaan tuloslaskelmaan kuluksi vuokra-ajalle. Vuokrasopimusten jäljellä olevat vuokravastuut on esitetty liitteessä 18.

Verot

Verokulu sisältää tilikauden tulokseen perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisut sekä laskennallisten verojen muutoksen. Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan kaikista varojen ja velkojen kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetken tai arvioidun veronmaksuhetken verokannan mukaisesti.

Varovaisuuden periaatteen mukaisesti jaksotuseroista johtuva laskennallinen verovelka otetaan huomioon kokonaisuudessaan ja laskennallinen verosaaminen todennäköisesti toteutuvan verohyödyn suuruisena.

Pysyvät vastaavat

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet esitetään alkuperäisten hankintamenojen ja kertyneiden poistojen erotuksena. Suunnitelman mukaiset tasapoistot lasketaan todennäköisen arvioidun taloudellisen pitoajan perusteella seuraavasti:

Rakennukset	5–40 vuotta
Koneet ja kalusto	4–10 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	4–10 vuotta

Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Yhtiön pysyvien vastaavien sijoituksissa olevat tytäryhtiöosakkeet sekä muut osakkeet ja osuudet on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempaan käypään arvoon.

Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset ovat vastaisia menoja, joiden suorittamiseen emoyhtiö on sitoutunut ja joista ei todennäköisesti kerry niitä vastaavaa tuloa, tai vastaisia menetyksiä, joiden toteutumista on pidettävä ilmeisenä.

Rahoitusriskien ja -instrumenttien hallinta

KONE Oyj:n liiketoimintaan liittyy rahoitusriskejä kuten valuutta-, korko-, maksuvalmius- ja luottoriskejä. Näitä riskejä hallinnoidaan noudattaen KONEen rahoituspolitiikkaa. Emon rahoitusriskit eivät olennaisesti eroa konsernin rahoitusriskeistä katso luvut 2.4 ja 5.3.

Rahavarat

Rahat ja pankkisaamiset sisältävät käteisvarat ja rahat pankkitileillä. Käytetyt tililuotot on esitetty muissa lyhytaikaisissa veloissa.

Osakeperusteiset maksut

KONEella on käytössä kaksi erillistä osakepohjaista kannustinjärjestelmää yhtiön ylimmälle johdolle ja muille avainhenkilöille. Osakepalkkiojärjestelmät sisältävät sekä B-sarjan osakkeina maksettavan että rahana maksettavan etuuden, jos ohjelman ehdot täyttyvät. Osakkeina maksettavan etuuden käypä arvo on osakkeen arvo myöntämishetkellä ja se kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä oikeuden syntymisajanjakson aikana. Kuluksi kirjattava määrä perustuu yhtiön arvioon niiden osakkeiden määrästä, joihin odotetaan syntyvän oikeus. Ei-markkinaperusteisten ehtojen vaikutuksia ei sisällytetä etuuksien käypään arvoon, vaan ne otetaan huomioon arviossa jaettavien osakkeiden määrästä. Yhtiö päivittää oletuksen lopullisesta osakkeiden määrästä jokaisena tilinpäätöspäivänä. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Rahana maksettava etuus on järjestelystä aiheutuvien verojen ja veronluonteisten maksujen määräinen. Se kirjataan velaksi myöntämishetkellä ja jokaisena tilinpäätöshetkenä arvioitujen osakkeina maksettavien etuuksien perusteella ja jaksotetaan kertyneen työajan mukaan. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

Tuloslaskelman liitetiedot

1. LIIKEVAIHTO

Myynti konserniyhtiöille oli 593 871,1 (621 061,4) tuhatta euroa, joka koostuu korvauksista aineettomien oikeuksien käytöstä.

2. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

1 000 e	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Saadut avustukset	1 702,4	1 152,9
Energian edelleenveloitus	1 876,9	1 657,0
Palveluveloitukset	753,9	1 610,7
Muut	21 333,7	5 251,1
Yhteensä	25 666,8	9 671,8

3. HENKILÖSTÖKULUT

1 000 e	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Palkat ja palkkiot	111 614,7	94 212,1
Eläkekulut	15 335,4	13 935,2
Muut henkilösivukulut	2 405,8	3 049,1
Yhteensä	129 355,9	111 196,4

Hallitukselle ja toimitusjohtajalle on tilikauden 2018 aikana maksettu palkkaa ja palkkioita yhteensä 5 782,0 (5 959,7) tuhatta euroa. Emoyhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin 1 045 toimihenkilöä (951).

4. POISTOT

1 000 e	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Aineettomat oikeudet	336,1	447,7
Muut pitkävaikutteiset menot	8 999,6	10 338,8
Rakennukset	1 271,2	1 053,8
Koneet ja kalusto	4 333,2	3 799,2
Yhteensä	14 940,1	15 639,6

5. TILINTARKASTAJIEN PALKKIOT

1 000 e	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Tilintarkastus	551,0	734,8
Tilintarkastajien lausunnot	11,3	13,4
Veroneuvonta	-	-
Muut palvelut	162,5	12,1
Yhteensä	724,9	760,3

6. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

1 000 e	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Osinkotuotot konserniyhtiöiltä	945 208,7	813 057,4
Muut osinkotuotot	1,4	2,0
Korkotuotot konserniyhtiöiltä	8 550,8	2 565,5
Korkotuotot muilta	32 714,3	56 587,9
Korkokulut konserniyhtiöille	-29 156,9	-26 110,9
Korkokulut muille	-4 051,1	-2 245,4
Muut rahoitustuotot ja -kulut	-18 808,0	65 535,9
Yhteensä	934 459,1	909 392,4

7. TILINPÄÄTÖSSIIRROT

1 000 e	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Poistoeron muutos	-489,1	-1 773,7
Saadut konserniavustukset	45 940,3	44 800,0
Yhteensä	45 451,2	43 026,3

Taseen liitetiedot

8. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

1.1.–31.12.2018, 1 000 e	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikut-teiset menot	Maksetut ennakot	Yhteensä
1.1.2018				
Alkuperäinen hankintameno	4 313,6	112 886,7	1 866,4	119 066,7
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-3 258,6	-91 014,6	-	-94 273,2
Tasearvo kauden alussa	1 055,0	21 872,1	1 866,4	24 793,4
Tasearvo kauden alussa	1 055,0	21 872,1	1 866,4	24 793,5
Lisäykset	189,5	6 407,6	-	6 597,1
Vähennykset	-	-	-	-
Uudelleenluokittelut	-	-	-	-
Poistot	-336,1	-8 999,6	-	-9 335,7
Tasearvo kauden lopussa	908,4	19 280,0	1 866,4	22 054,8
31.12.2018				
Alkuperäinen hankintameno	4 313,6	112 886,7	1 866,4	119 066,7
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-3 405,2	-93 606,7	-	-97 011,9
Tasearvo kauden lopussa	908,4	19 280,0	1 866,4	22 054,8

1.1.–31.12.2017, 1 000 e	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikut-teiset menot	Maksetut ennakot	Yhteensä
1.1.2017				
Alkuperäinen hankintameno	4 142,8	105 289,9	1 269,1	110 701,8
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-2 810,9	-81 857,3	-	-84 668,2
Tasearvo kauden alussa	1 331,9	23 432,6	1 269,1	26 033,6
Tasearvo kauden alussa	1 331,9	23 432,6	1 269,1	26 033,6
Lisäykset	170,8	7 601,1	2 031,4	9 803,2
Vähennykset	-	-256,9	-	-256,9
Uudelleenluokittelut	-	1 434,1	-1 434,1	0,0
Poistot	-447,7	-10 338,8	-	-10 786,6
Tasearvo kauden lopussa	1 055,0	21 872,1	1 866,4	24 793,3
31.12.2017				
Alkuperäinen hankintameno	4 313,6	112 886,7	1 866,4	119 066,7
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-3 258,6	-91 014,6	-	-94 273,3
Tasearvo kauden lopussa	1 055,0	21 872,1	1 866,4	24 793,4

9. AINEELLISET HYÖDYKKEET

1.1.–31.12.2018, 1 000 e	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
1.1.2018					
Alkuperäinen hankintameno	182,3	29 797,3	34 686,2	23,3	64 689,1
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-	-7 244,5	-20 196,6	-	-27 441,1
Tasearvo kauden alussa	182,3	22 552,8	14 489,6	23,3	37 248,0
Tasearvo kauden alussa	182,3	22 552,8	14 489,6	23,3	37 248,0
Lisäykset	-	494,1	3 465,7	4,5	3 964,3
Vähennykset	-	-	-	-	-
Uudelleenluokittelut	-	23,3	-	-23,3	-
Poistot	-	-1 271,1	-4 333,3	-	-5 604,4
Tasearvo kauden lopussa	182,3	21 799,2	13 621,8	4,5	35 607,8
31.12.2018					
Alkuperäinen hankintameno	182,3	29 797,3	34 686,2	23,3	64 689,1
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-	-7 998,2	-21 064,3	-18,8	-29 081,3
Tasearvo kauden lopussa	182,3	21 799,2	13 621,8	4,5	35 607,8

1.1.–31.12.2017, 1 000 e	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
1.1.2017					
Alkuperäinen hankintameno	182,3	16 823,7	30 627,2	11 040,4	58 673,7
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-	-6 203,1	-17 796,1	-	-23 999,2
Tasearvo kauden alussa	182,3	10 620,6	12 831,1	11 040,4	34 674,5
Tasearvo kauden alussa	182,3	10 620,6	12 831,1	11 040,4	34 674,4
Lisäykset	-	1 980,8	5 523,4	23,3	7 527,5
Vähennykset	-	-9,6	-91,3	-	-100,9
Uudelleenluokittelut	-	11 016,4	24,0	-11 040,4	-
Poistot	-	-1 055,3	-3 797,6	-	-4 853,0
Tasearvo kauden lopussa	182,3	22 552,9	14 489,5	23,3	37 248,0
31.12.2017					
Alkuperäinen hankintameno	182,3	29 797,3	34 686,2	23,3	64 689,1
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-	-7 244,5	-20 196,6	-	-27 441,1
Tasearvo kauden lopussa	182,3	22 552,9	14 489,5	23,3	37 248,0

10. OSUUDET SAMAN KONSERNIN YRITYKSISSÄ

1 000 e	31.12.2018	31.12.2017
Tasearvo 1.1.	3 101 687,6	3 101 994,7
Lisäykset	13 472,0	9,0
Vähennykset	-493 084,2	-316,0
Uudelleenluokittelut	-	-
Tasearvo 31.12.	2 622 075,4	3 101 687,6

11. MUUT SIJOITUKSET

1 000 e	31.12.2018	31.12.2017
Tasearvo 1.1.	2 458,3	2 460,3
Lisäykset	7,4	-
Vähennykset	-2,4	-2,0
Uudelleenluokittelut	-	-
Tasearvo 31.12.	2 463,3	2 458,3

12. PITKÄAIKAISET SAAMISET

1 000 e	31.12.2018	31.12.2017
Lainasaamiset konserniyhtiöiltä	293 961,2	287,502.0
Lainasaamiset ulkopuolisilta	1 000,0	700.0
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	294 961,2	288,202.0

13. LYHYTAIKAISET SAAMISET

Saamiset konserniyhtiöltä, 1 000 e	31.12.2018	31.12.2017
Myyntisaamiset	163 262,2	99 989,0
Lainasaamiset	790 528,1	645 974,5
Siirtosaamiset	129 060,9	119 293,1
Yhteensä	1 082 851,2	865 256,5

Saamiset ulkopuolisilta, 1 000 e	31.12.2018	31.12.2017
Myyntisaamiset	803,2	406,4
Muut saamiset	19 712,4	20 161,2
Siirtosaamiset	63 438,8	46 658,7
Yhteensä	83 954,4	67 226,3
Laskennallinen verosaaminen	5 320,7	3 513,5
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	1 172 126,4	935 996,3

Siirtosaamisten olennaiset erät, 1 000 e	31.12.2018	31.12.2017
Johdannaisvarat	34 814,0	36 745,4
Verojaksotukset	10 904,4	1 764,6
Laskuttamattomat saamiset	73 280,0	64 042,4
Konserniavustus	47 364,3	44 800,0
Muut	26 137,2	18 599,4
Yhteensä	192 499,7	165 951,8

14. OMA PÄÄOMA JA SEN MUUTOKSET

1 000 e	Osake-pääoma	Ylikurssi-rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarat	Tilikauden voitto	Yhteensä
Tasearvo 1.1.2018	65 897,6	100 328,1	198 898,3	-217 820,5	2 214 415,7		2 361 719,2
Voitonjako					-849 192,5		-849 192,5
Omien osakkeiden hankinta							-
Optio- ja osakepalkitseminen	114,0		38 837,1	14 494,6	-14 494,6		38 951,1
Tilikauden voitto						1 067 984,6	1 067 984,6
Tasearvo 31.12.2018	66 011,6	100 328,1	237 735,4	-203 325,9	1 350 728,6	1 067 984,6	2 619 462,4

Vapaa oma pääoma sisältää sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston, kertyneet voittovarat omilla osakkeilla vähennettynä sekä tilikauden voiton. Tilikauden päättyessä vapaa oma pääoma oli 2 453 122 735,36 (2 195 493 551,80) euroa.

1 000 e	Osake-pääoma	Ylikurssi-rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarat	Tilikauden voitto	Yhteensä
Tasearvo 1.1.2017	65 771,1	100 328,1	159 080,5	-236 688,3	1 974 074,2		2 062 565,5
Voitonjako					-795 400,8		-795 400,8
Omien osakkeiden hankinta							-
Optio- ja osakepalkitseminen	126,4		39 817,9	18 867,8	-18 867,8		39 944,3
Tilikauden voitto						1 054 610,2	1 054 610,2
Tasearvo 31.12.2017	65 897,6	100 328,1	198 898,3	-217 820,5	1 159 805,5	1 054 610,2	2 361 719,2

15. PAKOLLISET VARAUKSET

1 000 e	31.12.2018	31.12.2017
Takuuvaraukset	3 340,6	3 375,7
Yhteensä	3 340,6	3 375,7

16. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Velat konserniyhtiöille, 1 000 e	31.12.2018	31.12.2017
Velat, jotka erääntyvät 1–5 vuoden kuluessa	314 767,2	548 347,2
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua	-	-
Yhteensä	314 767,2	548 347,2

Velat ulkopuolisille, 1 000 e	31.12.2018	31.12.2017
Velat, jotka erääntyvät 1–5 vuoden kuluessa	160 000,0	160 000,0
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua	-	-
Yhteensä	160 000,0	160 000,0
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	474 767,2	708 347,2

17. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Velat konserniyhtiöille, 1 000 e	31.12.2018	31.12.2017
Ostovelat	43 917,5	21 198,4
Lainat	1 863 570,7	2 525 063,1
Siirtovelat	68 475,4	57 220,7
Yhteensä	1 975 963,6	2 603 482,2

Velat ulkopuolisille, 1 000 e	31.12.2018	31.12.2017
Ostovelat	64 222,6	50 185,1
Muut velat	21 501,1	17 069,5
Siirtovelat	77 042,3	65 062,7
Yhteensä	162 766,0	132 317,3
Laskennallinen verovelka	1075,0	1022,0
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	2 139 804,7	2 736 821,5

Siirtovelkojen olennaiset erät, 1 000 e	31.12.2018	31.12.2017
Palkka- ja sosiaalikustannusjaksotukset	24 587,8	22 616,3
Johdannaisvelat	33 143,1	26 423,9
Muut	87 786,8	73 243,3
Yhteensä	145 517,8	122 283,5

18. VASTUUT

1 000 e	31.12.2018	31.12.2017
Takaukset		
Konserniyhtiöiden puolesta	2 652 924,0	2 147 102,0
Muiden puolesta	89,6	98,0
Leasingvastuut		
Seuraavana vuonna	6 500,0	6 216,0
Yli vuoden kuluttua	10 627,0	13 365,0
Muut vastuut	2 687,7	2 990,6
Yhteensä	2 672 828,3	2 169 771,6

19. JOHDANNAISSOPIMUKSET

Johdannaissopimusten käyvät arvot, 1 000 e	31.12.2018	31.12.2017
Valuuttatermiinit ulkopuolisten kanssa	3 599,8	19 217,5
Valuuttatermiinit konserniyhtiöiden kanssa	-1 928,9	-8 630,6
Sähkötermiinit	-	-265,1
Yhteensä	1 670,9	10 321,8

Johdannaissopimusten nimellisarvot, 1 000 e	31.12.2018	31.12.2017
Valuuttatermiinit ulkopuolisten kanssa	2 450 309,3	2 087 610,8
Valuuttatermiinit konserniyhtiöiden kanssa	742 174,7	820 761,9
Sähkötermiinit	-	950,6
Yhteensä	3 192 484,0	2 909 323,3

Johdannaissopimukset on tehty suojaustarkoituksessa KONE konsernin valuuttasuojauspolitiikan mukaisesti ja arvostettu käypään arvoon. Johdannaiset luokitellaan käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin ja velkoihin. Valtaosa valuuttatermiineistä eräänty vuoden kuluessa. Valuuttatermiinien käyvät arvot lasketaan johtamalla ne aktiivisilta markkinoilta saaduista hintatiedoista ja käyttämällä yleisesti tunnettuja arvostusmalleja.

Rahoitusriskien hallinnasta on kerrottu konsernitilinpäätöksen liitteessä 2.4 ja 5.3.

Tytäryhtiöt

TYTÄRYHTIÖT, 31.12.2018

		Omistusosuus %	
Maa/alue	Yhtiö	Konserni	Emoyhtiö
Alankomaat	Hissi B.V.	100	
	KONE B.V.	100	
	KONE Deursystemen B.V.	100	
	Kone Finance Holding B.V.	100	
	Kone Holland B.V.	100	53,2
	KONE Markus B.V.	100	
	KONE Nederland Holding B.V.	100	
	Waldoor B.V.	100	
Andorra	KONE Ascensors i Escales, S.A.	100	
Australia	KONE Elevators Employee Benefits Pty Limited	100	
	KONE Elevators Pty Limited	100	
	KONE Holdings (Australia) Limited	100	
Bahrain	KONE Bahrain S.P.C.	0	
	KONE Elevators S.P.C.	0	
Belgia	KONE Belgium S.A.	100	99,99
	KONE International N.V.	100	99,99
Bosnia	KONE d.o.o. Sarajevo	100	
Bulgaria	KONE EOOD	100	100
Egypti	KONE LLC	100	
Espanja	Ascensores Muralla, S.A.	100	
	Ascensores R Casado, S.A.	100	
	Citylift S.A.	80	
	Instalación y Mantenimiento Ascensores MP Baleares, S.L	80	
	KONE Elevadores, S.A.	100	99,99
	Marvi Ascensores S.L	100	
Etelä-Afrikka	KONE Elevators South Africa (Pty) Ltd.	100	
Filippiinit	Elevators Philippines Construction, Inc.	40	
	KPI Elevators Inc.	100	
Hong Kong	Ben Fung Machineries & Engineering Ltd.	100	
	KONE Elevator (HK) Ltd.	100	
	Shan On Engineering Company Limited	100	
Indonesia	PT Kone Indo Elevator	100	1
Intia	KONE Elevator India Private Ltd.	100	99,99
Irlanti	Bleasdale Limited	100	
	Direct Lifts Limited	100	
	Ennis Lifts Limited	100	
	Industrial Logistics Limited	100	
	KONE (Ireland) Limited	100	
	Professional Lift & Elevator Services Limited	100	
Islanti	KONE ehf	100	100
Iso-Britannia	21st Century Lifts Limited	100	
	Acre Lifts Limited	100	
	CrownAcre Lifts Limited	100	
	Express Elevators Ltd.	100	
	KONE (NI) Ltd.	100	
	KONE Pension Trustees Ltd.	100	
	KONE Plc.	100	100
	Lift Maintenance Limited	100	
	Rob Willder Lifts Limited	100	
Israel	KONE LTD	100	100
Italia	Cerqueti Servizi S.r.l.	100	
	Cofam S.r.l.	60	

		Omistusosuus %	
Maa/alue	Yhtiö	Konserni	Emoyhtiö
Italia	Elevant Servizi S.r.l.	70	
	Elevatori Bari S.r.l.	80	
	Elevators S.r.l.	60	
	EP Servizi S.r.l.	70	
	Ferrara Ascensori S.r.l.	60	
	Fiore Ascensori S.a.s. di Fiore Donato	100	
	GSB Ascensori S.r.l.	65	
	KONE Industrial S.p.A.	100	100
	KONE S.p.A.	100	26,86
	L.A.M. Lombarda Ascensori Montacarichi S.r.l.	70	
	Mingot S.r.l.	98	
	Nettuno S.r.l.	75	
	Neulift S.r.l.	100	
	Neulift Service Molise S.r.l.	51	
	Neulift Service Triveneto S.r.l.	100	
	Rimma S.r.l.	60	
	Slimpa S.p.A.	100	
	Stel S.r.l.	100	
	Tecnocram S.r.l.	84	
	Tosca Ascensori S.r.l.	66,67	
	Unilift S.r.l.	78,54	
Itävalta	Girula Beteiligungsverwaltungs GmbH	100	
	KONE AG	100	100
Kanada	KONE Inc.	100	
Kenia	KONE Kenya Limited	100	
Kiina	Giant Kone Elevator Co., Ltd.	100	40
	KONE Elevator (Shanghai) Co., Ltd.	100	
	KONE Elevators Co., Ltd.	100	
	Kunshan KONE Industrial Machinery Co., Ltd.	100	100
Kreikka	KONE S.A	100	
Kroatia	KONE d.o.o.	100	
Kypros	Gelco Lifts Ltd	100	
	KONE Elevators Cyprus Limited	100	100
Latvia	SIA KONE Lifti Latvija	100	0,5
Liettua	UAB KONE	100	100
Luxemburg	KONE Luxembourg S.A.R.L.	100	
	Lumico S.A.R.L.	100	100
Makedonia	KONE Makedonija Dooel Skopje	100	
Malesia	Fuji Lift & Escalator Manufacturing Sdn. Bhd.	100	
Malesia	KONE Elevator (M) Sdn. Bhd.	47,85	47,85
	Premier Elevators Sdn. Bhd.	100	100
Marokko	KONE Elevators and Escalators Sarl AU	100	100
Meksiko	KONE Industrial S.A. de C.V.	100	
	KONE Industrial Servicios S.A. de C.V.	100	
	KONE Mexico S.A. de C.V.	100	0,1
Monaco	S.A.M. KONÉ	100	
Montenegro	KONE d.o.o. Podgorica	100	
Norja	KONE Aksjeselskap	100	100
	KONE Rulletrapper AS	100	100
Oman	KONE Assarain LLC	70	
Portugali	EMA – Elevadores, Assistência, Montagem e Reparação Lda.	100	
	KONE Portugal - Elevadores LDA.	100	1
Puola	KONE Sp.z o.o.	100	100
Qatar	KONE Elevators LLC	49	49
Ranska	Ascenseurs Soulier S.N.C.	100	
	ATS-ATPE S.A.S.	99,8	
	Delta Ascenseurs S.A.R.L.	100	
	KONÉ Développement S.N.C.	100	

		Omistusosuus %	
Maa/alue	Yhtiö	Konserni	Emoyhtiö
Ranska	KONÉ Holding France S.A.S.	100	100
	KONÉ S.A.	99,97	
	Prokodis S.A.S.	100	
	R.M.D. Automatismes S.A.S.	100	
	R.M.D. S.A.S.	100	
	Société en Participation KONE ATS	100	
Romania	KONE Ascensorul S.A.	100	99,99
Ruotsi	KONE AB	100	
	KONE Door AB	100	
	KONE Metro AB	100	
	Motala Hissar AB	100	
	Uppsala Hiss Montage och El AB	100	
Saksa	Alois Kasper GmbH	100	
	Janzhoff Aufzüge GmbH	100	
	Klostermann Aufzüge GmbH	100	
	KONE Automatiktüren GmbH	100	
	KONE Escalator Supply Center Europe GmbH	100	
	KONE Garant Aufzug GmbH	100	
	KONE GmbH	100	
	KONE Holding GmbH	100	
	KONE Montage GmbH	100	
	KONE Servicezentrale GmbH	100	
	SK-Fördertechnik GmbH	100	
	WBM Ostfalen-Aufzüge GmbH	100	
	WM Wahl Menzel Aufzugsdienst GmbH	100	
Saudi-Arabia	KONE Areeco Limited	50	10
Serbia	KONE d.o.o. Beograd-Zemun	100	
Singapore	KONE Pte Ltd.	100	
Slovakia	KONE s.r.o.	100	99,91
	KONE SSC s.r.o.	100	100
Slovenia	KONE d.o.o.	100	100
Suomi	Finescal Oy	100	100
	Gigalock Oy	100	
	KONE Capital Oy	100	100
	KONE Care Oy	100	
	KONE Export Oy	100	
	KONE Hissit Oy	100	100
	KONE Industrial Oy	100	100
Sveitsi	KONE (Schweiz) AG	100	100
Taiwan	KONE Elevators Taiwan Co. Ltd.	100	
Tanska	KONE A/S	100	100
Thaimaa	KONE Public Company Limited	84,02	
	Thai Elevators & Escalators Ltd.	74	
	Thai Elevators Holding Ltd.	49	
Tsekki	KONE, a.s.	100	100
	KONE Industrial – koncern s.r.o.	100	100
Turkki	KONE Asansör Sanayi ve Ticaret A.S.	100	
Uganda	KONE Uganda Limited	100	
Ukraina	KONE Lifts LLC	100	
Unkari	KONE Felvono Kft	100	100
Venäjä	JSC KONE Lifts	100	100
Vietnam	KONE Vietnam Limited Liability Company	100	
Viro	AS KONE	100	100
Yhdistyneet Arabiemiraatit	KONE (Middle East) LLC	49	49
Yhdysvallat	ENOK Electrical Company, LLC	100	
	KONE Holdings, Inc.	100	
	KONE Inc.	100	
	Marine Elevators LLC	100	

Voitonjakoehdotus, toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset sekä tilinpäätösmerkintä

Voitonjakoehdotus

Emoyhtiön vapaa oma pääoma 31.12.2018 on 2 453 122 735,36 euroa, josta tilikauden voitto on 1 067 984 631,14 euroa.

Hallitus ehdottaa, että yhtiökokouksen käytettävissä olevista voittovaroista jaetaan osinkoa 1,6475 euroa kutakin ulkona olevaa 76 208 712 A-sarjan osaketta kohden ja 1,65 euroa kutakin ulkona olevaa 439 852 141 B-sarjan osaketta kohden, joten osingonjaon yhteismääräksi ehdotetaan 851 309 885,67 euroa. Jäljelle jäävät jakokelpoiset varat 1 601 812 849,69 euroa jätetään vapaaseen omaan pääomaan.

Osinko ehdotetaan maksettavaksi 7.3.2019.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Helsingissä 24. tammikuuta 2019

Antti Herlin

Jussi Herlin

Matti Alahuhta

Anne Brunila

Iiris Herlin

Ravi Kant

Juhani Kaskeala

Sirpa Pietikäinen

Henrik Ehrnrooth,
Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 24. päivänä tammikuuta 2019

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Pasi Karppinen
KHT

Heikki Lassila
KHT

Tilintarkastuskertomus

KONE Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet KONE Oyj:n (y-tunnus 1927400-1) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2018. Tilinpäätös sisältää:

- konsernitaseen, konsernituloslaskelman, laajan konsernituloslaskelman, laskelman konsernin oman pääoman muutoksista, konsernin rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista
- emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1-kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 2.2.

Tarkastuksen yleinen lähestymistapa

Yhteenveto

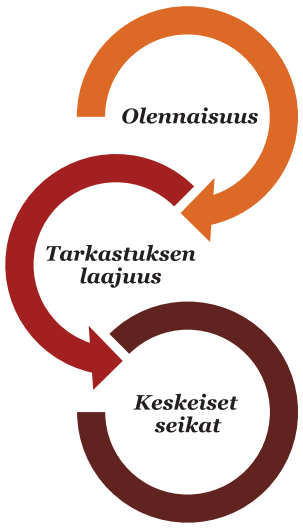

Olennaisuus

- Konsernitilinpäätökselle määritetty olennaisuus oli 52 miljoonaa euroa.

Konsernitarkastuksen laajuus

- Konsernitarkastukseen sisältyi kaikki merkittävät konserniyhtiöt, sekä lisäksi osa pienemmistä konserniyhtiöistä Euroopassa, Aasiassa, Lähi-Idässä ja Pohjois-Amerikassa kattaen valtaosan konsernin liikevaihdosta, varoista ja veloista.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

- Uuden IFRS 15 -standardin käyttöönotto - vuoden 2017 liikevaihdon uudelleenarviointi
- Uuslaite- ja modernisointimyyntien tuloutus

Osana tilintarkastuksen suunnittelua olemme määrittäneet olennaisuuden ja arvioineet riskiä siitä, että tilinpäätöksessä on olennainen virheellisyys. Erityisesti olemme arvioineet alueita, joiden osalta johto on tehnyt subjektiivisia arvioita. Tällaisia ovat esimerkiksi merkittävät kirjanpidolliset arviot, joihin liittyy oletuksia ja tulevien tapahtumien arviointia.

Olennaisuus

Tarkastuksemme suunnitteluun ja suorittamiseen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Tilintarkastuksen tavoitteena on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena olennaista virheellisyyttä. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä. Niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita tilinpäätöksen käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Perustuen ammatilliseen harkintaamme määritimme olennaisuuteen liittyen tiettyjä kvantitatiivisia raja-arvoja, kuten alla olevassa taulukossa kuvatun konsernitilinpäätökselle määritetyn olennaisuuden. Nämä raja-arvot yhdessä kvalitatiivisten tekijöiden kanssa auttoivat meitä määrittämään tarkastuksen kokonaislaajuuden ja yksittäisten tilintarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden sekä arvioimaan virheellisyyksien vaikutusta tilinpäätökseen kokonaisuutena.

Konsernitilinpäätökselle määritetty olennaisuus	52 miljoonaa euroa (edellinen vuosi 60 miljoonaa euroa)
Olennaisuuden määrittämisessä käytetty vertailukohde	5 prosenttia liikevoitosta
Perustelut vertailukohteen valinnalle	Valitsimme olennaisuuden määrittämisen vertailukohteeksi liikevoiton, koska käsityksemme mukaan tilinpäätöksen lukijat käyttävät yleisimmin sitä arvioidessaan konsernin suoriutumista. Valitsimme sovellettavaksi prosenttiosuudeksi 5 %, joka on tilintarkastusstandardeissa yleisesti hyväksyttyjen määrällisten rajojen puitteissa.

Konsernitilinpäätöksen tarkastuksen laajuuden määrittäminen

Tilintarkastuksemme laajuutta määrittäessämme olemme ottaneet huomioon KONE-konsernin rakenteen, toimialan sekä taloudelliseen raportointiin liittyvät prosessit ja kontrollit.

Määrittelimme konserniyhtiöissä vaadittavan työn luonteen, jonka suoritti joko konsernin tilintarkastustiimi tai paikallisen PwC-ketjun tilintarkastajat meidän antamiemme ohjeiden mukaisesti. Konserniyhtiöissä, joita pidimme merkittävinä joko yksittäisen taloudellisen merkittävyytensä tai niiden erityisluonteen takia, suoritettiin tilintarkastus. Nämä tilintarkastukset kattoivat valtaosan konsernin liikevaihdosta, varoista ja veloista. Muiden konserniyhtiöiden osalta suoritettiin tarpeelliseksi katsomiamme erityisiä tarkastustoimenpiteitä tai analyyttisiä tarkastustoimenpiteitä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessamme sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Otamme kaikissa tilintarkastuksissamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän sisältyy arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka	Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa
Uuden IFRS 15 -standardin käyttöönotto - vuoden 2017 liikevaihdon uudelleenarviointi Katso liitetiedot 1, 2.1 ja 6.3 tilinpäätöksestä	
Vuonna 2018 otettiin käyttöön uusi IFRS-standardi, IFRS 15, joka on muuttanut liikevaihdon tuloutuksen säännöksiä ja viitekehystä. Uuden standardin käyttöönotolla on olennainen vaikutus uusien laitteiden ja modernisoinnin volyymiliiketoiminnan myynnin tuloutukseen. Huoltoliiketoiminnan myynnin tuloutus ei muuttunut uuden standardin käyttöönoton myötä, ja pitkäaikaiset suurprojektit on jo aikaisemmin tuloutettu valmistusasteen mukaan, mikä on uuden standardin mukaista. Konserni on ottanut standardin käyttöön täysin takautuvasti.	Tarkastustoimenpiteisiimme sisältyi eri liikevaihtovirtojen kirjanpitokäsittelyn perusteellinen arviointi. Tämä sisälsi sekä sopimusten läpikäyntiä että eri liikevaihtovirtojen ja maiden liiketoimintamallien arviointia. Muodostimme käsityksen myynnin tuloutuksen prosesseista ja kontrolleista sekä käytetyistä IT-järjestelmistä, ja testasimme myynnin tuloutukseen liittyviä keskeisimpiä kontrolleja.

IFRS 15 -standardia sovellettaessa uusien laitteiden ja modernisointiliiketoiminnan liikevaihto raportoidaan valmistusasteen mukaan, joka on kuvattu seuraavassa tilintarkastuksen kannalta keskeisessä seikassa. Uuden standardin käyttöönoton myötä vuoden 2017 liikevaihto sekä konsernitaseet 1.1.2017 ja 31.12.2017 on määritetty uudelleen.

Arviomme mukaan vuoden 2017 liikevaihdon uudelleenarviointiin liittyvät riskit kohdistuvat pääosin vuoden lopussa keskeneräisten projektien valmistusasteeseen, ja sen myötä siihen, miten paljon myyntiä näistä projekteista oli tuloutettu tuohon ajankohtaan mennessä.

Keskityimme vertailutietoihin tehtyihin oikaisuihin, koska ne ovat olennaisia, ja edellä mainittujen liikevaihtovirtojen valmistusasteen mukaiseen myynnin tuloutukseen sisältyy arvionvaraisuutta etenkin kustannusarvioiden osalta.

Tämä seikka on EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisyyden riski.

Aineistotarkastustoimenpiteisiimme vuoden 2017 lopussa avoinna olevien projektien liikevaihtoon liittyen sisältyi:

- valittujen myyntisopimusten läpikäynti ja asianmukaisten tuloutuskriteerien käytön todentaminen varmistuen samalla siitä, että laskennassa käytettyjen projektien liikevaihtoennusteet perustuivat asianmukaisiin sopimuksiin
- valittujen projektien kustannusarvioiden tarkastus hankkimalla käsitys niihin liittyvistä prosesseista sekä arvioimalla kustannusarvioita projektidokumentaation perusteella
- vuoden 2016 lopussa kesken olleiden projektien kustannusarvioiden vertaaminen vuonna 2017 toteutuneisiin kustannuksiin, jotta voisimme arvioida johdon kykyä tehdä luotettavia kustannusennusteita
- liikevaihtoon liittyvien tase-erien ja näihin tehtyjen oikaisujen tarkastus.

Tarkastimme myös otoksen tilikauden 2017 aikaisesta liikevaihdosta.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka	Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Uuslaite- ja modernisointimyyntien tuloutus

Katso liitetiedot 1 ja 2.1 tilinpäätöksestä

Konsernin liikevaihto muodostuu uuslaite-, modernisointi- ja huoltomyynnistä. Liikevaihtovirtojen erilaisesta luonteesta johtuen arvioimme niihin liittyvät riskit eritasoisiksi. Harkintamme mukaan tarkastuksemme painopistealueena oli uuslaite- ja modernisointimyynti huoltomyynnin tulouttamisen ollessa yksinkertaisempaa.

Uuslaite- ja modernisointimyynnin liikevaihto tuloutetaan lähtökohtaisesti valmistusasteen mukaan, jolloin tuloutettu myynti perustuu käynnissä olevan projektin edistymiseen. Valmistusaste määritetään vertaamalla raportointipäivämäärään mennessä toteutuneita kustannuksia projektin arvioituihin kokonaiskustannuksiin. Projektin ensimmäinen tuloutushetki on ajankohta, jolloin laitetoimitus asiakkaan työmaalle tapahtuu. Arviomme mukaan riski liittyy etenkin vuoden 2018 lopussa keskeneräisinä olleiden projektien valmistusasteeseen.

Tilintarkastustoimenpiteemme keskittyivät uuslaite- ja modernisointiliiketoiminnan projektien tuloutukseen, koska se sisältää johdon harkintaan perustuvia arvioita, jotka vaikuttavat tuloutettavan myynnin määrään ja projektien kannattavuuteen.

Tämä seikka on EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c –kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisyyden riski.

Uuslaite- ja modernisointiprojektien liikevaihdon tilintarkastukseemme sisältyi sekä kontrollien tarkastusta että aineistotarkastustoimenpiteitä. Aineistotarkastustoimenpiteemme kohdistuivat johdon käyttämiin kirjanpidon arvioihin seuraavasti:

- täsmäytimme valittujen projektien osalta yhtiön laskelmien mukaisen kokonaisliikevaihdon myyntisopimuksiin ottaen huomioon mahdolliset sopimusmuutokset
- tarkastimme valittujen projektien kustannusarvioita muodostamalla käsityksen niihin liittyvistä prosesseista sekä arvioimalla niitä projektidokumentaation perusteella
- arvioimme johdon tekemien arvioiden luotettavuutta vertaamalla 2017 vuoden lopussa tehtyjä kustannusarvioita vuoden 2018 toteutuneisiin kustannuksiin
- testasimme 2018 lopussa keskeneräisten projektien valmistusasteen oikeellisuutta vertaamalla projektien siihen mennessä toteutuneita menoja arvioituihin kokonaiskustannuksiin.

Tarkastimme myös otoksen tilikauden 2018 aikaisesta liikevaihdosta.

Emoyhtiön tilinpäätöksen osalta ei ole sellaisia tilintarkastuksen kannalta keskeisiä seikkoja, joista olisi viestittävä kertomuksessamme.

Emoyhtiön tilinpäätöksen osalta ei ole EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettuja merkittäviä olennaisen virheellisyyden riskejä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuvissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Tilintarkastuskertomuksen allekirjoittaneet tilintarkastajat ovat toimineet KONE Oyj:n yhtiökokouksen valitsemina tilintarkastajina seuraavasti: PricewaterhouseCoopers Oy on toiminut tilintarkastajana yhtäjaksoisesti 62 vuotta alkaen 2.3.1957, jolloin tilintarkastajaksi valittiin yhtiössämme toimiva KHT-tilintarkastaja. 26.2.1993 lähtien KONE Oyj:n toinen tilintarkastaja on ollut yhtiössämme toimiva tilintarkastaja. KHT Heikki Lassila on toiminut tilintarkastajana 26.2.2018 alkaen yhtäjaksoisesti yhden vuoden ajan. Yhtiömme ja siinä toimivat tilintarkastajat ovat toimineet KONE Oyj:n tilintarkastajina koko sen ajan, kun se on ollut yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikatsaukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että

- toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia
- toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 24.1.2019

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Pasi Karppinen
KHT

Heikki Lassila
KHT

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

KONEen yleiset hallinnointiperiaatteet

KONEen eri johtoelinten tehtävät ja velvollisuudet määräytyvät Suomen lain ja KONEen hallinnointiperiaatteiden mukaisesti. KONE noudattaa toiminnassaan Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n julkistamaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia 2015 lukuun ottamatta suosituksia 16 (Tarkastusvaliokunnan jäsenten riippumattomuus yhtiöstä), 17 (Palkitsemisvaliokunnan jäsenten riippumattomuus yhtiöstä) ja 18a (Nimitysvaliokunnan jäsenten riippumattomuus yhtiöstä). Koodi on kokonaisuudessaan saatavilla internetosoitteessa www.cgfinland.fi. Suosituksista poikkeamisen syynä on yhtiön omistusrakenne. Yhtiön pääomistaja Antti Herlin hallitsee 62 prosenttia yhtiön äänivallasta ja 22 prosenttia yhtiön osakkeista. Omistamiseen liittyy yrittäjäriski, minkä johdosta katsotaan perustelluksi, että pääomistaja toimii hallituksen ja sen valiokuntien puheenjohtajana tai jäsenenä ja valvoo näin yhtiön osakkeenomistajien etua.

KONEen ylintä päätösvaltaa käyttävät hallintoelimet ovat emoyhtiö KONE Oyj:n yhtiökokous ja hallitus, hallituksen päätoiminen puheenjohtaja sekä toimitusjohtaja. Yhtiökokouksessa osakkeenomistajat vahvistavat vuosittain yhtiön tilinpäätöksen, päättävät voitonjaosta sekä hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan valitsemisesta ja näiden palkkioista.

KONE Oyj:n yhtiökokouksen kutsuu koolle yhtiön hallitus. Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain hallituksen määräämänä päivänä kolmen kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

Hallitus

Tehtävät ja vastuu

Hallituksen tehtävät ja vastuu määräytyvät ensisijaisesti yhtiöjärjestyksen ja Suomen osakeyhtiölain mukaisesti. Hallituksen tehtäviin kuuluvat:

- toimintakertomusten, tilinpäätösten ja osavuosikatsausten laadinta
- kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisen järjestämisen varmistaminen
- yhtiökokoukselle tehtävien ehdotusten valmistelu ja yhtiökokousten koolle kutsuminen
- strategisten suuntaviivojen ja riskienhallinnan periaatteiden hyväksyminen ja vahvistaminen
- vuotuisten budjettien ja toimintasuunnitelmien vahvistaminen
- hallituksen päätoimisen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan (pääjohtajan) nimittäminen ja heidän palvelussuhteidensa ehdoista päättäminen
- yhtiörakenteesta päättäminen
- merkittävistä yrityskaupoista ja investoinneista päättäminen
- päättää muista lainsäädännön mukaan hallitukselle kuuluvista asioista

Hallituksella on toimintaansa varten laadittu työjärjestys, joka määrittelee hallituksen, sen puheenjohtajan ja valiokuntien tehtävät. Hallitus kokoontuu säännöllisesti kuusi kertaa vuodessa ja lisäksi tarpeen mukaan. Hallitus arvioi toimintaansa ja työskentelytapojaan kerran vuodessa.

Jäsenet

Yhtiökokous valitsee KONE Oyj:n hallitukseen yhtiöjärjestyksen mukaan 5–10 varsinaista jäsentä sekä enintään kolme varajäsentä vuodeksi kerrallaan. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunta valmistelee ehdotukset hallituksen jäseniksi hallituksen puheenjohtajan ohjaamana. Valmistelussa sekä nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan ehdotuksessa yhtiökokoukselle kiinnitetään huomiota jäsenten monipuoliseen ja toisiaan täydentävään taustaan, kokemukseen, osaamiseen, ikään, sukupuoleen ja näkemykseen sekä KONEen että myös muilta toimialoilta siten, että hallituksen monimuotoisuus tukee KONEen liiketoimintaa ja sen tulevaisuutta parhaalla mahdollisella tavalla. Hallitusten jäsenten riippumattomuutta arvioidaan Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin riippumattomuuskriteerien perusteella.

Valiokunnat

Hallituksessa toimii kaksi sen jäsenistä koostuvaa valiokuntaa, tarkastusvaliokunta ja nimitys- ja palkitsemisvaliokunta. Hallitus on vahvistanut valiokunnille työjärjestykset. Valiokuntien sihteerinä toimii hallituksen sihteeri.

Tarkastusvaliokunta seuraa konsernin taloudellista tilannetta ja valvoo tilinpäätösten ja osavuosikatsausten raportointia. Valiokunta seuraa ja arvioi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävyyttä ja asianmukaisuutta sekä lakien ja määräysten noudattamista ja käsittelee sisäisen tarkastuksen suunnitelmat ja raportit. Sisäisen tarkastuksen johtaja raportoi valiokunnalle sisäisen tarkastuksen tuloksista. Tarkastusvaliokunta seuraa ja valvoo tilinpäätös- ja talousraportoinnin prosessia. Lisäksi se käsittelee yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästään antamaan selvitykseen sisältyvän kuvauksen taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä. Tarkastusvaliokunta arvioi konserniyhtiöiden tilintarkastuksen ja sen järjestelyiden asianmukaisuutta ja tilintarkastuspalveluja sekä käsittelee tilintarkastajien raportit. Valiokunta myös tekee yhtiökokoukselle ehdotuksen yhtiölle valittavista tilintarkastajista.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta valmistelee yhtiökokoukselle tehtäviä esityksiä hallituksen jäsenten valinnasta ja heidän palkitsemisestaan sekä päättää konsernin ylimmän johdon nimitys- ja palkkausasioista ja palkitsemisjärjestelmistä.

Johto

Hallituksen päätoiminen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja (pääjohtaja)

KONE Oyj:n hallitus nimittää hallituksen päätoimisen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan. Hallitus päättää päätoimisen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan palvelussuhteiden ehdoista, jotka on määritelty kirjallisissa johtajasopimuksissa. Hallituksen puheenjohtaja valmistelee hallituksessa päätettävät asiat toimitusjohtajan ja esikuntansa kanssa. Hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja vastaavat hallituksen asettamien tavoitteiden, suunnitelmien, linjausten ja päämäärien toteutumisesta KONE-konsernissa. Lisäksi toimitusjohtajan tehtävänä on vastata liiketoiminnan operatiivisesta johtamisesta KONE Oyj:n hallituksen hyväksymien strategisten suunnitelmien, budjettien, toimintasuunnitelmien sekä ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja esittelee hallitukselle liiketoimintaa koskevia asioita ja vastaa hallituksen päätösten toimeenpanosta.

Johtokunta

Johtokunta tukee toimitusjohtajaa yhtiön strategian toteuttamisessa. Johtokunta seuraa liiketoiminnan kehitystä, käynnistää toimia ja määrittelee toimintaperiaatteet ja menettelytavat hallituksen ja toimitusjohtajan antamien suuntaviivojen mukaisesti. Johtokunta kokoontuu säännöllisesti kuukausittain sekä tarpeen mukaan.

Riskienhallinta, sisäinen valvonta ja tilintarkastus KONEella

KONE Oyj:n hallitus on vahvistanut konsernissa noudatettavat riskienhallinnan, sisäisen valvonnan ja sisäisen tarkastuksen periaatteet.

Riskienhallinta

KONEen riskienhallintatoiminto koordinoi ja kehittää riskien ja mahdollisuuksien systemaattista arviointia osana liiketoiminnan suunnittelun ja päätöksenteon ydinprosesseja yhdessä strategiankehitystoiminnon kanssa.

Riskienhallintatoiminto valvoo ja johtaa KONEen liiketoimintaympäristöön, operatiiviseen toimintaan, varoihin ja taloudelliseen asemaan liittyvien riskien ja mahdollisuuksien arviointia rajoittaakseen tarpeetonta tai liiallista riskinottoa. KONEen liiketoimintayksiköillä on osana strategia- ja budjetointiprosesseja vastuu tunnistaa, arvioida ja hallita riskejä, jotka voivat uhata niiden tavoitteiden saavuttamista. Keskeisimmät riskit raportoidaan riskienhallintatoiminnolle, joka kokoaa johtokunnalle esitettävän riski-informaation. Hallitus käy KONEen riskiportfolion läpi määräajoin johtokunnan arvion pohjalta. Tunnistetut riskit osoitetaan tietyille liiketoimintayksiköille ja riskienhallintatoiminto valvoo ja seuraa toimenpiteiden toteuttamista.

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan tavoitteena on varmistaa, että konsernin toiminta on tehokasta ja kannattavaa, riskien hallinta, poistaminen tai pienentäminen on riittävää ja taloudellinen sekä operatiivinen raportointi on luotettavaa ja sääntelyn sekä sovittujen toimintaperiaatteiden ja käytäntöjen mukaista.

Hallituksen tarkastusvaliokunta tarkastelee sisäisen valvonnan prosessin toimivuutta ja tehokuutta. Johto on vastuussa asianmukaisen sisäisen valvonnan järjestämisestä ja ylläpitämisestä sekä sen tehokkuuden seuraamisesta osana operatiivista johtamista. Tässä tehtävässä johtoa tukee erillinen sisäisen valvonnan toiminto, jonka vastuulla on sisäisen valvonnan suunnittelun, toteutuksen ja seurannan ohjaaminen ja koordinoiminen organisaatiossa.

Lisätietoa

KONEen merkittävimpiä tietoon tulleita riskejä ja epävarmuustekijöitä on kuvattu toimintakertomuksessa. Rahoitusriskien hallintaa on lisäksi käsitelty tilinpäätöksen liitetiedoissa 2.4 ja 5.3.

KONEen sisäisen valvonnan viitekehys perustuu yhtiön arvoihin, eettiseen ohjesääntöön, rehellisyyttä painottavaan yrityskulttuuriin sekä korkeatasoisiin eettisiin periaatteisiin. Viitekehystä tukee omistautunut johtaminen, koulutusohjelmat, myönteinen ja kurinalainen yrityskulttuuri ja työympäristö sekä tehtäviinsä sopivien työntekijöiden rekrytointi ja urakehitys.

KONEen sisäisen valvonnan prosessien tavoitteena on hallita, poistaa tai vähentää olennaisia operatiivisia, taloudellisia ja compliance-riskejä, ja nämä ovat osa KONEen muita prosesseja ja työntekijärooleja. Sisäisen valvonnan prosesseja tukevat globaalit ja paikalliset toimintaperiaatteet, ja niitä ylläpidetään ottamalla huomioon liiketoiminnan ja tietojärjestelmien kehitys sekä muutokset.

KONEen liiketoimintayksiköt ovat yleisesti vastuussa valvontaviitekehyksen toteuttamisesta ja globaalisti ja paikallisesti sovittujen toimintaperiaatteiden noudattamisen valvomisesta. Konsernin taloushallinto (Global Finance and Control) vastaa viitekehityksestä.

Taloudelliseen raportointiin liittyvä sisäinen valvonta

Oikea taloudellinen raportointi merkitsee vaatimusten noudattamisen ja KONEen sisäisen valvontaympäristön kannalta sitä, että yhtiön tilinpäätökset antavat oikean ja riittävän kuvan konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta ja että ne eivät sisällä tahallisia tai tahattomia virheitä tai puutteita sen enempää raportoitujen lukujen kuin raportoinnin laajuudenkaan suhteen.

Konserninlaajuista taloushallintoa ja liikkeenjohtoa koordinoi konsernin taloushallinto, ja sen käytännön toteutuksesta vastaa KONEen tytäryhtiöiden ja liiketoimintayksiköiden controller-verkosto. Ohjauksen ja valvonnan keskeinen väline on KONEen johdon kuukausittainen suunnittelu- ja talousraportointiprosessi, jolla varmistetaan toiminnan tuloksellisuus ja tehokkuus. Prosessissa analysoidaan perusteellisesti usealla organisaation eri tasolla liiketoiminnan tulos ja poikkeamat suunnitelmiin, edellisvuoden tulokseen ja uusimpiin ennusteisiin. Raportointiprosessi käsittää taloudellisen tiedon ohella tärkeimmät liiketoimintayksiköiden ja konsernitason liiketoiminnan mittarit. Näin taataan, että mahdolliset poikkeamat taloudellisista tai liiketoiminta-/prosessimittareiden tavoitearvoista tai toimintaperiaatteista tunnistetaan, kommunikoidaan ja niihin reagoidaan tehokkaalla ja yhdenmukaisella tavalla. KONEen tilinpäätös pohjautuu tähän prosessiin.

Taloudellisen valvonnan tehtävät on sisällytetty osaksi KONEen liiketoimintaprosesseja sekä johdon jatkuvaa liiketoiminnan valvontaa ja ohjausta. KONEen laatima talouden ohjausmalli (Financial Control Model) on käytössä uuslaite- ja palveluliiketoiminta-alueilla sekä rahoitus- ja verotoiminnoissa. Ohjausmalli varmistaa taloudellisen valvonnan tehtävien riittävän kattavuuden sekä oikea-aikaisen suorittamisen.

Tilinpäätösstandardien tulkinta, soveltaminen ja niiden noudattamisen valvonta on keskitetty konsernin taloushallintoon, joka yhtiön tarkastusvaliokunnan valvomana ylläpitää KONEen laskentastandardeja (KONE Accounting Standards). Raportointi- ja ennustesisällöt määritellään KONEen raportointiperiaatteissa (KONE Accounting and Reporting Instructions). Näitä standardeja ja periaatteita ylläpitää ja päivittää keskitetysti konsernin taloushallinto, ja niitä sovelletaan yhtenäisesti koko konsernissa.

KONEella on konserninlaajuinen toiminnanohjausjärjestelmä (ERP), joka on rakennettu KONEen laskentastandardien sekä raportointiperiaatteiden mukaisesti. KONEella on käytössä valvottu muutoksenhallintaprosessi, joka varmistaa, ettei toiminnanohjausjärjestelmän raportointiperiaatteita voi muuttaa ilman konsernin taloushallinnon hyväksyntää. KONEen raportointiprosessissa tiedonsiirrot eri järjestelmien välillä on pääosin automatisoitu. Tapahtumien käsittelyä automatisoidaan ja keskitetään jatkuvasti tehtäviinsä erikoistuneisiin sisäisiin palvelukeskuksiin.

Kirjanpito- ja raportointiprosessien tehokas sisäinen valvonta, liiketoimintaprosesseista ja -järjestelmistä tilinpäätöksiin, on tärkeää raportoinnin oikeellisuuden kannalta. Raportoinnin oikeellisuuden ja ennusteiden tarkkuuden kannalta keskeistä on tunnistaa olennainen liiketoimintaa koskeva tieto ja varmistaa sen laatu.

Sisäinen tarkastus

Yhtiöllä on johdosta erillään oleva sisäinen tarkastus, jonka johtaja on hallituksen puheenjohtajan alainen. Sisäinen tarkastus vastaa sisäisen valvonnan ja liiketoimintariskien hallinnan tarkastuksesta ja raportoi työnsä tulokset tarkastusvaliokunnalle.

Tilintarkastus

Lakisääteisen tilintarkastuksen tavoitteena on antaa lausunto siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista sekä siitä, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Lisäksi tilintarkastus käsittää yhtiön kirjanpidon ja hallinnon tarkastuksen. Tilintarkastaja arvioi, ovatko hallituksen toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot yhdenmukaisia, sekä onko hallituksen toimintakerto-

mus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiöllä on vähintään yksi ja enintään kolme tilintarkastajaa. Tilintarkastajan tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastaja valitaan vuosittain varsinaisessa yhtiökokouksessa toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Sisäpiiri

KONEella on voimassa Nasdaq Helsinki Oy:n sisäpiiriohje, jota on täydennetty yhtiön hallituksen hyväksymällä sisäisellä sisäpiiriohjeella. Markkinoiden väärinkäyttöasetuksen mukaisesti KONE Oyj:n johtohenkilöihin kuuluvat hallituksen jäsenet, hallituksen varajäsenet, toimitusjohtaja ja johtokunnan jäsenet. Johtohenkilöt saavat käydä kauppaa KONEen osakkeilla ja niihin oikeuttavilla arvopapereilla kuuden viikon ajan osavuosikatsausten ja tilinpäätöstiedotteiden julkistamisen jälkeen. KONE ei ylläpidä listaa pysyvistä sisäpiiriläisistä. KONE pitää listaa sisäpiiriläisistä liittyen osavuosikatsauksiin sekä tilinpäätökseen. Yhtiö pitää tarvittaessa myös hankekohtaista sisäpiiriluetteloa, johon merkityt henkilöt eivät saa käydä kauppaa yhtiön arvopapereilla hankkeen voimassaoloaikana.

KONEen sisäpiirivastaavana toimii yhtiön hallituksen sihteeri.

Hallinnointi vuonna 2018

Yhtiökokous

Varsinainen yhtiökokous pidettiin 26. helmikuuta 2018 Helsingissä.

Hallitus ja valiokunnat

Yhtiökokous valitsi KONEn hallitukseen kahdeksan jäsentä. Yhtiön hallituksen päätoimisena puheenjohtajana toimii Antti Herlin, varapuheenjohtajana Jussi Herlin ja jäseninä Matti Alahuhta, Anne Brunila, Iiris Herlin, Ravi Kant, Juhani Kaskeala ja Sirpa Pietikäinen. Hallituksen kahdeksasta jäsenestä viisi on miehiä ja kolme naisia.

Hallituksen jäsenistä Matti Alahuhta, Anne Brunila, Iiris Herlin, Ravi Kant, Juhani Kaskeala ja Sirpa Pietikäinen ovat yhtiöstä riippumattomia. Antti Herliniä, Iiris Herliniä ja Jussi Herliniä lukuun ottamatta muut hallituksen jäsenet ovat riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista.

Vuonna 2018 hallitus kokoontui 7 kertaa. Jäsenten keskimääräinen läsnäoloprosentti oli 93 %. Hallituksen ja valiokuntien sihteerinä toimii Jukka Ala-Mello.

Tarkastusvaliokunta

Hallituksen tarkastusvaliokunnan jäseninä toimivat Jussi Herlin puheenjohtajana sekä hallituksen jäsenet Anne Brunila, Antti Herlin ja Ravi Kant jäseninä. Tarkastusvaliokunnan jäsenistä Anne Brunila ja Ravi Kant ovat riippumattomia sekä yhtiöstä että merkittävistä osakkeenomistajista.

Vuonna 2018 tarkastusvaliokunta kokoontui 3 kertaa. Jäsenten keskimääräinen läsnäoloprosentti oli 92 %.

Sisäisen tarkastuksen johtajana toimii Caj Lövegren.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäseninä toimivat Antti Herlin puheenjohtajana sekä hallituksen jäsenet Matti Alahuhta, Jussi Herlin ja Juhani Kaskeala jäseninä. Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäsenistä Matti Alahuhta ja Juhani Kaskeala ovat riippumattomia sekä yhtiöstä että merkittävistä osakkeenomistajista.

Vuonna 2018 nimitys- ja palkitsemisvaliokunta kokoontui 2 kertaa. Jäsenten keskimääräinen läsnäoloprosentti oli 88 %.

Hallituksen ja valiokuntien kokousten lukumäärä ja jäsenten osallistuminen:

	Hallitus	Tarkastusvaliokunta	Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta
Antti Herlin	7/7	2/3	1/2
Jussi Herlin	7/7	3/3	2/2
Matti Alahuhta	7/7		2/2
Anne Brunila	7/7	3/3	
Iiris Herlin	6/7		
Ravi Kant	6/7	3/3	
Juhani Kaskeala	7/7		2/2
Sirpa Pietikäinen	5/7		

Hallituksen palkkiot ja muut edut

KONE Oyj:n varsinainen yhtiökokous vahvisti helmikuussa 2018 seuraavat hallituksen jäsenten palkkiot (palkkio vuodessa euroa):

Hallituksen puheenjohtaja	55 000
Varapuheenjohtaja	45 000
Jäsen	40 000

Vuosipalkkiosta 40 prosenttia suoritettiin KONE Oyj:n B-sarjan osakkeina ja loput rahana. Lisäksi vahvistettiin maksettava 500 euron kokouspalkkio hallituksen ja valiokuntien kokouksista kuitenkin siten, että muualla kuin Suomessa asuville valiokuntien jäsenille em. kokouspalkkio valiokuntien kokouksista on 2 000 euroa. Matkakulut ja päivärahat korvataan yhtiön matkustussäännön mukaisesti.

Hallituksen puheenjohtajan palkat ja muut edut

Hallituksen päätoimisen puheenjohtajan Antti Herlinin palkka muodostuu peruspalkasta ja hallituksen vuosittain päättämästä, konsernin tulokseen perustuvasta tulospalkkiosta. Tulospalkkion enimmäismäärä on 100 prosenttia vuosipalkasta. Antti Herlinin peruspalkka vuonna 2018 oli 468 488 euroa. Lisäksi hänelle on suoriteperusteisesti kertynyt 305 400 euroa bonusta vuodelta 2018 ja hänelle on maksettu työskentelystä hallituksen puheenjohtajana palkkioita 60 000 euroa. Antti Herlinin osakeomistus selviää taulukosta sivulla 93.

Hallituksen päätoimisen puheenjohtajan eläkeikä ja eläke määräytyvät eläkelakien mukaisesti. Ennenaikaisesta eläkkeestä ei ole tehty erillistä sopimusta.

Lisätietoa

Tämä selvitys on saatavilla yhtiön internet-sivuilta osoitteessa www.kone.com ja selvitys on annettu toimintakertomuksesta erillisenä kertomuksena.

Toimitusjohtaja

KONE Oyj:n toimitusjohtajana (pääjohtajana) toimii Henrik Ehrnrooth.

Toimitusjohtajan palkat ja muut edut

Toimitusjohtajan palkka muodostuu peruspalkasta ja hallituksen vuosittain päättämästä konsernin avaintavoitteisiin perustuvasta tulospalkkiosta, jonka enimmäismäärä on 100 prosenttia vuosipalkasta.

Henrik Ehrnroothin peruspalkka on 750 000 euroa vuodessa. Lisäksi hänelle on suoriteperusteisesti kertynyt 451 500 euroa bonusta vuodelta 2018. Henrik Ehrnroothin osakeomistus selviää alla olevasta taulukosta.

Henrik Ehrnrooth on mukana konsernin ylimmän johdon osakepohjaisessa kannustinjärjestelmässä. Huhtikuussa 2018 vuodelta 2017 Henrik Ehrnroothille suoritettu palkkio oli 3 179 444 euroa koostuen 35 031 KONEen B-sarjan osakkeesta ja rahapalkkiosta järjestelmästä aiheutuvien verojen ja veroluonteisten maksujen kattamiseksi. Vuodelta 2018 kertynyt ja huhtikuussa 2019 maksettava palkkio on vastaavasti yhteensä 25 344 KONEen B-sarjan osaketta lisättynä rahapalkkiolla järjestelmästä aiheutuvien verojen ja veroluonteisten maksujen kattamiseksi.

Henrik Ehrnroothin eläkeikä ja eläke määräytyvät eläkelakien mukaisesti. Ennenaikaisesta eläkkeestä ei ole tehty erillistä sopimusta. Irtisanomistilanteessa hänellä on oikeus enintään 18 kuukauden palkkaa vastaavaan korvaukseen, joka sisältää kuuden kuukauden irtisanomisajan palkan.

Johtokunta

KONEen johtokunnan muodostavat toimitusjohtajan lisäksi 13 johtokunnan jäsentä. KONE Oyj:n toimitusjohtajana (pääjohtajana) toimii Henrik Ehrnrooth. Johtokunnan muut jäsenet ovat Max Alfthan, Axel Berkling, Klaus Cawén, Hugues Delval, Ilkka Hara, Thomas Hinnerskov, William Johnson, Mikko Korte, Heikki Leppänen, Pierre Liautaud, Tomio Pihkala, Susanne Skippari ja Larry Wash.

Johtokunnan palkat ja palkkiot

Johtokunnan jäsenten palkka muodostuu peruspalkasta sekä tulospalkkiosta, joka perustuu konsernin tulokseen ja henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamiseen. Henkilökohtaiset tavoitteet voivat liittyä esimerkiksi strategian toteutukseen, turvallisuuteen tai laatuun. Tulospalkkion suuruudesta päättää nimitys- ja palkitsemisvaliokunta, kuitenkin niin, että tulospalkkio on enintään 50 prosenttia vuosipalkasta.

Johtokunnan jäsenten osakeomistus selviää alla olevasta taulukosta.

Johtokunnan jäsenet ovat mukana ylimmän johdon osakepohjaisessa kannustinjärjestelmässä. Kannustinjärjestelmän perusteella johtokunnan jäsenille luovutettiin huhtikuussa 2018 yhteensä 182 169 KONEen B-sarjan osaketta sekä rahapalkkio, jonka määrä vastaa järjestelmästä johtokunnan jäsenille aiheutuvia veroja ja veroluonteisia maksuja. Vuodelta 2018 kertynyt ja huhtikuussa 2019 maksettava vuoden 2018 palkkio on vastaavasti yhteensä 131 794 KONEen B-sarjan osaketta sekä verojen ja veroluonteisten maksujen määräinen rahapalkkio. Johtokunnan jäsenillä ei ole sopimusta varhennetusta eläkeiästä. Irtisanomiskorvaus on enintään 15 kuukauden palkkaa vastaava korvaus, joka sisältää kuuden kuukauden irtisanomisajan palkan.

Tilintarkastus

KONEen tilintarkastajina toimivat KHT Heikki Lassila ja tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy. PricewaterhouseCoopers-yhtiölle vuodelta 2018 maksetut tilintarkastuspalkkiot olivat 3,4 miljoonaa euroa ja muista asiantuntijapalveluista maksetut palkkiot 1,0 miljoonaa euroa.

Sisäpiiri

KONEen hallituksen jäsenten ja johdon jäsenten omistukset KONEessa 31.12.2018 ja niissä tilikaudella tapahtuneet muutokset selviävät alla olevasta taulukosta.

Lisätietoa

3.7.2016 alkaen kaikki KONEen hallituksen jäsenten ja johdon kaupat julkaistaan pörssitiedotteina.

Lisätietoa

Hallitus, s. 94
Johtokunta, s. 95

KONEen hallituksen ja johdon osake- ja optio-omistus 31.12.2018 sekä omistuksissa tapahtuneet muutokset tilikaudella 1.1.–31.12.2018

	A-sarjan osake	Muutos	B-sarjan osake	Muutos
Alahuhta Matti			753 606	+ 394
Alfthan Max			48 737	+ 14 013
Berkling Axel			38 773	+ 14 013
Brunila Anne			2 646	+ 394
Cawén Klaus			345 161	+ 14 013
Delval Hugues			39 048	+ 8 455
Ehrnrooth Henrik			313 397	+ 38 681
Hara Ilkka			25 364	+ 14 013
Herlin Antti	70 561 608	-	46 836 014	+ 990 542
Herlin Iiris			134 653	+ 394
Herlin Jussi			108 897	+ 444
Hinnerskov Thomas			32 028	+ 14 013
Johnson William			115 971	-16 185
Kant Ravi			1 806	+ 394
Kaskeala Juhani			2 630	+ 394
Korte Mikko			45 207	+ 14 013
Leppänen Heikki			195 961	+14 013
Liautaud Pierre			74 145	+ 14 013
Pietikäinen Sirpa			7 806	+ 394
Pihkala Tomio			83 457	+ 14 013
Skippari Susanne			16 531	+ 14 013
Wash Larry			58 897	-1 135

Omistuksiin on sisällytetty myös hallituksen jäsenten ja johdon määräysvallassa olevien yhtiöiden ja alaikäisten lasten omistamat osakkeet.

Hallitus

Antti Herlin

Hallituksen puheenjohtaja
s. 1956, kauppatieteiden tohtori h.c., taiteen tohtori h.c., tekniikan tohtori h.c.
Hallituksen jäsen vuodesta 1991.
Työskennellyt KONE Oyj:n hallituksen puheenjohtajana vuodesta 2003. Työskenteli aiemmin mm. KONE Oyj:n pääjohtajana 1996–2006 ja hallituksen varapuheenjohtajana 1996–2003. Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen puheenjohtajuudet Security Trading Oy:ssä ja Holding Manutas Oy:ssä, hallituksen varapuheenjohtajuus Sanoma Oyj:ssä ja hallituksen jäsenyys Caverion Oyj:ssä.

Jussi Herlin

Hallituksen varapuheenjohtaja
s. 1984, kauppatieteiden maisteri.
Hallituksen jäsen vuodesta 2012.
Senior Business Analyst KONEen strategiakehitystoiminnossa vuodesta 2016 alkaen. Työskenteli aiemmin konsulttina Accenturella vuosina 2012–2014 ja KONE Oyj:n hallituksen varajäsenenä vuosina 2007–2012.
Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen jäsenyydet Security Trading Oy:ssä, Holding Manutas Oy:ssä, Tiina ja Antti Herlinin säätiössä, Teknologiateollisuus ry:ssä ja Teollisuuden ja työnantajain Keskusliiton (TT) –säätiössä.

Matti Alahuhta

s. 1952, tekniikan tohtori, tekniikan tohtori h.c.
Hallituksen jäsen vuodesta 2003. Työskenteli aiemmin mm. KONE Oyj:n toimitusjohtajana vuodesta 2005 ja pääjohtajana vuodesta 2006 vuoteen 2014, Nokia Oyj:n varatoimitusjohtajana 2004, Nokia Mobile Phonesin toimitusjohtajana 1998–2003 ja Nokia Telecommunications Oy:n toimitusjohtajana 1993–1998.
Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen puheenjohtajuus DevCo Partners Oy:ssä ja Outotec Oyj:ssä sekä hallituksen jäsenyydet AB Volvossa ja ABB Ltd:ssä.

Anne Brunila

s. 1957, kauppatieteiden tohtori, kauppatieteiden tohtori h.c.
Hallituksen jäsen vuodesta 2009.
Hanken Svenska handelshögskolanin professori vuodesta 2014. Työskenteli aiemmin mm. Fortum-konsernin johtajana ja johtoryhmän jäsenenä 2009–2012 vastuualueenaan konsernin yhteiskuntasuhteet ja strategia, Metsäteollisuus ry:n toimitusjohtajana 2006–2009, Valtionvarainministeriössä ylijohtajana 2003–2006 sekä eri asiantuntija- ja johtotehtävissä Suomen Pankissa 1992–2000 ja Euroopan komissiossa 2000–2002.
Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen jäsenyydet Stora Enso Oyj:ssä ja Sanoma Oyj:ssä sekä hallituksen puheenjohtajuus Aalto-korkeakoulusäätiössä ja Suomen elokuvasäätiössä.

Iiris Herlin

s. 1989, valtiotieteiden maisteri
Hallituksen jäsen vuodesta 2015. Hallituksen varajäsen vuosina 2013–2014.
Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen jäsenyydet Security Trading Oy:ssa sekä Tiina ja Antti Herlinin säätiössä.

Ravi Kant

s. 1944, tekniikan kandidaatti, maisteri, kunniatohtori.
Hallituksen jäsen vuodesta 2014.
Työskennellyt useissa tehtävissä Tata Motorssissa vuodesta 1999 lähtien ja mm. pääjohtajana vuodesta 2005 vuoteen 2009 ja tämän jälkeen hallituksen varapuheenjohtajana vuoteen 2014. Aikaisemmin hän on työskennellyt johtajana Philips Intian kulutuselektroniikkayksikössä, markkinointijohtajana LML Ltd:ssä sekä Titan Watches Ltd:ssä.
Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen puheenjohtajuus Indian Institute of Information Technology Allahabadissa, hallituksen jäsenyydet Vedanta Ltd:ssä ja Hawkins Cookers Ltd:ssä, jäsenyys Accenture Intian Advisory Boardissa sekä puheenjohtajuus Akhandjyoti Eye Hospitalin Advisory Boardissa.

Juhani Kaskeala

s. 1946, Amiraali
Hallituksen jäsen vuodesta 2009.
Admiral Consulting Oy:n toimitusjohtaja vuodesta 2011. Toimi puolustusvoimien eri tehtävissä 1965–2009, viimeksi puolustusvoimain komentajana 2001–2009.
Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen jäsenyydet Oy Forcit Ab:ssä ja Nixu Oyj:ssä, Senior Advisor Blic Oy:ssä ja jäsenyys European Leadership Networkissa.

Sirpa Pietikäinen

s. 1959, kauppatieteiden maisteri
Hallituksen jäsen vuodesta 2006.
Työskennellyt Euroopan parlamentin jäsenenä vuodesta 2008 ja neuvotteluteorioiden luennoitsijana ja konsulttina vuodesta 1999. Työskenteli aiemmin mm. kansanedustajana 1983–2003 ja ympäristöministerinä 1991–1995.
Keskeisiä luottamustoimia ovat puheenjohtajuus GLOBE EU:ssa, hallituksen puheenjohtajuus Marttaliitossa, hallituksen varapuheenjohtajuus Lammin säästöpankissa, puheenjohtajuus Kansanvalistusseuran hallintoneuvostossa sekä jäsenyys Alzheimer Europen johtokunnassa.

Lisätietoa

KONE Oyj:n julkisten sisäpiiriläisten omistukset ovat nähtävillä sivulla 93.

Lisätietoa

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, s. 90

Johtokunta

Henrik Ehrnrooth

Toimitusjohtaja
s. 1969, kauppatieteiden maisteri.
KONE Oyj:n toimitusjohtaja vuodesta 2014. KONE Oyj:n johtokunnan jäsen ja toiminut KONE Oyj:n talousjohtajana vuosina 2009–2014. Työskenteli aiemmin mm. Goldman Sachsilla 1998–2009, viimeksi johtajana yrityksen investointipankkitoiminnassa. Lisäksi hän on työskennellyt useissa eri tehtävissä investointipankki UBS:lla vuosina 1994–1998.
Keskeisinä luottamustoimina ovat hallituksen jäsenyydet UPM-Kymmene Oyj:ssä ja International Institute for Management Development (IMD) -organisaatiossa, sekä jäsenyys European Round Table of Industrialists (ERT) -organisaatiossa.

Max Alfthan

Markkinointi ja viestintä
s. 1961, kauppatieteiden maisteri.
KONE Oyj:n johtokunnan jäsen ja KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 2014. Työskennellyt aiemmin Fiskarsin strategiajohtajana 2008–2014, Amer Sportsin viestintäjohtajana 2001–2008, Lowe Lintas & Partnersin toimitusjohtajana 1998–2001 sekä Sinebrychoffin markkinointijohtajana 1989–1998.

Axel Berkling

Aasian ja Tyynenmeren alue
s. 1967, kauppatieteiden maisteri.
KONE Oyj:n johtokunnan jäsen vuodesta 2016, ja KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 1998. Työskennellyt aiemmin mm. KONEen Saksan maajohtajana 2012–2016, sekä lukuisissa alueellisissa rooleissa 2007–2012, muun muassa KONEen palveluliiketoiminnan johtajana Saksassa. Ennen uraansa KONEella hän työskenteli mm. Nass Magnet GmbH:ssa toimitusjohtajana 1996–1998, ja Arthur Andersenilla vuosina 1992–1995.

Klaus Cawén

Yritysjärjestelyt ja strategiset allianssit, lakiasiat
s. 1957, oikeustieteen kandidaatti, LL.M.
KONE Oyj:n johtokunnan jäsen vuodesta 1991. KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 1983. Työskenteli aiemmin mm. KONE Oyj:n lakiasiainjohtajana 1991–2001.
Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen jäsenyydet Oy Karl Fazer Ab:ssa, East Office of Finnish Industries Oy:ssä, Outotec Oyj:ssä ja Toshiba Elevator and Building Systems Corporationissa (Japani), sekä hallintoneuvoston jäsenyys Keskinäisessä Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa.

Hugues Delval

Palvelut
s. 1971, kauppatieteiden maisteri.
KONE Oyj:n johtokunnan jäsen vuodesta 2017, ja KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 1994. Työskennellyt aiemmin mm. KONEen huoltoliiketoiminnan johtajana (2015–2017), Ranskan maajohtajana (2011–2015) ja Belgian ja Luxemburgin maajohtajana (2009–2011). Hän on myös toiminut lukuisissa alueellisissa johtotehtävissä sekä rooleissa KONEella.

Ilkka Hara

Talousjohtaja
s. 1975, kauppatieteiden maisteri.
KONE Oyj:n johtokunnan jäsen ja KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 2016. Työskennellyt aiemmin Microsoftin puhelinliiketoiminnan talousjohtajana 2014–2016, Nokiassa eri johtotehtävissä 2004–2014. Ennen Nokiaa hän työskenteli ABN AMRO:ssa 2003–2004 ja Morgan Stanley:lla 2001–2003. Keskeisiin luottamustehtäviin kuuluu hallituksen jäsenyys Hartili Oy:ssä.

Thomas Hinnerskov

Keski- ja Pohjois-Eurooppa
s. 1971, kauppatieteiden maisteri.
KONE Oyj:n johtokunnan jäsen ja KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 2016. Työskennellyt aiemmin ISS:n Länsi-Euroopan aluejohtajana (2016) ja Aasian ja Tyynenmeren alueen aluejohtajana (2012–2016), sekä useissa muissa johtotehtävissä ISS:llä 2003–2012. Ennen ISS:ää hän työskenteli TEMA Kapital -yrityksessä 2002–2003, McKinsey & Company:lla 2001–2002 ja Gudme Raaschou Investment Bank:ssa 1995–2000. Keskeisiin luottamustehtäviin kuuluu hallituksen jäsenyys Caverion Oyj:ssä.

William B. Johnson

Kiinan alue (Greater China)
s. 1958, MBA.
KONE Oyj:n johtokunnan jäsen vuodesta 2012 ja KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 2004. Työskenteli aiemmin mm. KONEen Kiinan maajohtajana vuodesta 2004, palveluliiketoiminnan johtajana Aasian ja Tyynenmeren alueella Carrier International -yhtiössä (United Technologies) vuosina 2002–2004, Australian maajohtajana Carrier Air Conditioning -osakeyhtiössä (United Technologies) 2001–2002, ja useissa eri johtotehtävissä Otis Elevator -yhtiössä ja Trammell Crow -yrityksessä.

Mikko Korte

Operations Development
s. 1968, diplomi-insinööri.
KONE Oyj:n johtokunnan jäsen vuodesta 2016. KONEen palveluksessa vuodesta 1995. Työskenteli aiemmin KONEen Amerikan uuslaiteliiketoiminnan johtajana 2013–2015, Suomen ja Baltian toimintojen maajohtajana 2011–2013, Keski- ja Pohjois-Euroopan palveluliiketoiminnan johtajana 2007–2011, Skandinavian palveluliiketoiminnan johtajana 2004–2007 ja palveluiden tuotantopäällikkönä KONEen Suomen toiminnoissa 1999–2004.

Heikki Leppänen

Uuslaiteliiketoiminta
s. 1957, tekniikan lisensiaatti.
KONE Oyj:n johtokunnan jäsen vuodesta 2005. KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 1982. Työskenteli aiemmin mm. KONE Oyj:n teknologiajohtajana 2004–2005 ja globaalin tutkimus- ja tuotekehityksen johtajana 2000–2004.

Pierre Liautaud

Etelä-Eurooppa, Afrikka, Lähi-itä
s. 1958, maisteri, (Ecole Polytechnique, Ecole Nationale Supérieure des Télécommunications).
KONE Oyj:n johtokunnan jäsen ja KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 2011. Työskenteli aiemmin KONEen Länsi- ja Etelä-Euroopan ja Afrikan toimintojen ja Customer Experience -johtajana 2011–2016, Microsoftin Enterprise & Partner Groupin EMEA-alueen johtajana 2003–2006 ja Länsi-Euroopan aluejohtajana 2006–2009, toimitusjohtajana @viso-yhtiössä (Vivendi-Softbank, 1999–2001) ja Activia Networksissa (2001–2003), sekä IBM Corporationissa 1982–1999 mm. Internet-divisioonan markkinointijohtajana (1998) ja Global Electronics Industry -toiminnan johtajana (1999).

Tomio Pihkala

Teknologiajohtaja
s. 1975, konetekniikan diplomi-insinööri.
KONE Oyj:n johtokunnan jäsen vuodesta 2013. KONEen palveluksessa vuodesta 2001. Työskenteli aiemmin KONEen Operations Development -johtajana 2013–2015, Suomen tuotekehitysyksikön johtajana 2011–2013, Kiinan palveluliiketoiminnan johtajana 2009–2010 ja Kiinan tuotestrategiasta ja markkinoinnista vastaavana johtajana 2007–2008.
Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen jäsenyydet Toshiba Elevator and Building Systems Corporationissa ja Vexve Oy:ssä.

Susanne Skippari

Henkilöstö
s. 1974, KTM, ekonomi.
KONE Oyj:n johtokunnan jäsen vuodesta 2017, ja KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 2007. Työskennellyt aiemmin KONEen uuslaiteliiketoimintayksikön henkilöstöjohtajana (2015–2017) ja Talent Management -johtajana (2007–2008 ja 2011–2015). Lisäksi Susanne on toiminut Euroopan, Lähi-idän ja Afrikan alueen henkilöstöjohtajana vuosina 2009–2011.
Ennen uraansa KONEella hän työskenteli kahdeksan vuotta Nokialla Suomessa ja Argentiinassa henkilöstöjohdon tehtävissä.

Larry Wash

Amerikka
s. 1961, maisteri (sähkötekniikka), MBA.
KONE Oyj:n johtokunnan jäsen ja KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 2012. Työskenteli aiemmin mm. Ingersoll Randilla globaalien palveluiden johtajana Climate Solutions -sektorilla, Tranen Service and Contracting -liiketoiminnan johtajana Pohjois- ja Etelä-Amerikassa, ja useissa eri johtotehtävissä Xeroxilla ja Eastman Kodakilla.

Tietoa osakkeenomistajille

Yhtiökokous

KONE Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään 26. helmikuuta 2019 klo 11.00 Finlandia-talossa osoitteessa Mannerheimintie 13, Helsinki.

Yhtiökokoukseen voi osallistua osakkeenomistaja, joka on 14. helmikuuta 2019 merkittynä osakkeenomistajaksi Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään yhtiön osakasluetteloon.

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, tulee ilmoittaa osallistumisestaan yhtiölle viimeistään 21. helmikuuta 2019 klo 15.00 mennessä. Ilmoittautumisen voi tehdä internetin kautta osoitteessa www.kone.com/fi/Sijoittajat/Yhtiokokoukset, faksilla numeroon 0204 75 4523, puhelimitse numeroon 0207 70 6873 tai kirjallisesti osoitteeseen KONE Oyj, Osakerekisteri, PL 7, 02151 Espoo. Ilmoittautumisen on oltava perillä ennen ilmoittautumisajan päättymistä. Mahdolliset valtakirjat pyydetään toimittamaan edellä mainittuun osoitteeseen ilmoittautumisajan loppuun mennessä.

Yhtiökokouksissa KONEen kullakin A-sarjan osakkeella on yksi ääni. Kymmenen B-sarjan osaketta oikeuttaa yhteen ääneen, kuitenkin siten, että kullakin osakkeenomistajalla on vähintään yksi ääni.

Osingonmaksu

Hallitus ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2018 maksetaan osinkoa 1,6475 euroa A-sarjan osakkeelta ja 1,65 euroa B-sarjan osakkeelta. Osinko maksetaan osakkeenomistajalle, joka on osingonmaksun täsmäytyspäivänä 28. helmikuuta 2019 merkittynä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Osingonmaksupäivä on 7. maaliskuuta 2019.

KONEen listatut arvopaperit

KONE Oyj:llä on kaksi osakelajia: listattu B-sarjan osake ja listaamaton A-sarjan osake. KONEen B-sarjan osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä ja rekisteröity Euroclear Finland Oy:hyn. Optio-oikeudet 2014 on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä 1. huhtikuuta 2016 alkaen. KONE 2014 -optio-oikeuksien merkintäaika on päättynyt 30. huhtikuuta 2018. Optio-oikeudet 2015 on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä 1. huhtikuuta 2017 alkaen.

Lisätietoa

Hallituksen voitonjakoehdotus, s. 84
Osakkeet ja osakkeenomistajat, s. 22

Sijoittajasuhteet

Sijoittajasuhdepolitiikka

KONEen tavoitteena on tarjota likvidi ja houkutteleva sijoituskohde kotimaisille ja ulkomaisille sijoittajille. Sijoittajasuhteiden päätehtävänä on varmistaa, että markkinoilla on kaikkina aikoina käytössään oikeat ja riittävät tiedot KONEen osakkeen arvon määrittämiseksi. Kaiken kirjallisen materiaalin, kuten tilinpäätösten ja osavuosikatsausten, yritysvastuuraportin, pörssi- ja lehdistötiedotteiden ja internetsivujen sekä sijoittaja- ja analyytikkotapaamisten tavoitteena on tämän tehtävän täyttäminen.

KONE noudattaa kaikessa viestinnässään arvopaperimarkkinalain, Nasdaq Helsingin Oy:n sääntöjen sekä muiden sovellettavien säännösten pörssiyhtiöihin kohdistuvia vaatimuksia täsmällisestä ja samanaikaisesta tiedon julkistamisesta.

Hiljainen jakso

KONEella on hiljainen jakso ennen tulosjulkistusta. KONEen edustajat eivät kommentoi taloudellisia asioita pääomamarkkinoille tai lehdistölle osavuosikatsauksen julkistamista edeltävän kolmen viikon aikana ja tilinpäätöksen julkistamista edeltävän neljän viikon aikana. Tämä koskee tapaamisia, puhelinkeskusteluja ja muita viestinnän muotoja.

Yhteystiedot

Sanna Kaje
Sijoittajasuhdejohtaja
Puh. 0204 75 4705
Sähköposti: investors@kone.com

KONEen taloudellisten katsausten julkaisuajat 2019

Tilinpäätöstiedote ja tilinpäätös 2018	torstai 24. tammikuuta 2019
Painettu tilinpäätös 2018	viikko 8, helmikuu 2019
Osavuosikatsaus tammi–maaliskuu 2019	torstaina 25. huhtikuuta 2019
Osavuosikatsaus tammi–kesäkuu 2019	torstaina 18. heinäkuuta 2019
Osavuosikatsaus tammi–syyskuu 2019	keskiviikkona 23. lokakuuta 2019

Vuoden 2019 toisella neljänneksellä julkaistaan erillinen yritysvastuuraportti vuodelta 2018.

Design Avidly, paino Painotalo Plus Digital, Lahti

Dedicated to People Flow™

KONE Oyj

Pääkonttori
Kartanontie 1
PL 8
00331 Helsinki
Puh.: 0204 75 1

Konsernihallinto
Keilasatama 3
PL 7
02150 Espoo
Puh.: 0204 75 1

www.kone.com

4041 0089
Painotuote